SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ KOPEX S.A.

sporządzone za okres
od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2013 roku

Katowice, Kwiecień 2014r.

SPIS TREŚCI

Nota		
	Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej KOPEX S.A. sporządzone na dzień 31.12.2013r.	3
	Skonsolidowany rachunek zysków i strat Grupy Kapitałowej KOPEX S.A. sporządzony za okres od 01.01.2013r. do 31.12.2013r.	4
	Sprawozdanie z całkowitych dochodów Grupy Kapitałowej KOPEX S.A.sporządzone za okres od 01.01.2012r. do 31.12.2012r.	5
	Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym Grupy Kapitałowej KOPEX S.A. sporządzone za okres od 01.01.2013r. do 31.12.2013r.	6
	Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych Grupy Kapitałowej KOPEX S.A. sporządzone za okres od 01.01.2013r. do 31.12.2013r.	7
1.	Informacje ogólne	8
2.	Skład Zarządu i Rady Nadzorczej	8
3.	Podmiot dokonujący badania sprawozdania finansowego	9
4.	Podstawa sporządzenia sprawozdania	9
5.	Wykaz jednostek powiązanych Grupy Kapitałowej KOPEX S.A. na 31.12.2013 r.	10
6.	Spółki wchodzące w skład skonsolidowanego sprawozdania finansowego	11
7.	Istotne zasady rachunkowości	12
	7.1. Przyjęte zasady rachunkowości	12
	7.2. Standardy i interpretacje zastosowane po raz pierwszy w 2013 roku	23
	7.3. Opublikowane standardy i interpretacje, które jeszcze nie weszły w życie i nie zostały wcześniej zastosowane przez Grupę	26
	7.4. Zmiana danych porównawczych	30
8.	Zarządzanie kapitałem	31
9.	Polityka zarządzania ryzykiem finansowym i zabezpieczanie	32
10.	Informacja o przeliczeniach wybranych danych finansowych	40
11.	Szacunki i osądy księgowe	40
12.	Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej i rachunku zysków i strat	42
	12.1. Wartości niematerialne	42
	12.2. Wartość firmy jednostek podporządkowanych	43
	12.3. Rzeczowe aktywa trwałe	44
	12.4. Nieruchomości inwestycyjne	45
	12.5. Inwestycje rozliczane zgodnie z metodą praw własności	46
	12.6. Należności leasingowe	47
	12.7. Pozostałe długoterminowe aktywa	47
	12.8. Odroczony podatek dochodowy	48
	12.9. Zapasy	51
	12.10. Należności	51
	12.11. Udzielone pożyczki	53
	12.12. Instrumenty pochodne - aktywa finansowe	53
	12.13. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	54
	12.14. Środki pieniężne	55
	12.15. Kapitał zakładowy	55
	12.16. Emisja akcji powyżej wartości nominalnej	56
	12.17. Kapitał z aktualizacji wyceny	56
	12.18. Zyski zatrzymane	56
	12.19. Kredyty i pożyczki	56
	12.20. Pozostałe zobowiązania	59
	12.21. Zobowiązania leasingowe	59
	12.22. Rezerwa z tytułu świadczeń pracowniczych	60
	12.23. Pozostałe rezerwy na zobowiązania	61
	12.24. Rozliczenia międzyokresowe	62
	12.25. Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług	62
	12.26. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	62
	12.27. Koszty według rodzaju	63
	12.28. Pozostałe przychody	63
	12.29. Pozostałe koszty	63
	12.30. Pozostałe zyski (straty)	64
	12.31. Przychody finansowe	64
	12.32. Koszty finansowe	64
	12.33. Podatek dochodowy	65
	12.34. Przychody, koszty, wyniki i przepływy z działalności zaniechanej w okresie	65
13.	Zobowiązania warunkowe	66
14.	Sprawozdawczość według segmentów branżowych i geograficznych	67
15.	Informacje o znaczących zdarzeniach jakie nastąpiły po dniu bilansowym	69
16.	Wynagrodzenia osób zarządzających i nadzorujących	70
17.	Transakcje z jednostkami powiązanymi	71
18.	Oświadczenie Zarządu Spółki KOPEX S.A.	72

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej KOPEX S.A.
w tysiącach złotych

Nota		31.12.2013	31.12.2012 *przekształcone	31.12.2011 *przekształcone
	AKTYWA			
	Aktywa trwałe	**2 351 375**	**2 335 637**	**2 338 693**
12.1	Wartości niematerialne	153 000	91 471	99 714
12.2	Wartość firmy jednostek podporządkowanych	1 248 064	1 246 888	1 254 713
12.3	Rzeczowe aktywa trwałe	752 459	764 662	749 853
12.4	Nieruchomości inwestycyjne	26 725	29 383	29 177
12.5	Inwestycje rozliczane zgodnie z metodą praw własności	54 526	55 132	59 645
12.6	Długoterminowe należności leasingowe	37 144	91 592	83 361
12.7	Pozostałe długoterminowe aktywa	18 259	15 317	19 646
12.8	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	61 198	41 192	42 584
	Aktywa obrotowe	**1 123 889**	**1 389 497**	**1 387 899**
12.9	Zapasy	296 708	409 214	416 595
12.10	Krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług	371 345	534 516	476 290
12.10	Krótkoterminowe pozostałe należności	84 225	103 710	118 357
12.6	Krótkoterminowe należności leasingowe	55 627	73 175	61 401
12.11	Udzielone pożyczki krótkoterminowe	39 285	74 141	58 013
	Należności dotyczące bieżącego podatku dochodowego	4 102	4 822	1 673
12.12	Pochodne instrumenty finansowe	9 812	12 167	1 655
12.13	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	90	1 548	510
12.26	Aktywa z tytułu umów o usługi budowlane	174 108	94 621	116 944
12.14	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	88 587	81 583	136 461
	Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	**1**	**12 890**	**1**
	Akytwa razem	**3 475 265**	**3 738 024**	**3 726 593**
	ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY			
	Kapitał własny	**2 516 509**	**2 481 513**	**2 472 654**
12.15	Kapitał zakładowy	74 333	74 333	74 333
12.15	Akcje własne	-2 979	-2 979	-2 979
12.16	Emisja akcji powyżej wartości nominalnej	1 054 942	1 054 942	1 054 942
12.17	Kapitał z aktualizacji wyceny	5 019	5 944	664
	Różnice kursowe z przeliczenia	9 732	19 712	36 708
12.18	Zyski zatrzymane	1 369 384	1 324 019	1 278 206
	Kapitał udziałów niekontrolujących	6 078	5 542	30 780
	Zobowiązania długoterminowe	**122 383**	**248 917**	**242 962**
12.19	Kredyty i pożyczki długoterminowe	43 824	148 063	129 997
12.20	Długoterminowe pozostałe zobowiązania	3 464	6 486	12 120
12.21	Długoterminowe zobowiązania leasingowe	46 951	65 300	69 397
12.8	Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	6 352	1 054	3 708
12.22	Długoterminowa rezerwa z tytułu świadczeń pracowniczych	17 925	22 531	20 054
12.23	Pozostałe długoterminowe rezerwy na zobowiązania	17	1 017	5 104
12.24	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	3 850	4 466	2 582
	Zobowiązania krótkoterminowe	**836 373**	**1 007 594**	**1 010 977**
12.19	Kredyty i pożyczki krótkoterminowe	364 365	570 763	521 669
12.25	Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług	212 006	212 616	278 545
12.20	Krótkoterminowe pozostałe zobowiązania	163 137	134 006	123 211
12.21	Krótkoterminowe zobowiązania leasingowe	32 120	31 602	22 143
	Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	9 571	2 050	2 836
12.12	Pochodne instrumenty finansowe	547	895	6 931
12.22	Krótkoterminowa rezerwa z tytułu świadczeń pracowniczych	13 004	10 499	8 969
12.23	Pozostałe krótkoterminowe rezerwy na zobowiązania	14 309	19 229	13 712
12.24	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	27 314	25 934	32 961
	Zobowiązania i kapitał własny, razem	**3 475 265**	**3 738 024**	**3 726 593**
	Wartość księgowa	**2 516 509**	**2 481 513**	**2 472 654**
	Liczba akcji	**74 056 038**	**74 056 038**	**74 056 038**
	Wartość księgowa na jedną akcję (w zł)	**33,98**	**33,51**	**33,39**

* szczegółowe informacje dotyczące przekształcenia danych porównawczych zamieszczono w nocie 7.2 - Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze" oraz w nocie 7.4 - Zmiana danych porównawczych

Skonsolidowany rachunek zysków i strat Grupy Kapitałowej KOPEX S.A.
w tysiącach złotych

Nota		od 01.01.2013 do 31.12.2013	od 01.01.2012 do 31.12.2012 *przekształcone
	DZIAŁALNOŚĆ KONTYNUOWANA		
12.26	**Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, w tym:**	**1 390 944**	**1 682 547**
	Przychody netto ze sprzedaży produktów	1 301 796	1 573 891
	Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	89 148	108 656
12.27	**Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, w tym:**	**1 156 105**	**1 325 408**
	Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	1 075 366	1 220 773
	Wartość sprzedanych towarów i materiałów	80 739	104 635
	Zysk brutto na sprzedaży	**234 839**	**357 139**
12.28	**Pozostałe przychody**	**19 656**	**11 189**
12.27	**Koszty sprzedaży**	**37 136**	**47 757**
12.27	**Koszty ogólnego zarządu**	**124 573**	**116 051**
12.29	**Pozostałe koszty**	**8 581**	**90 578**
12.30	**Pozostałe zyski / (straty)**	**2 589**	**-9 702**
	Zysk z działalności operacyjnej	**86 794**	**104 240**
12.31	**Przychody finansowe, w tym:**	**17 403**	**22 982**
	Odsetki	16 082	22 697
	Inne	1 321	285
12.32	**Koszty finansowe, w tym:**	**38 369**	**72 326**
	Odsetki	34 309	69 279
	Inne	4 060	3 047
	Utrata kontroli nad jednostką zależną	**-**	**-209**
	Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	**9 614**	**16 863**
	Zysk brutto	**75 442**	**71 550**
12.33	**Podatek dochodowy, w tym:**	**9 384**	**19 935**
	część bieżąca	26 430	26 529
	część odroczona	-17 046	-6 594
	Skonsolidowany zysk netto z działalności kontynuowanej	**66 058**	**51 615**
12.34	**Skonsolidowany zysk netto z działalności zaniechanej**	**345**	**1 221**
	Skonsolidowany zysk netto razem	**66 403**	**52 836**
	Zysk netto przypadający udziałom niekontrolującym	**1 125**	**2 677**
	Zysk netto przypadający akcjonariuszom spółki dominującej, z tego:	**65 278**	**50 159**
	-z działalności kontynuowanej	64 933	48 938
	-z działalności zaniechanej	345	1 221
	Średnia ważona liczba akcji zwykłych	**74 056 038**	**74 056 038**
	Zysk netto z działalności kontynuowanej przypadający akcjonariuszom spółki dominującej na 1 akcję zwykłą	**0,88**	**0,66**
	Zysk netto z działalności zaniechanej przypadający akcjonariuszom spółki dominującej na 1 akcję zwykłą	**-**	**0,02**
	Zysk netto razem przypadający akcjonariuszom spółki dominującej na 1 akcję zwykłą	**0,88**	**0,68**

* szczegółowe informacje dotyczące przekształcenia danych porównawczych zamieszczono w nocie 7.2 - Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze" oraz w nocie 7.4 - Zmiana danych porównawczych

Sprawozdanie z całkowitych dochodów Grupy Kapitałowej KOPEX S.A.
w tysiącach złotych

	od 01.01.2013 do 31.12.2013	od 01.01.2012 do 31.12.2012
Skonsolidowany zysk netto	**66 403**	**52 836**
Inne całkowite dochody (straty), które nie zostaną przeniesione do wyniku finansowego	**-486**	**-1 467**
Straty aktuarialne z tytułu programów zdefiniowanych świadczeń	-249	-1 804
Podatek dochodowy od strat aktuarialnych	49	342
Pozostałe dochody	-286	-5
Inne całkowite dochody (straty), które mogą być przeniesione do wyniku finansowego	**-11 119**	**-11 686**
Róznice kursowe z przeliczenia	-10 123	-16 971
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	-1 228	6 731
Podatek dochodowy z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	232	-1 276
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	-175
Podatek dochodowy dotyczący aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	5
Razem inne całkowite dochody (straty) po opodatkowaniu	**-11 605**	**-13 153**
Całkowite dochody ogółem	**54 798**	**39 683**
Przypadające na udziały niekontrolujące	879	4 944
Przypadające na akcjonariuszy KOPEX S.A.	53 919	34 739

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym
Grupy Kapitałowej KOPEX S.A.
w tysiącach złotych

	Kapitał zakładowy	Akcje własne	Emisja akcji powyżej wartości nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny			Różnice kursowe z przeliczenia	Zyski zatrzymane	Razem	Kapitał własny przypadający udziałom niekontrolujacym	Kapitał własny razem
				Instrumenty zabezpieczające	Aktywa finansowe dostepne do	Podatek odroczony					
Saldo na 01.01.2012 zgodnie z zatwierdzonym sprawozdaniem finansowym	**74 333**	**-2 979**	**1 054 942**	**819**	**-1**	**-154**	**36 708**	**1 283 512**	**2 447 180**	**30 808**	**2 477 988**
Przekształcenia (Nota 7.2 i 7.4)	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-5 306**	**-5 306**	**-28**	**-5 334**
Saldo na 01.01.2012 po przekształceniu	**74 333**	**-2 979**	**1 054 942**	**819**	**-1**	**-154**	**36 708**	**1 278 206**	**2 441 874**	**30 780**	**2 472 654**
Całkowite dochody ogółem	-	-	-	6 731	-175	-1 276	-16 978	46 437	34 739	4 944	39 683
Dywidendy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-595	-595
Przejęcie/zwiększenie/zmniejszenie kontroli	-	-	-	-	-	-	-18	-624	-642	-29 436	-30 078
Utrata kontroli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-151	-151
Saldo na 31.12.2012	**74 333**	**-2 979**	**1 054 942**	**7 550**	**-176**	**-1 430**	**19 712**	**1 324 019**	**2 475 971**	**5 542**	**2 481 513**
Saldo na 01.01.2013 zgodnie z zatwierdzonym sprawozdaniem finansowym	**74 333**	**-2 979**	**1 054 942**	**7 550**	**-176**	**-1 430**	**19 712**	**1 333 876**	**2 485 828**	**5 636**	**2 491 464**
Przekształcenia (Nota 7.2 i 7.4)	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-9 857**	**-9 857**	**-94**	**-9 951**
Saldo na 01.01.2013 po przekształceniu	**74 333**	**-2 979**	**1 054 942**	**7 550**	**-176**	**-1 430**	**19 712**	**1 324 019**	**2 475 971**	**5 542**	**2 481 513**
Całkowite dochody ogółem	-	-	-	-1 140	-	215	-9 984	64 828	53 919	879	54 798
Dywidendy	-	-	-	-	-	-	-	-3 702	-3 702	-30	-3 732
Przejęcie/zwiększenie/zmniejszenie kontroli	-	-	-	-	-	-	4	-5 796	-5 792	-1 073	-6 865
Nabycie jednostek pod wspólną kontrolą	-	-	-	-	-	-	-	-9 807	-9 807	760	-9 047
Pozostałe	-	-	-	-	-	-	-	-158	-158	-	-158
Saldo na 31.12.2013	**74 333**	**-2 979**	**1 054 942**	**6 410**	**-176**	**-1 215**	**9 732**	**1 369 384**	**2 510 431**	**6 078**	**2 516 509**

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych Grupy Kapitałowej KOPEX S.A.
w tysiącach złotych

	od 01.01.2013 do 31.12.2013	od 01.01.2012 do 31.12.2012
PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		
Zysk (strata) brutto	**75 868**	**73 058**
Korekty o:		
Amortyzacja	150 118	126 916
Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	-9 614	-16 863
(Zyski) straty z tytułu różnic kursowych	-5 333	-4 945
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	17 839	39 197
(Zysk) strata z działalności inwestycyjnej	-13 687	3 094
Zmiana stanu rezerw	-8 859	3 642
Zmiana stanu zapasów	111 230	7 381
Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności	245 271	-62 702
Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań	62 283	-60 206
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych biernych	-3 793	-9 306
Zmiana stanu aktywów z tytułu umów o usługi budowlane	-79 487	22 323
Zapłacony podatek dochodowy	-18 189	-26 360
Odpisy aktualizujące wartość aktywów trwałych i wartości niematerialnych	-11 753	20 670
Transakcje walutowe	1 864	-9 836
Pozostałe korekty	-169	4 313
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	**513 589**	**110 376**
PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ		
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	31 349	14 709
Zbycie aktywów finansowych	17 683	9 733
Otrzymane dywidendy i udziały w zyskach	-	28 370
Spłata udzielonych pożyczek	45 784	130 356
Otrzymane odsetki	3 832	8 476
Otrzymane dotacje	4 683	4 163
Inne wpływy		1 710
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych*	-198 335	-163 109
Nabycie aktywów finansowych	-	-
Udzielone pożyczki	-16 644	-156 669
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	**-111 648**	**-122 261**
PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ		
Kredyty i pożyczki	66 489	300 207
Otrzymane prowizje od poręczeń	554	-
Inne wpływy finansowe	-	-
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	-4 347	-594
Spłaty kredytów i pożyczek	-377 514	-232 561
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	-33 825	-37 172
Zapłacone odsetki	-31 528	-45 653
Zapłacone prowizje od kredytów i poręczeń	-2 699	-1 917
Transakcje z udziałami niekontrolującymi	-10 643	-25 129
Inne wydatki finansowe	-3	-705
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	**-393 516**	**-43 524**
RAZEM PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO	**8 425**	**-55 409**
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym:	**7 004**	**-54 878**
- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	-1 421	531
Środki pieniężne na początek okresu	**81 583**	**136 461**
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym:	**88 587**	**81 583**
- o ograniczonej możliwości dysponowania	4 193	2 265

* w pozycji "nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych" ujęto środki trwałe wytworzone we własnym zakresie

NOTY DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO – INFORMACJA DODATKOWA

1. Informacje ogólne

KOPEX S.A. w Katowicach jest spółką akcyjną zarejestrowaną w dniu 3 stycznia 1994 roku w Sądzie Rejonowym w Katowicach Wydział VIII Gospodarczo-Rejestrowy pod numerem RHB 10375. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Katowicach Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, z dnia 11 lipca 2001 roku KOPEX S.A. została wpisana do Rejestru Przedsiębiorców pod numerem KRS - 0000026782.

Czas trwania Spółki jest nieoznaczony.

Siedziba spółki znajduje się w Katowicach przy ulicy Grabowej 1.

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki (kod PKD 4521E) jest eksport, import surowców, wyrobów i usług, w tym kompletnych obiektów przemysłowych, maszyn i urządzeń, w tym w szczególności dla górnictwa, towarów przemysłowych, konsumpcyjnych oraz pośrednictwo w tym zakresie w handlu krajowym i zagranicznym. Spółka jest notowana na rynku Podstawowym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. w systemie notowań ciągłych i została zaklasyfikowana do sektora przemysłu elektromaszynowego.

Działalność podstawowa Grupy Kapitałowej KOPEX S.A. skupia się na produkcji maszyn i urządzeń wykorzystywanych w przemyśle górniczym. Grupa Kapitałowa jest nie tylko producentem i dostawcą maszyn i urządzeń dla górnictwa węgla kamiennego, brunatnego i rud metali nieżelaznych, lecz przede wszystkim generalnym wykonawcą przedsięwzięć inwestycyjnych, oferującym pełną obsługę procesów inwestycyjnych w górnictwie. Grupę KOPEX wyróżnia możliwość oferowania kompleksowych rozwiązań dla górnictwa podziemnego i odkrywkowego i możliwość realizacji zamówienia zgodnie ze ściśle określonymi, indywidualnymi wymaganiami kontrahenta. Grupa KOPEX skupia cenionych, uznanych w kraju oraz na świecie producentów wysokiej klasy maszyn i urządzeń a także nowoczesnych technologii i rozwiązań dla górnictwa. Grupa wykorzystuje specjalistyczne możliwości spółek wchodzących w jej skład, które poprzez swoją zróżnicowaną ofertę produktowo – usługową wzajemnie się uzupełniają.

Prezentowane sprawozdanie finansowe jest sprawozdaniem skonsolidowanym i obejmuje dane za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013 roku oraz porównawcze dane finansowe za okres od 01.01.2012 do 31.12.2012 roku.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej KOPEX S.A. za 2013 rok zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej. Nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności.

KOPEX S.A. jest jednostką dominującą i sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego są integralną częścią tego sprawozdania.

Walutą sprawozdania jest złoty polski.

Dane prezentowane są w tysiącach złotych.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji i podpisane przez Zarząd dnia 29.04.2014 roku.

2. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej

Zarząd Spółki

Skład Zarządu Spółki na dzień 31 grudnia 2013 roku przedstawiał się następująco:

Józef Wolski	Prezes Zarządu
Andrzej Meder	Członek Zarządu
Joanna Węgrzyn	Członek Zarządu
Arkadiusz Śnieżko	Członek Zarządu

Skład Zarządu Spółki na dzień zatwierdzenia do publikacji i podpisania niniejszego sprawozdania finansowego przedstawiał się następująco:

Józef Wolski	Prezes Zarządu
Andrzej Meder	Członek Zarządu
Joanna Węgrzyn	Członek Zarządu
Piotr Broncel	Członek Zarządu

Rada Nadzorcza

Skład Rady Nadzorczej Spółki na dzień 31 grudnia 2013 roku przedstawiał się następująco:

Krzysztof Jędrzejewski	Przewodniczący RN
Michał Rogatko	Wiceprzewodniczący RN
Bogusław Bobrowski	Sekretarz RN
Andrzej Sikora	Członek RN
Piotr Augustyniak	Członek RN

Skład Rady Nadzorczej Spółki na dzień zatwierdzenia do publikacji i podpisania niniejszego sprawozdania finansowego przedstawiał się następująco:

Krzysztof Jędrzejewski	Przewodniczący RN
Michał Rogatko	Wiceprzewodniczący RN
Bogusław Bobrowski	Sekretarz RN
Andrzej Sikora	Członek RN
Józef Dubiński	Członek RN

3. Podmiot dokonujący badania sprawozdania finansowego

Badania sprawozdania finansowego dokonała PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. z siedzibą przy Al. Armii Ludowej14, 00-638 Warszawa, na podstawie Umowy z dnia 29.02.2012 roku. Umowa ta została zawarta w związku z Uchwałą Rady Nadzorczej KOPEX S.A. nr 94/VI/2012 z dnia 16.01.2012 r.

Data zawarcia umowy	Przedmiot umowy	Wartość netto umowy (w tys. zł)
29.02.2012	Przegląd półrocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania półrocznego oraz badanie rocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego	90
20.04.2012	Doradztwo podatkowe	32
31.10.2012	Doradztwo podatkowe	16
RAZEM		**138**

4. Podstawa sporządzenia sprawozdania

Sprawozdanie finansowe za 2013 rok zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) zatwierdzonymi przez Unię Europejską.

5. Wykaz jednostek powiązanych Grupy Kapitałowej KOPEX S.A. na dzień 31.12.2013

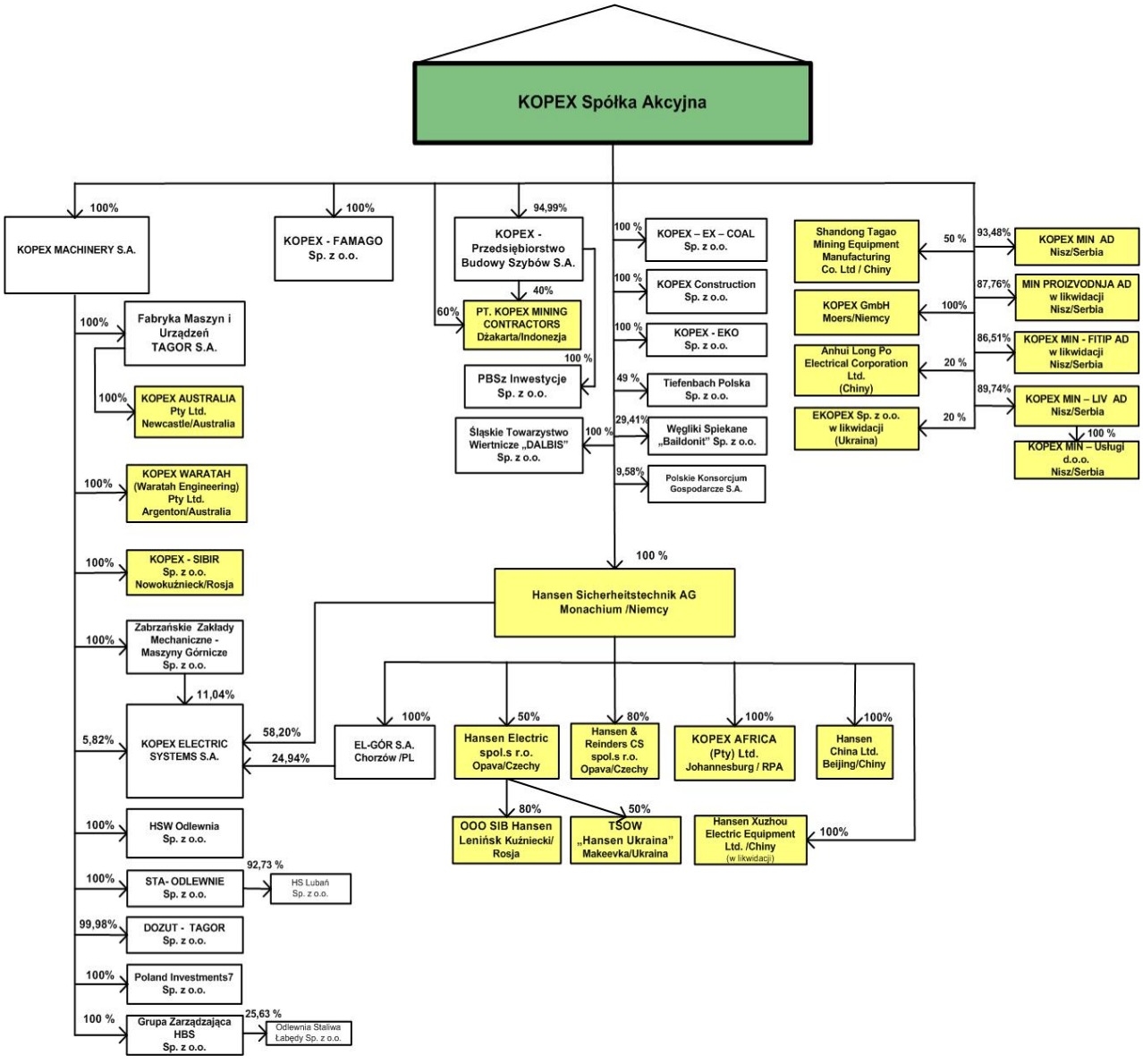

W dniu 15 października 2013r. spółka zależna od Emitenta KOPEX MACHINERY Sp. z o.o. dokonała zakupu spółki Sta-Odlewnie Sp. z o.o. w ramach transakcji pod wspólną kontrolą, pośrednio nabywając spółkę HS Lubań Sp. z o.o. Wartość aktywów netto przejętych spółek wynosiła na dzień nabycia łącznie 10 899 tys. zł. Ze względu na brak szczegółowych wytycznych w MSSF3 dotyczących transakcji pod wspólna kontrolą, Spółka zastosowała do rozliczenia połączenia metodę wartości księgowej. Różnica pomiędzy wartością przejętych aktywów i ceną nabycia została ujęta w kapitale własnym.

6. Spółki wchodzące w skład skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Nazwa jednostki	*Metoda konsolidacji*
KOPEX S.A.	Pełna
KOPEX MACHINERY S.A.	Pełna
TAGOR S.A.	Pełna
DOZUT-TAGOR Sp. z o.o.	Pełna
GRUPA ZARZĄDZAJĄCA HBS Sp. z o.o.	Pełna
KOPEX GmbH (Niemcy)	Pełna
KOPEX-FAMAGO Sp. z o.o.	Pełna
KOPEX CONSTRUCTION Sp. z o.o.	Pełna
HSW ODLEWNIA Sp. z o.o.	Pełna
KOPEX – PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWY SZYBÓW S.A.	Pełna
PBSz INWESTYCJE Sp. z o.o.	Pełna
HANSEN SICHERHEITSTECHNIK AG (Niemcy)	Pełna
HANSEN+ELGÓR S.A. (dawniej: KOPEX ELECTRIC SYSTEMS S.A.)	Pełna
KOPEX ELECTRIC SYSTEMS S.A. (dawniej: EL-GÓR S.A.)	Pełna
HANSEN & REINDERS CS spol.s.r.o. (Czechy)	Pełna
KOPEX AFRICA (Pty) Ltd (RPA)	Pełna
HANSEN CHINA Ltd (Chiny)	Pełna
KOPEX MIN (Serbia)	Pełna
KOPEX MIN-LIV (Serbia)	Pełna
KOPEX MIN-USŁUGI (Serbia)	Pełna
ZZM – MASZYNY GÓRNICZE Sp. z o.o.	Pełna
KOPEX-EKO Sp. z o.o.	Pełna
POLAND INVESTMENTS 7 Sp. z o.o.	Pełna
KOPEX AUSTRALIA Pty Ltd (Australia)	Pełna
PT KOPEX MINING CONTRACTORS (Indonezja)	Pełna
KOPEX SIBIR SP. Z O.O. (Rosja)	Pełna
KOPEX WARATAH PTY LTD (Australia)	Pełna
ŚLĄSKIE TOWARZYSTWO WIERTNICZE DALBIS Sp. z o.o.	Pełna
KOPEX-EX-COAL Sp. z o.o.	Pełna
STA-ODLEWNIE Sp. z o.o.	Pełna
HS LUBAŃ Sp. z o.o.	Pełna
OOO SIB HANSEN (Rosja)	Praw własności
HANSEN ELECTRIC spol.s.r.o. (Czechy)	Praw własności
SHANDONG TAGAO MINING EQUIPMENT MANUFACTURING CO. Ltd (Chiny)	Praw własności
WS BAILDONIT Sp. z o.o.	Praw własności
TIEFENBACH Sp. z o.o.	Praw własności
ODLEWNIA STALIWA ŁABĘDY Sp. z o.o.	Praw własności
ANHUI LONG PO ELECTRICAL CORPORATION Ltd (Chiny)	Praw własności

7. Istotne zasady rachunkowości

7.1. Przyjęte zasady rachunkowości

Spółka stosuje następujące zasady wyceny aktywów i pasywów oraz zasady ustalania wyniku finansowego:

- Metody konsolidacji

KOPEX S.A. zgodnie z zapisami MSSF/MSR jako jednostka dominująca dokonuje konsolidacji tj. łączenia sprawozdań finansowych KOPEX S.A. ze sprawozdaniami finansowymi jednostek zależnych przez sumowanie odpowiednich pozycji sprawozdań finansowych, z uwzględnieniem niezbędnych wyłączeń i korekt.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest to sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej KOPEX S.A. sporządzone w taki sposób, jakby było ono sprawozdaniem pojedynczej jednostki gospodarczej.

KOPEX S.A. celem sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego podejmuje działania polegające na:

- wyłączeniu wartości bilansowej swoich inwestycji w każdej ze spółek zależnych oraz tej części aktywów netto spółek zależnych, która odpowiada udziałowi KOPEX S.A. na dzień objęcia kontroli,

- określeniu udziałów niekontrolujących w zysku lub stracie netto konsolidowanych spółek zależnych za dany okres sprawozdawczy,

Udziały niekontrolujące w aktywach netto obejmują:

- wartość udziałów niekontrolujących z dnia pierwotnego połączenia oraz

- zmiany w kapitale własnym przypadające na udziały niekontrolujące począwszy od dnia połączenia.

Udziały niekontrolujące prezentuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w ramach kapitału własnego jako oddzielną pozycję. Udziały w zysku lub stracie Grupy Kapitałowej również prezentuje się w odrębnej pozycji.

Salda rozliczeń miedzy spółkami Grupy Kapitałowej KOPEX S.A., transakcje, przychody i koszty wyłącza się w całości.

Większość jednostek powiązanych stosuje te same zasady (politykę) rachunkowości jakie są stosowane w KOPEX S.A. W przypadku, gdy jednostka powiązana stosuje zasady rachunkowości odmienne od zasad przyjętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, sprawozdanie finansowe tej jednostki odpowiednio koryguje się w trakcie sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

W odrębnych pozycjach skonsolidowanego sprawozdania KOPEX S.A. wykazuje udziały w jednostkach stowarzyszonych (takich na które KOPEX S.A. wywiera znaczący wpływ i w których jest znaczącym inwestorem). Udziały te wyceniane są metodą praw własności.

Metoda praw własności jest to metoda rozliczania, według której inwestycja, jest początkowo ujmowana według ceny nabycia, a następnie po dniu nabycia jej wartość jest korygowana odpowiednio o zmianę udziału KOPEX S.A. w aktywach netto spółki. Udział KOPEX S.A. w zysku lub stracie spółki, w której dokonano inwestycji wykazuje się w rachunku zysków i strat w odrębnej pozycji. Otrzymane wypłaty z zysku wypracowanego przez spółkę, w której dokonano inwestycji, obniżają wartość bilansową inwestycji. Korekta wartości bilansowej może być także konieczna ze względu na zmiany proporcji udziału KOPEX S.A. w danej spółce, wynikające ze zmian w kapitale własnym spółki, które nie były ujmowane w rachunku zysków i strat, wówczas udział KOPEX S.A. w tych zmianach ujęty zostaje w pozostałych kapitałach. Zmiany te mogą także wynikać z przeszacowania rzeczowych aktywów trwałych i z tytułu różnic kursowych. Udział KOPEX S.A. w tych zmianach wykazuje się bezpośrednio w jego kapitale własnym.

- Wartości niematerialne

Składnik wartości niematerialnych wykazuje się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i łączną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości. Odpisywanie wartości składnika wartości niematerialnych rozkłada się równomiernie na przestrzeni jak najbardziej prawidłowo oszacowanego okresu jego użytkowania. Amortyzację rozpoczyna się w momencie, gdy składnik aktywów jest gotowy do użycia. Stosowana metoda odzwierciedla sposób konsumowania korzyści ekonomicznych ze składnika aktywów.

Wartości niematerialne, za wyjątkiem wartości firmy, amortyzowane są metodą liniową, według następujących zasad:

- licencje na użytkowanie programów komputerowych 10% - 30%

- programy komputerowe 20%

- inne wartości niematerialne – zgodnie z okresem trwania umowy lub szacowanego okresu użytkowania.

Wartości niematerialne o niskiej jednostkowej cenie nabycia (wartości początkowej poniżej 3,5 tys. zł) są odpisywane jednorazowo w koszty. Pozostałe wartości niematerialne amortyzowane są metodą liniową na przestrzeni jak najbardziej prawidłowo oszacowanego okresu jego użytkowania.

Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o istotnej wartości początkowej są weryfikowane co najmniej na koniec każdego roku obrotowego.

Amortyzacja wartości niematerialnych zawarta jest w następujących pozycjach rachunku zysków i strat: koszty wytworzenia sprzedanych produktów, koszty sprzedaży, koszty ogólnego zarządu.

Grupa nie ujmuje jako składnika wartości niematerialnych: wartości firmy wytworzonej przez jednostkę gospodarczą we własnym zakresie, znaków firmy, tytułów czasopism, tytułów wydawniczych, wykazów odbiorców i pozycji o podobnej istocie wytworzonych przez jednostkę we własnym zakresie nakładów poniesionych na rozpoczęcie działalności, na działalność szkoleniową, reklamową, promocyjną oraz na reorganizację części lub całości jednostki.

- Wartość firmy

Wartość firmy stanowi nadwyżka wartości a) nad wartością b) gdzie:

a) stanowi sumę kwot:

- przekazanej zapłaty wycenianej zgodnie z MSSF 3, który generalnie wymaga wyceny według wartości godziwej. Jest to płatność transferowana czyli zapłata bez kosztów związanych z bezpośrednim przejęciem,

- kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej, które wycenia w wartości godziwej lub w wartości proporcjonalnego udziału niekontrolujących udziałów w możliwych do zidentyfikowanych aktywach netto jednostki przejmowanej,

- w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami, wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej,

b) kwotę netto ustalonej na dzień przejęcia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań wycenionych zgodnie z MSSF 3.

W przypadku wystąpienia wartości ujemnej, dokonuje się ponownego przeglądu ustalenia wartości godziwych poszczególnych składników nabywanych aktywów netto. Jeśli w wyniku przeglądu nadal wartość jest ujemna, ujmuje się ją w rachunku zysków i strat.

Późniejsza wycena wartości firmy polega na testowaniu jej pod kątem utraty wartości i wykazywaniu w bilansie według kosztu pomniejszonego o skumulowaną stratę z tytułu utraty wartości, którą ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Celem przeprowadzenia testu na utratę wartości firmy, wartość firmy zostaje przyporządkowana do poszczególnych ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które zgodnie z oczekiwaniami, mają odnieść korzyści z tytułu synergii uzyskanej w wyniku takiego połączenia Każdy ośrodek lub zespół ośrodków, do którego została przypisana wartość firmy, powinien:

- odpowiadać najniższemu poziomowi, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze,

- być nie większy niż jeden segment działalności z definicją podstawowego lub uzupełniającego wzoru sprawozdawczości finansowej.

- Koszty prac badawczych i rozwojowych

Nakłady na prace badawcze ujmowane są w rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Wydatki poniesione na projekty rozwojowe ujmuje się wtedy, gdy spełnione są kryteria aktywowania. Po początkowym ujęciu koszty prac rozwojowych pomniejsza się o skumulowane odpisy amortyzacyjne oraz o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Odpisów amortyzacyjnych dokonuje się metoda liniową w okresie przewidywanego uzyskiwania przychodów ze sprzedaży związanych z danym projektem.

- Środki trwałe

Początkową wartość rzeczowego majątku trwałego ustala się w cenie nabycia, a w przypadku wytworzenia środka trwałego we własnym zakresie w wysokości technicznego kosztu wytworzenia. Koszty finansowania zewnętrznego powstałe na skutek i w okresie realizacji inwestycji zwiększają cenę nabycia lub koszt wytworzenia. Wartość początkową środków trwałych powiększają nakłady poniesione na ich ulepszenie, jeżeli oczekuje się, że będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden okres oraz istnieje prawdopodobieństwo uzyskania korzyści ekonomicznych związanych z danym składnikiem aktywów. Jeżeli wartość końcowa składnika rzeczowych aktywów trwałych wzrasta do kwoty wyższej lub równej jego wartości bilansowej, wówczas zaprzestaje się amortyzowania tego składnika do czasu, gdy jego wartość końcowa spadnie poniżej wartości bilansowej. Wartość majątku trwałego podlega amortyzacji, uwzględniając planowany okres eksploatacji i wartość odzysku w przypadku likwidacji. Środki trwałe o niskiej wartości początkowej (poniżej 3,5 tys. zł) amortyzowane są jednorazowo w momencie przyjęcia do użytkowania.

Środki trwałe umarzane są według metody liniowej w okresie odpowiadającym szacowanemu okresowi ich ekonomicznej użyteczności. Wartość końcowa oraz okresy użytkowania poddawane są corocznym przeglądom i aktualizowane stosowaną w następnych okresach bilansową stawką amortyzacyjną.

Stawki amortyzacji stosowane dla środków trwałych są następujące:

- budynki i budowle – 2,5% - 4,5%,

- urządzenia techniczne i maszyny – 10% - 38,72%,

- środki transportu – 20% - 33,06%,

- pozostałe – 14% - 40%,

- prawo wieczystego użytkowania gruntu, zakupione na własność w okresie umownym w jakim można te prawa wykorzystywać.

Prawo wieczystego użytkowania gruntu, otrzymane nieodpłatnie od Skarbu Państwa ewidencjonuje się pozabilansowo.

Grunty własne nie podlegają umorzeniu.

- Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe, których sprzedaż jest wysoce prawdopodobna, dla których istnieje aktywny program znalezienia nabywcy oraz oczekuje się zakończenia planu sprzedaży w czasie jednego roku klasyfikuje się jako aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i zaprzestaje się ich amortyzacji.

- Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne – utrzymywane w celu osiągnięcia dochodów z dzierżawy lub/i przyrostu ich wartości – wyceniane są na dzień bilansowy według ceny nabycia pomniejszonej o dotychczasowe odpisy amortyzacyjne. Okres i metoda amortyzacji nieruchomości inwestycyjnych o istotnej wartości początkowej weryfikowane są co najmniej na koniec każdego roku obrotowego pod względem przewidywanej ekonomicznej użyteczności. Nieruchomości inwestycyjne umarzane są według metody liniowej począwszy od miesiąca następnego po miesiącu przyjęcia do eksploatacji w okresie odpowiadającym szacowanemu okresowi ich ekonomicznej użyteczności. Stawki amortyzacji stosowane dla nieruchomości inwestycyjnych są następujące:

- budynki i budowle – 2,5% - 4,5%,

- prawo wieczystego użytkowania gruntu, zakupione na własność w okresie umownym w jakim można te prawa wykorzystywać.

Grunty własne nie podlegają umorzeniu.

- Środki trwałe w budowie

Na dzień bilansowy środki trwałe w budowie wycenia się w wysokości ogółu kosztów poniesionych w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, pomniejszonych o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

- Leasing

- Leasing finansowy

Umowa leasingowa zaliczana jest do leasingu finansowego, jeżeli następuje przeniesienie zasadniczo wszystkich ryzyk i pożytków z tytułu posiadania przedmiotu leasingu. W przypadku, gdy jednostka jest stroną umowy leasingu finansowego jako

leasingobiorca, na dzień rozpoczęcia leasingu ujmuje aktywo będące przedmiotem umowy leasingowej oraz zobowiązania z tytułu leasingu w kwocie równej wartości godziwej lub w kwocie równej wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu, jeżeli jest ona niższa od wartości godziwej. Następnie przedmiot umowy leasingowej amortyzuje się na takich samych zasadach jak inne rzeczowe aktywa trwałe. Przy braku wystarczającej pewności, że jednostka uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, dany składnik aktywów amortyzuje się przez krótszy z dwóch okresów: okres leasingu lub okres użytkowania. Koszty finansowe rozlicza się w taki sposób na poszczególne okresy objęte okresem leasingu, aby uzyskać stałą okresową stopę procentową w stosunku do niespłaconego salda zobowiązania. Zobowiązania z tytułu umowy leasingu prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w odrębnej pozycji pasywów w podziale na długo i krótkoterminowe. Koszty finansowe ujmowane są w rachunku zysków i strat w kosztach finansowych w pozycji „Odsetki". W przypadku, gdy jednostka jest stroną umowy leasingu finansowego jako leasingodawca, w sprawozdaniu z sytuacji finansowej należności z tego tytułu prezentowane są w kwocie równej inwestycji leasingowej netto, tj. w kwocie równej wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych, w odrębnej pozycji w podziale na długoterminowe i krótkoterminowe. Dochody finansowe ujmowane są racjonalnie i systematycznie, w sposób odzwierciedlający stałą okresową stopę zwrotu z inwestycji. Dochody finansowe ujmowane są w rachunku zysków i strat w przychodach finansowych w pozycji „Odsetki".

- Leasing operacyjny

Umowa leasingowa jest zaliczana do leasingu operacyjnego jeżeli nie następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków z tytułu posiadania przedmiotu leasingu. W przypadku, gdy jednostka jest stroną umowy leasingu operacyjnego jako leasingobiorca opłaty z tytułu leasingu operacyjnego ujmuje jako koszty metodą liniową przez okres leasingu, chyba że zastosowanie innej systematycznej metody lepiej odzwierciedla sposób rozłożenia w czasie korzyści czerpanych przez jednostkę. W przypadku, gdy jednostka jest stroną umowy leasingu operacyjnego jako leasingodawca, prezentuje aktywo oddane w leasing operacyjny zgodnie z charakterem tego aktywa, a dochody ujmuje metodą liniową przez okres leasingu, chyba że zastosowanie innej systematycznej metody lepiej odzwierciedlałoby sposób rozłożenia w czasie zmniejszania się korzyści czerpanych z oddanego w leasing składnika aktywów. W sprawozdaniu finansowym jednostka dokonuje ujawnień dotyczących leasingu wymaganych przez MSSF/MSR.

- Instrumenty finansowe

Instrumenty finansowe zaklasyfikowano do następujących kategorii:

- Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy

- Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności

- Pożyczki i należności finansowe

- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

- Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy

- Pozostałe zobowiązania finansowe

- Instrumenty pochodne dla których prowadzona jest rachunkowość zabezpieczeń

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

obejmują aktywa nabyte w celu szybkiej odsprzedaży w krótkim terminie oraz inne aktywa finansowe stanowiące część portfela podobnych aktywów, co do których istnieje duże prawdopodobieństwo realizacji w krótkim terminie zakładanych korzyści ekonomicznych oraz te aktywa finansowe, które przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, jeśli prowadzi to do uzyskania bardziej przydatnych informacji. W momencie początkowego ujęcia wycenia się je w wartości godziwej bez powiększenia o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji tych instrumentów. Po początkowym ujęciu wyceniane są w wartości godziwej, a skutki wyceny prezentowane są w rachunku zysków i strat w pozycji „Pozostałe zyski (straty)", za wyjątkiem transakcji walutowych, dla których nie jest prowadzona rachunkowość zabezpieczeń, a które zawarto celem zabezpieczenia spłaty pożyczki lub kredytu; wycena takich transakcji odnoszona jest w rachunku zysków i strat w pozycję „Przychody finansowe – różnice kursowe" lub „Koszty finansowe – różnice kursowe".

Do takich aktywów finansowych Grupa w szczególności zalicza:

- instrumenty pochodne dla których nie jest prowadzona rachunkowość zabezpieczeń – w sprawozdaniu z sytuacji finansowej prezentowane
w pozycji aktywów obrotowych: „Pochodne instrumenty finansowe". Wycena takich instrumentów, jak również ich realizacja odnoszona jest w rachunku zysków i strat w pozycję „Pozostałe zyski (straty)", za wyjątkiem transakcji walutowych, które

zawarto celem zabezpieczenia spłaty pożyczki lub kredytu; wycena takich transakcji odnoszona jest w rachunku zysków i strat w pozycję „Przychody finansowe – różnice kursowe" lub „Koszty finansowe – różnice kursowe".

- udziały i akcje w podmiotach nie będących podmiotami zależnymi i stowarzyszonymi, z zamiarem ich szybkiej odsprzedaży – w sprawozdaniu
z sytuacji finansowej prezentowane w pozycji aktywów obrotowych: „Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy". Skutki wyceny takich aktywów finansowych oraz wynik na ich sprzedaży odnoszone są w pozycję rachunku zysków i strat „Pozostałe zyski (straty)".

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności

obejmują aktywa finansowe nie będące instrumentami pochodnymi, ale charakteryzujące się określonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, a także ustalonym terminem wymagalności, pod warunkiem iż jednostka ma nie tylko zamiar utrzymania ich do terminu wymagalności, ale jest w stanie ten zamiar zrealizować, inne niż wyznaczone przez jednostkę przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub spełniające definicję pożyczek i należności. W momencie początkowego ujęcia wycenia się je w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów.

Po początkowym ujęciu inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Skutek wyceny odnoszony jest w pozycję rachunku zysków i strat „Pozostałe zyski (straty)"

Aktywa te Grupa prezentuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w podziale na długoterminowe i krótkoterminowe w tych samych pozycjach, co udzielone pożyczki.

Pożyczki i należności finansowe

są aktywami finansowymi niebędącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku. W momencie początkowego ujęcia pożyczki i należności wycenia się w wartości godziwej,
a następnie według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, za wyjątkiem pożyczek i należności
o terminie wymagalności poniżej 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego, które ujmuje się w wartości należnej zapłaty. Skutek wyceny odnoszony jest w "Pozostałe zyski (straty)".

Do kategorii pożyczek i należności jednostka zalicza:

- należności z tytułu dostaw i usług – prezentowane w odrębnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej jako aktywa obrotowe;

- pozostałe należności finansowe, w szczególności należności: pracownicze, z tytułu sprzedaży aktywów finansowych, z tytułu dywidend, ze sprzedaży środków trwałych – prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Pozostałe długoterminowe aktywa" (z terminem wymagalności powyżej 12 miesięcy) i w pozycji „Krótkoterminowe pozostałe należności" (z terminem wymagalności do 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego).

- udzielone pożyczki – prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w podziale na długoterminowe (w części z terminem wymagalności powyżej 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego) i krótkoterminowe (w części z terminem wymagalności poniżej 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego), odpowiednio w pozycjach: „Pozostałe długoterminowe aktywa" oraz „Udzielone pożyczki krótkoterminowe".

Pożyczki i należności finansowe wyrażone w walutach obcych wycenia się na dzień sprawozdawczy po kursie średnim, ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień. Różnice kursowe od należności finansowych wyrażonych w walutach obcych powstałe na dzień wyceny i przy zapłacie zalicza się do „Pozostałych zysków (strat)". Różnice kursowe od pożyczek ujmuje się w Przychodach finansowych lub Kosztach finansowych w pozycji „Różnice kursowe".

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

są to aktywa finansowe nie będące instrumentami pochodnymi, które zostały wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub nie będące: pożyczkami i należnościami, inwestycjami utrzymywanymi do terminu wymagalności ani aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy. W momencie początkowego ujęcia aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wycenia się w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów. Po początkowym ujęciu są one wyceniane w wartości godziwej, a skutki tej wyceny ujmowane są w innych całkowitych dochodach, powiększając lub pomniejszając kapitał z aktualizacji wyceny. Odpisy z tytułu

trwałej utraty wartości oraz różnice kursowe są ujmowane w rachunku wyników. W momencie wyłączenia składnika aktywów ze sprawozdania z sytuacji finansowej skumulowane zyski lub straty ujęte poprzednio w innych całkowitych dochodach przenosi się z kapitału własnego do zysków lub strat. Dla aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, które nie mają ustalonego terminu wymagalności i nie jest możliwe ustalenie ich wartości godziwej, wyceny dokonuje się w cenie nabycia.

Do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży jednostka zalicza w szczególności udziały i akcje w jednostkach nie będących podmiotami zależnymi lub stowarzyszonymi, zakupionych bez zamiaru szybkiej odsprzedaży – prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w odrębnej pozycji w podziale na długoterminowe i krótkoterminowe.

Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy

obejmują zobowiązania zaciągnięte w celu szybkiej odsprzedaży w krótkim terminie, stanowiące część portfela podobnych instrumentów finansowych, co do których istnieje duże prawdopodobieństwo realizacji w krótkim terminie na niekorzystnych warunkach oraz te, które przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, jeśli prowadzi to do uzyskania bardziej przydatnych informacji. W momencie początkowego ujęcia wycenia się je w wartości godziwej bez powiększenia o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji tych instrumentów. Po początkowym ujęciu wyceniane są w wartości godziwej, a skutki wyceny prezentowane są w rachunku zysków i strat w pozycji „Pozostałe zyski (straty)", za wyjątkiem transakcji walutowych, dla których nie jest prowadzona rachunkowość zabezpieczeń, a które zawarto celem zabezpieczenia spłaty pożyczki lub kredytu; wycena takich transakcji odnoszona jest w rachunku zysków i strat w pozycję „Przychody finansowe – różnice kursowe" lub „Koszty finansowe – różnice kursowe".

Do takich zobowiązań finansowych Grupa w szczególności zalicza:

- instrumenty pochodne dla których nie jest prowadzona rachunkowość zabezpieczeń – w sprawozdaniu z sytuacji finansowej prezentowane w pozycji zobowiązań krótkoterminowych: „Pochodne instrumenty finansowe". Realizacja instrumentu pochodnego odnoszona jest w te same pozycje rachunku zysków i strat, co jego wycena.

Pozostałe zobowiązania finansowe

Jednostka kwalifikuje do tej kategorii zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy. W momencie początkowego ujęcia ujmuje się je w wartości godziwej, a następnie według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej za wyjątkiem zobowiązań finansowych krótkoterminowych, które ujmuje się w kwocie wymagającej zapłaty.

Do pozostałych zobowiązań finansowych jednostka zalicza w szczególności:

- kredyty i otrzymane pożyczki – prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Kredyty i pożyczki długoterminowe" (w części z terminem spłaty powyżej 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego) oraz w pozycji „Kredyty i pożyczki krótkoterminowe" (w części z terminem spłaty do 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego),

- zobowiązania z tytułu dostaw i usług prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w odrębnej pozycji jako zobowiązania krótkoterminowe,

- pozostałe zobowiązania finansowe, w szczególności zobowiązania: pracownicze, z tytułu zakupu środków trwałych – prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycjach: „Długoterminowe pozostałe zobowiązania" – dla zobowiązań z terminem spłaty powyżej 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego oraz „Krótkoterminowe pozostałe zobowiązania" – dla zobowiązań z terminem spłaty do 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego.

Instrumenty pochodne dla których prowadzona jest rachunkowość zabezpieczeń

są to instrumenty wyznaczone, zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń, których wartość godziwa lub wynikające z nich przepływy środków pieniężnych służą zrównoważeniu zmiany wartości godziwej lub przepływów środków pieniężnych zabezpieczanej pozycji.

Jednostka może stosować rachunkowość zabezpieczeń, gdy spełnione są wszystkie warunki wymienione w MSSF/MSR, tj.:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia,

- oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne,

- dla zabezpieczeń przepływów pieniężnych planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia jest wysoce prawdopodobna oraz podlega zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które mogą wpłynąć na rachunek zysków i strat,

- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić,

- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane, a efektywność zabezpieczenia jest zachowana we wszystkich okresach sprawozdawczych.

Instrumenty pochodne, dla których prowadzona jest rachunkowość zabezpieczeń są zaprezentowane w aktywach lub zobowiązaniach – odpowiednio dla wartości wyceny instrumentu dodatniej oraz ujemnej w pozycji „Pochodne instrumenty finansowe".

Przeszacowanie wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego odnosi się:

- w zyski lub straty – w przypadku instrumentów zabezpieczających wartość godziwą

- w inne całkowite dochody – w przypadku instrumentów zabezpieczających przyszłe przepływy środków pieniężnych powiększając lub pomniejszając kapitał z aktualizacji wyceny (w części stanowiącej efektywne zabezpieczenie)

- w zyski lub straty – w przypadku instrumentów zabezpieczających przyszłe przepływy środków pieniężnych (w części stanowiącej nieefektywne zabezpieczenie) w pozycji "Pozostałe zyski (straty)".

Przy zabezpieczeniu przyszłych przepływów środków pieniężnych, jeśli zabezpieczana planowana transakcja wpływa na wynik finansowy to związane pozycją zabezpieczającą zyski lub straty, które były ujęte bezpośrednio w kapitale własnym przenosi się w tym samym okresie lub okresach do tej samej pozycji rachunku zysków i strat, w którą odniesiona jest pozycja zabezpieczana. Realizacja planowanej transakcji niosące za sobą realizację instrumentu zabezpieczającego skutkuje ujęciem wyniku zrealizowanego instrumentu zabezpieczającego w tą samą pozycję rachunku zysków i strat, w którą odniesiona jest pozycja zabezpieczana.

Jednostka zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, w każdym z następujących przypadków:

- instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany;

- zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń, wymienione w MSSF/MSR,

- jednostka unieważnia powiązanie zabezpieczające,

w takich przypadkach skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym, które ujęto w innych całkowitych dochodach przez okres w którym zabezpieczenie było efektywne, pozostają dalej w kapitale własnym w pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny", aż do momentu zajścia planowanej transakcji;

- zaprzestano oczekiwać realizacji planowanej transakcji – w takim przypadku wszystkie skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym ujęte w innych całkowitych dochodach przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne ujmuje się w pozycji „Pozostałe zyski (straty)".

Grupa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń udziałów w aktywach netto podmiotów zagranicznych.

Utrata wartości

Grupa ocenia na każdy dzień sprawozdawczy, czy nie ma obiektywnych dowodów na zaistnienie utraty wartości aktywa finansowego lub grupy aktywów finansowych. Dla każdej znaczącej klasy aktywów finansowych, Grupa ujawnia charakter i kwotę każdej straty odniesionej na wynik finansowy, spowodowanej utratą wartości przez ten składnik.

Aktywo finansowe lub grupa aktywów utraci na wartości i Grupa poniesie stratę z tytułu utraty wartości jedynie, gdy istnieją obiektywne dowody trwałej utraty wartości jako efekt jednego lub większej liczby zdarzeń, zaszłych po pierwotnym ujęciu, a mających wpływ na przewidywane przyszłe przepływy pieniężne aktywa finansowego lub grupy aktywów finansowych, które można w wiarygodny sposób zmierzyć. Przewidywane straty wynikające z przyszłych zdarzeń, niezależnie od tego jak prawdopodobne, nie są ujmowane. Obiektywne dowody na utratę wartości obejmują dane możliwe do zaobserwowania przez posiadacza aktywa o następujących zdarzeniach powodujących utratę wartości:

- znaczące trudności finansowe emitenta lub dłużnika,
- niedotrzymanie warunków umowy np. dotyczy płatności odsetek lub spłaty kapitału,
- udzielanie pożyczkobiorcy przez pożyczkodawcę udogodnień wskutek ekonomicznych lub prawnych przyczyn odnoszących się do trudności finansowych pożyczkobiorcy, które w normalnych warunkach nie byłyby udzielone;
- staje się prawdopodobne, że pożyczkobiorca upadnie lub podlegać będzie restrukturyzacji zadłużenia;
- utrata aktywnego rynku dla tego aktywa finansowego spowodowana trudnościami finansowymi;
- możliwe do zaobserwowania dane wskazujące możliwy do określenia spadek przyszłych przepływów pieniężnych z grupy aktywów finansowych od momentu pierwotnego ujęcia, chociaż spadek nie wynika jeszcze z utraty wartości poszczególnych

aktywów w tej grupie. Obejmują one: negatywne zmiany w statusie płatniczym pożyczkobiorców w grupie (zwiększona liczba opóźnionych płatności) lub krajowe lub lokalne uwarunkowania ekonomiczne wpływające na niedotrzymanie warunków umownych w grupie aktywów (wzrost bezrobocia, spadek cen nieruchomości).

- Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych

Grupa w jednostkowym sprawozdaniu finansowym ujmuje inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych w cenie nabycia pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu trwałej utraty wartości i prezentuje w Aktywach trwałych, w pozycji „Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe".

- Zapasy

Zapasy wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia lub też w wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego która z nich jest niższa. Na dzień bilansowy dokonuje się odpisów aktualizujących wartość zapasów jeżeli wystąpią przyczyny uzasadniające ich dokonanie. Odpisy zalicza się do pozostałych kosztów operacyjnych. Na dzień bilansowy zapasy wykazuje się w cenie nabycia pomniejszonej o utworzone odpisy aktualizujące. Grupa dokonuje rozchodu zapasów według następujących metod:

- materiały według metody średniej ważonej,

- materiały zakupione dla konkretnego zlecenia oraz towary w drodze szczegółowej identyfikacji rzeczywistych cen tych składników, niezależnie od daty ich zakupu lub wytworzenia,

- energia elektryczna według cen przeciętnych, to jest ustalonych w wysokości średniej ważonej cen danego okresu.

- Środki pieniężne

Środki pieniężne wykazuje się w wartości nominalnej. Wyrażone w walutach obcych środki pieniężne wycenia się na dzień bilansowy po kursie średnim ustalonym dla danej waluty przez NBP na ten dzień. Różnice kursowe odnosi się na przychody lub koszty finansowe.

- Rozliczenia międzyokresowe

Rozliczenia międzyokresowe czynne dokonywane są, jeżeli koszty poniesione dotyczą przyszłych okresów sprawozdawczych.

Rozliczeniu w czasie podlegają przykładowo:

- czynsze za dzierżawę lub wynajem lokali, maszyn i urządzeń,

- energia opłacana za kilka miesięcy z góry,

- ubezpieczenia majątkowe,

- opłaty roczne za grunty przyjęte w wieczyste użytkowanie,

- odpis roczny na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych,

- opłacona prenumerata czasopism na rok następny,

- inne koszty odnoszące się do szeregu okresów sprawozdawczych, jeżeli tytuł do ich aktywowania wynika z treści dowodu stanowiącego ich udokumentowanie,

Tytuły czynnych rozliczeń międzyokresowych, które nie dotyczą normalnego cyklu działalności operacyjnej Spółki, a ich okres rozliczenia nastąpi w czasie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego, wykazywane są w pozycji „Pozostałe długoterminowe aktywa". Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe prezentowane są w pozycji „Krótkoterminowe pozostałe należności".

Rozliczenia międzyokresowe kosztów bierne

są zobowiązaniami przypadającymi do zapłaty za dobra lub usługi, które zostały otrzymane/wykonane, ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą. Mimo iż czasami konieczne jest oszacowanie kwoty lub terminu zapłaty, stopień niepewności jest mniejszy niż w przypadku rezerw. Do biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów jednostka zalicza planowane koszty badania sprawozdania finansowego, wartość wykonanych na rzecz Spółki świadczeń, które nie zostały zafakturowane, a na mocy umowy wykonawca nie był zobowiązany do jej zafakturowania, koszty z tytułu opłat za emisję

zanieczyszczeń, koszty bieżącego okresu udokumentowane fakturą w następnym okresie. Rozliczenia międzyokresowe kosztów bierne wykazuje się w pasywach w zobowiązaniach krótkoterminowych w pozycji „Rozliczenia międzyokresowe".

- Kapitały własne

Kapitał własny obejmuje kapitał zakładowy (akcyjny), kapitał zapasowy i rezerwowy, kapitał z aktualizacji wyceny, zysk (stratę) netto danego okresu i niepodzielony wynik z lat ubiegłych.

Kapitał podstawowy wykazuje się w wysokości określonej w statucie i wpisanej w rejestrze handlowym. Zadeklarowane, lecz nie wniesione wkłady kapitałowe ujmuje się jako należne wpłaty na poczet kapitału. Akcjonariusze mogą zwiększać lub zmniejszać kapitał zgodnie z Kodeksem Handlowym. Jeżeli zwiększenie następuje na skutek podwyższenia kapitału, księgowane jest dopiero pod datą zarejestrowania zmiany przez sąd.

Wycena kapitału podstawowego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej następuje w wartości nominalnej.

Akcje własne są ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w cenie nabycia jako pomniejszenie kapitału własnego. W przypadku sprzedaży, emisji lub umorzenia akcji własnych, w ramach zysków i strat nie są wykazywane żadne zyski ani straty.

- Rezerwy na zobowiązania

Rezerwy są zobowiązaniami, których kwota lub termin zapłaty nie są pewne.

Rezerwę tworzy się, gdy:

a) na Spółce ciąży obowiązek (prawny lub zwyczajowy) wynikający ze zdarzeń przeszłych,

b) prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne,

c) można oszacować wiarygodnie kwotę tego obowiązku

Jeśli warunki te nie są spełnione, rezerwy nie tworzy się.

Wysokość rezerw powinna być jak najbardziej właściwym szacunkiem nakładów niezbędnych do wypełnienia istniejącego obowiązku na dzień sprawozdawczy, czyli:

a) kwotą – jaką zgodnie z racjonalnymi przesłankami Grupa zapłaciłaby w ramach wypełnienia obowiązku na dzień sprawozdawczy lub,

b) kwotą, jaką zapłaciłaby na rzecz strony trzeciej w zamian za przejęcie na siebie obowiązku w tym samym terminie.

Rezerwę wycenia się uwzględniając ryzyko i niepewność. Jeśli skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny kwota rezerwy odpowiada bieżącej wartości nakładów, które będą niezbędne do wypełnienia obowiązku. Szacunki wyniku oraz skutku finansowego są dokonywane na drodze osądu kierownictwa Spółki, wspomaganego dotychczasowymi doświadczeniami dotyczącymi podobnych transakcji oraz ewentualnie raportami niezależnych ekspertów. Do niepewności dotyczącej kwoty, na jaką należy utworzyć rezerwę podchodzi się z wykorzystaniem różnych środków w zależności od okoliczności.

Rezerwy tworzone są na takie tytuły jak:

- straty z transakcji gospodarczych w toku,

- udzielone gwarancje i poręczenia,

- skutki toczącego się postępowania sądowego i odwoławczego,

- rezerwa na przyszłe koszty finansowe,

- przyszłe zobowiązania związane z restrukturyzacją.

- Rezerwa na świadczenia pracownicze

W Grupie wypłacane są świadczenia z tytułu jednorazowych odpraw emerytalno-rentowych, odpraw pośmiertnych, zgodnie z zakładowymi układem zbiorowym pracy i regulaminami wynagradzania.

Zgodnie z MSR 19 rezerwy na świadczenia pracownicze są szacowane metodami aktuarialnymi przez niezależnego aktuariusza.

Koszty z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia Grupa ujmuje w następujący sposób:

- w wyniku: koszty bieżącego zatrudnienia, koszty przeszłego zatrudnienia, odsetki netto od zobowiązań z tytułu określonych świadczeń;

- w pozostałych całkowitych dochodach: zyski i straty aktuarialne z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia.

W pozycji „Rezerwy na świadczenia pracownicze" Grupa ujmuje również rezerwę na niewykorzystane urlopy pracownicze, należne premie oraz nagrody jubileuszowe, jeśli istnieje obowiązek – zarówno obligatoryjny jak i zwyczajowy – ich wypłaty.

- Aktywa i rezerwa na podatek dochodowy

W związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i pasywów, a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, podmiot tworzy rezerwę i ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, którego jest podatnikiem.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się, przy uwzględnieniu zasady ostrożności w wysokości kwoty przewidzianej
w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego ze względu na:

- ujemne różnice przejściowe,

- przeniesienie na kolejny okres nierozliczonych strat podatkowych

- przeniesienie na kolejny okres niewykorzystanych ulg podatkowych.

Ujemne różnice przejściowe powodują powstanie kwot podlegających odliczeniu podatkowemu w toku ustalania zysku do opodatkowania (straty podatkowej) w przyszłych okresach, gdy wartość bilansowa składnika aktywów lub zobowiązań zostanie zrealizowana lub rozliczona. Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie zysk do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wycenia się w wysokości kwot podlegających zwrotowi od władz podatkowych zgodnie z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą stosowane, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe), które obowiązywały prawnie lub obowiązywały faktycznie na dzień sprawozdawczy.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego, wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości. Rezerwa jest wyceniana zgodnie z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą stosowane, gdy rezerwa zostanie rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe), które obowiązywały prawnie lub obowiązywały faktycznie na dzień sprawozdawczy.

Rezerwa na podatek odroczony jak również aktywowany podatek dochodowy są aktualizowane w okresach sprawozdawczych w oparciu o tytuły, na podstawie których zostały utworzone. Podatek odroczony jest wykazywany w rachunku zysków i strat w pozycji „Podatek dochodowy".

Rezerwę na podatek dochodowy i aktywowany podatek dochodowy tworzy się tylko w stosunku do korekt o charakterze przejściowym.

Podatek odroczony ujmuje się poza rachunkiem zysków i strat, jeżeli podatek dotyczy pozycji, które w tym samym lub innym okresie zostały ujęte poza rachunkiem zysków i strat. Jeżeli dotyczy pozycji, które w tym samym lub w innym okresie zostały ujęte w pozostałych całkowitych dochodach, to podatek odroczony ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach. Jeżeli dotyczy pozycji, które zostały ujęte bezpośrednio w kapitale własnym, podatek odroczony ujmuje się w kapitale własnym.

Jeżeli różnice przejściowe wynikają z połączenia przedsięwzięć, to zgodnie z MSSF 3 Grupa ujmuje wszystkie aktywa lub rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego, jako możliwy do zidentyfikowania na dzień przejęcia składnik aktywów i zobowiązań. Takie aktywa i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wpływają na wartość firmy lub zysk z tytułu okazyjnego nabycia ujmowany przez Spółkę. Jednakże Grupa nie ujmuje rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikającego z początkowego ujęcia wartości firmy.

- Przychody

Przychody są wpływami korzyści ekonomicznych brutto danego okresu, powstałymi w wyniku zwykłej działalności gospodarczej podmiotu, skutkującymi zwiększeniem kapitału własnego, innymi niż zwiększenie kapitału wynikającego z wpłat udziałowców. Przychody i koszty tej samej transakcji ujmowane są równolegle.

Przychody są ujmowane w momencie, kiedy staje się prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można w wiarygodny sposób określić. Przychody są rozpoznawane po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług oraz ewentualne rabaty i opusty.

Przychody ze sprzedaży aktywów są ujmowane w momencie dostawy oraz gdy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności aktywów zostały przekazane nabywcy.

Przychody ze świadczenia usług (z wyjątkiem umów o usługi budowlane) są rozpoznawane w momencie świadczenia usług stronie trzeciej.

Przychody z tytułu dywidend są wykazywane w momencie przyznania Spółce prawa do wypłaty dywidendy w Pozostałych przychodach.

KOPEX objął obligacje węglowe wyemitowane przez KHW zabezpieczone kontraktem sprzedaży węgla. Celem tego jest wyłącznie przyspieszenie płatności przez KHW należności za nabyte maszyny górnicze. Z tego powodu obrót węglem związany z realizacją obligacji został zaprezentowany netto w rachunku zysków i strat.

- Dotacje rządowe

Dotacje rządowe, łącznie z niepieniężnymi dotacjami wykazywanymi w wartości godziwej ujmuje się wówczas, gdy istnieje wystarczająca pewność, że:

– Grupa spełni warunki związane z dotacjami,

– dotacje będą otrzymane.

Pojęcie rząd odnosi się do rządu, instytucji rządowych, agencji rządowych oraz innych podobnych organów lokalnych, krajowych lub międzynarodowych. Dotacje rządowe ujmuje się w systematyczny sposób jako przychód w poszczególnych okresach, aby zapewnić ich współmierność z odnośnymi kosztami, które dotacje mają skompensować. Dotacje nie zwiększają bezpośrednio kapitału własnego. Dotację rządową, która staje się należna jako forma rekompensaty za już poniesione koszty lub straty lub przyznana Grupie celem udzielenia jej natychmiastowego finansowego wsparcia, bez towarzyszących przyszłych kosztów, ujmuje się jako przychód w okresie, w którym stała się należna. Niepieniężne dotacje rządowe mogą przybierać formę przekazania niepieniężnego składnika aktywów takiego jak grunt lub inne środki oddane Spółce do użytkowania. W takich wypadkach określa się wartość godziwą niepieniężnego składnika aktywów i księguje się w wartości godziwej. Dotacje rządowe do aktywów łącznie z niepieniężnymi dotacjami wykazywanymi w wartości godziwej prezentuje się w bilansie jako przychody przyszłych okresów lub odejmuje kwotę dotacji w celu uzyskania wartości bilansowej składnika aktywów. Grupa przyjmuje metodę określania niepieniężnych dotacji do aktywów w wartości godziwej i prezentowania jako przychody przyszłych okresów z systematycznym ujmowaniem jako przychody na przestrzeni okresu użytkowania. Dotacje są prezentowane w rachunku zysków i strat jako pozostałe przychody operacyjne.

Dotacje rządowe podlegające spłatom są ujmowane jako zmiana wielkości szacunkowych. Oznacza to, że spłata dotacji odnoszona jest w pierwszej kolejności na nierozliczone saldo przychodów przyszłych okresów. Pozostała część odnoszona jest w koszty bieżącego okresu. Standard nie rozstrzyga zagadnienia dotacji unijnych. Grupa traktuje dotacje unijne na równi z dotacjami rządowymi.

- Umowy o usługi budowlane

Umowy o usługi budowlane obejmują indywidualnie zawarte umowy o budowę składnika aktywów lub zespołu aktywów, pozostających ze sobą w ścisłym związku lub zależności z uwagi na projekt, technologię i spełniane funkcje lub ostateczne przeznaczenie bądź wykorzystanie.

Większość umów jest zawieranych w cenach stałych i są rozliczane metodą stopnia zaawansowania umowy.

Stopień zaawansowania realizacji umowy wylicza się jako procentowo wyrażony iloraz kosztów faktycznie poniesionych, udokumentowanych właściwymi dokumentami księgowymi oraz szacowanych, łącznych kosztów umowy.

Przychody całkowite z umowy zawierają początkową kwotę przychodów ustaloną w umowie oraz zmiany dokonywane w trakcie trwania umowy, roszczenia oraz premie.

Zmiany w przychodach z umowy są uwzględniane jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, że zostaną zaakceptowane przez odbiorcę usług oraz że możliwe jest wiarygodne ustalenie ich wartości. Przychody z umów wycenia się w wartości godziwej otrzymanej lub należnej zapłaty. Na całkowity koszt umowy składają się koszty odnoszące się bezpośrednio do konkretnej umowy, koszty ogólnie powiązane z działalnością wynikającą z umowy, a które mogą być przyporządkowane do konkretnej umowy oraz inne koszty, którymi zgodnie z warunkami umowy można obciążyć odbiorcę usług. Okresowo, nie rzadziej jednak niż na dzień sprawozdawczy, dokonuje się przeglądu i aktualizacji całkowitych kosztów i przychodów z tytułu realizacji umowy

oraz zawsze, w przypadku istotnych zmian w szacunkach przychodów lub kosztów realizacji umowy. Skutki zmian szacunków przychodów i kosztów związanych z umową oraz skutki zmian szacunków w wyniku umowy ujmuje się jako zmianę wartości szacunkowej. Zmienione szacunki stosuje się do określenia wysokości przychodów i kosztów ujętych w wyniku w okresie sprawozdawczym, w którym nastąpiła zmiana oraz w okresach następnych. Przychód na koniec okresu sprawozdawczego ustala się proporcjonalnie do stopnia zaawansowania realizacji umowy, po odliczeniu przychodów, które wpłynęły na wynik finansowy w poprzednich okresach sprawozdawczych.

Jeżeli oszacowane całkowite i ostateczne przychody i koszty dotyczące realizowanej umowy o usługę budowlaną wskazują na stratę, to w tym przypadku na całość straty tworzy się rezerwę w ciężar kosztów.

Przychody z realizowanych kontraktów wykazywane są w odniesieniu do stopnia realizacji umowy, a powstałe różnice z wyceny ujmowane są następująco:

- nadwyżka ustalonych z wyceny narastająco przychodów nad sumą ujętych strat i należności uwarunkowanych wykonaniem umowy (częściowe przychody fakturowane) zarachowywana jest w pozycji krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych czynnych i prezentowana w aktywach w pozycji „Aktywa z tytułu umów o usługi budowlane".

- nadwyżka ujętych strat i należności uwarunkowanych wykonaniem umowy (częściowe przychody fakturowane) nad ustalonymi z wyceny narastająco przychodami zarachowywana jest w pozycji krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych biernych i prezentowana w pasywach w pozycji – „Pozostałe zobowiązania".

7.2. Standardy i interpretacje zastosowane po raz pierwszy w 2013 roku

KIMSF 20 „Koszty usuwania nadkładu na etapie produkcji w kopalniach odkrywkowych"

Interpretacja KIMSF 20 została opublikowana przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w październiku 2011 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 r. lub po tej dacie.

Interpretacja wyjaśnia, iż koszty usuwania nadkładu są ujmowane jako koszty bieżącej produkcji zgodnie z zasadami MSR 2 „Zapasy", jeżeli korzyści z tytułu usuwania nadkładu mają formę produkcji zapasów. Jeżeli natomiast usuwanie nadkładu prowadzi do uzyskania korzyści w postaci lepszego dostępu do złóż mineralnych, jednostka powinna rozpoznać te koszty jako „aktywa z tytułu usuwania nadkładu" w ramach aktywów trwałych, pod warunkiem spełnienia określonych w interpretacji warunków.

Interpretacja KIMSF 20 została zatwierdzona przez Unię Europejską 11 grudnia 2012r.

Interpretacja nie miała wpływu na niniejsze sprawozdanie finansowe.

Zmieniony MSSF7 – „Kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych"

Zmiany do MSSF 7 dotyczące ujawniania informacji – kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w grudniu 2011 r. i obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 r. lub po tej dacie.

Zmiany wprowadzają obowiązek nowych ujawnień, które umożliwią użytkownikom sprawozdań finansowych ocenę efektów lub potencjalnych efektów porozumień umożliwiających rozliczanie netto, w tym praw do dokonania kompensaty.

Zmiany do MSSF 7 zostały zatwierdzone przez Unię Europejską 13 grudnia 2012r.

Zastosowanie zmienionego MSSF7 nie miało wpływu na niniejsze sprawozdanie finansowe.

MSSF 13 „Wycena w wartości godziwej"

MSSF 13 został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w maju 2011 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 r. lub po tej dacie.

Nowy standard ma na celu poprawę spójności i zmniejszenie złożoności poprzez sformułowanie precyzyjnej definicji wartości godziwej oraz skupienie w jednym standardzie wymogów dotyczących wyceny w wartości godziwej i ujawniania odnośnych informacji.

MSSF 13 został zatwierdzony przez Unię Europejską 11 grudnia 2012r.

Zastosowanie standardu MSSF 13 nie miało wpływu na niniejsze sprawozdanie finansowe.

Realizacja wartości aktywów – Zmiany do MSR 12

Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy" dotyczące realizacji wartości aktywów zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w grudniu 2010 r. i obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2012 r. lub po tej dacie.

Zmiany dotyczą wyceny rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego od nieruchomości inwestycyjnych wycenianych w wartości godziwej zgodnie z MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne" i wprowadzają możliwe do odrzucenia domniemania, że wartość nieruchomości inwestycyjnej będzie odzyskana całkowicie poprzez sprzedaż. To domniemanie można odrzucić, gdy nieruchomość inwestycyjna jest utrzymywana w modelu biznesowym, którego celem jest wykorzystanie zasadniczo wszystkich korzyści ekonomicznych reprezentowanych przez nieruchomość inwestycyjną w czasie użytkowania, a nie w chwili sprzedaży. SKI-21 „Podatek dochodowy – Realizacja wartości przeszacowanych aktywów, które nie podlegają amortyzacji odnoszący się do podobnych kwestii dotyczących aktywów nie podlegających amortyzacji, które są wyceniane zgodnie z modelem aktualizacji wartości przedstawionym w MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe" został włączony do MSR 12 po wyłączeniu wytycznych dotyczących nieruchomości inwestycyjnych wycenianych w wartości godziwej.

Zmieniony MSR 12 został zatwierdzony przez Unię Europejską 11 grudnia 2012r.

Zmiany do MSR 12 nie miały wpływu na niniejsze sprawozdanie finansowe.
Grupa wybrała model ceny nabycia zarówno dla rzeczowych aktywów trwałych, jak i dla nieruchomości inwestycyjnych.

Poważna hiperinflacja i wycofanie ustalonych dat dla podmiotów przyjmujących MSSF po raz pierwszy – Zmiany do MSSF 1

Zmiany do MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy" dotyczące poważnej hiperinflacji i wycofania ustalonych dat dla podmiotów przyjmujących MSSF po raz pierwszy zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w grudniu 2010 r. i obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2011 r. lub po tej dacie.

Zmiana dotycząca poważnej hiperinflacji stwarza dodatkowe wyłączenie w wypadku, gdy podmiot, który był pod wpływem poważnej hiperinflacji, ponownie zaczyna lub po raz pierwszy zamierza sporządzać swoje sprawozdania finansowe zgodnie z MSSF. Wyłączenie pozwala podmiotowi na wybór wyceny aktywów i zobowiązań według wartości godziwej i wykorzystania tej wartości godziwej jako domniemanego kosztu tych aktywów i zobowiązań w bilansie otwarcia w pierwszym sprawozdaniu z sytuacji finansowej zgodnym z MSSF.

RMSR zmieniła również MSSF 1 w celu wykluczenia odniesień do ustalonych dat dla jednego wyjątku i jednego wyłączenia w odniesieniu do aktywów i zobowiązań finansowych. Pierwsza zmiana wymaga od podmiotów stosujących MSSF po raz pierwszy prospektywnego zastosowania wymogów dotyczących usunięcia z bilansu zgodnie z MSSF od dnia przejścia na MSSF, a nie od 1 stycznia 2004 r. Druga zmiana dotyczy aktywów finansowych lub zobowiązań wykazywanych w wartości godziwej przy początkowym ujęciu, gdy wartość godziwa jest ustalana za pomocą technik wyceny z powodu braku aktywnego rynku, i pozwala na zastosowanie wytycznych prospektywnie od dnia przejścia na MSSF, a nie od 25 października 2002 r. czy od 1 stycznia 2004 r. Oznacza to, że podmioty stosujące MSSF po raz pierwszy nie muszą ustalać wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych przed dniem przejścia na MSSF. Do tych zmian dostosowano również MSSF 9.

Zmiany do MSSF1 zostały zatwierdzone przez Unię Europejską 11 grudnia 2012r.

Zmiany do MSSF1 nie miały wpływu na niniejsze sprawozdanie finansowe.

Prezentacja składników pozostałych całkowitych dochodów – Zmiany do MSR 1

Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych" dotyczące prezentacji składników pozostałych całkowitych dochodów zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w czerwcu 2011 r. i obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2012 r. lub po tej dacie.

Zmiany wymagają, aby jednostki dzieliły pozycje prezentowane w pozostałych całkowitych dochodach na dwie grupy na podstawie tego, czy w przyszłości będą mogły one zostać ujęte w wyniku finansowym. Zmiany do MSR 1 zostały zatwierdzone przez Unię Europejską 5 czerwca 2012r.

Zastosowanie zmian do MSR 1 miało wpływ na sposób prezentacji sprawozdania z całkowitych dochodów w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze"

Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze" zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w czerwcu 2011 r. i obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 r. lub po tej dacie.

Zmiany wprowadzają nowe wymogi w zakresie ujmowania i wyceny kosztów programów określonych świadczeń oraz świadczeń z tytułu rozwiązania stosunku pracy, jak również zmieniają wymagane ujawnienia dotyczące wszystkich świadczeń pracowniczych.

Zmiany do MSR 19 zostały zatwierdzone przez Unię Europejską 5 czerwca 2012r.

W związku ze zmianą MSR19, obowiązującą od 1 stycznia 2013r. retrospektywnie ujęto skutki zastosowania zmienionego MSR19.

Zmianie uległy następujące dane porównawcze:

W skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2011r.:

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego: +158 tys. zł

Zyski zatrzymane: -628 tys. zł

Kapitał udziałów niekontrolujących: -28 tys. zł

Długoterminowa rezerwa z tytułu świadczeń pracowniczych: +646 tys. zł

Krótkoterminowa rezerwa z tytułu świadczeń pracowniczych: +168 tys. zł

W skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2012r.:

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego: +622 tys. zł

Zyski zatrzymane: -2 583 tys. zł

Kapitał udziałów niekontrolujących: -94 tys. zł

Długoterminowa rezerwa z tytułu świadczeń pracowniczych: +2 853 tys. zł

Krótkoterminowa rezerwa z tytułu świadczeń pracowniczych: +446 tys. zł

W skonsolidowanym rachunku zysków i strat za okres od 01.01.2012r. do 31.12.2012r.:

Pozostałe koszty: +690 tys. zł

Zysk z działalności operacyjnej: -690 tys. zł

Zysk brutto: -690 tys. zł

Podatek dochodowy: -131 tys. zł

Skonsolidowany zysk netto razem: -559 tys. zł

Zysk netto przypadający udziałom niekontrolującym: -28 tys. zł

Zysk netto przypadający akcjonariuszom spółki dominującej: -531 tys. zł

Kredyty rządowe – Zmiany do MSSF 1

Zmiany do MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy" dotyczące kredytów rządowych zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w marcu 2012 r. i obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2013 r. lub po tej dacie.

Zmiany, dotyczące kredytów i pożyczek rządowych otrzymanych przez jednostkę na preferencyjnych warunkach (stopa procentowa poniżej rynkowej), umożliwiają sporządzającym sprawozdanie według MSSF po raz pierwszy zwolnienie z pełnego retrospektywnego ujęcia księgowego tych transakcji. Zmiany wprowadzają zatem takie samo zwolnienie dla sporządzających sprawozdanie według MSSF po raz pierwszy jakie mają pozostałe jednostki.

Zmiany do MSSF1 zostały zatwierdzone przez Unię Europejską 4 marca 2013r.

Zmiany do MSSF1 – pożyczki rządowe nie miały wpływu na niniejsze sprawozdanie finansowe.

Poprawki do MSSF 2009-2011

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała w maju 2012 r. "Poprawki do MSSF 2009-2011", które zmieniają 5 standardów. Poprawki zawierają zmiany w prezentacji, ujmowaniu oraz wycenie oraz zawierają zmiany terminologiczne i edycyjne. Zmiany będą obowiązywać dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2013 r.

Poprawki zostały zatwierdzone przez Unię Europejską 27 marca 2013r.

Poprawki te nie miały wpływu na niniejsze sprawozdanie finansowe.

7.3. Opublikowane standardy i interpretacje, które jeszcze nie weszły w życie i nie zostały wcześniej zastosowane przez Grupę

Zatwierdzając niniejsze sprawozdanie finansowe Grupa nie zastosowała następujących standardów, zmian standardów i interpretacji, które zostały opublikowane, ale które nie weszły jeszcze w życie:

KIMSF 21 „Podatki i opłaty"

Interpretacja KIMSF 21 została opublikowana przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w maju 2013 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 r. lub po tej dacie.

Interpretacja wyjaśnia ujmowanie księgowe zobowiązań do zapłaty opłat i podatków, które nie są podatkami dochodowymi. Zdarzeniem obligującym jest zdarzenie określone w przepisach prawa powodujące konieczność zapłaty podatku bądź opłaty. Sam fakt, że jednostka będzie kontynuować działalność w kolejnym okresie, lub sporządza sprawozdanie zgodnie z zasadą kontynuacji działalności, nie tworzy konieczności rozpoznania zobowiązania. Te same zasady rozpoznawania zobowiązania dotyczą sprawozdań rocznych i sprawozdań śródrocznych. Zastosowanie interpretacji do zobowiązań z tytułu praw do emisji jest opcjonalne.

Grupa zastosuje KIMSF 21 po zatwierdzeniu przez Unię Europejską.

Grupa nie jest w stanie obecnie oszacować wpływu zastosowania KIMSF 21 na sprawozdanie finansowe.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, KIMSF 21 nie został jeszcze zatwierdzony przez Unię Europejską.

Ujawnienia wartości odzyskiwalnej dotyczące aktywów niefinansowych – Zmiany do MSR 36
Zmiany do MSR 36 „Utrata wartości aktywów niefinansowych" dotyczące ujawnień wartości odzyskiwalnej zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w maju 2013 r. i obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 r. lub po tej dacie.

Zmiany usuwają wymóg ujawnienia wartości odzyskiwalnej w sytuacji gdy ośrodek wypracowujący środki pieniężne zawiera wartość firmy lub aktywa niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania i nie stwierdzono utraty wartości.

Grupa zastosuje zmiany do MSR 36 po zatwierdzeniu przez Unię Europejską.

Grupa nie jest w stanie obecnie oszacować wpływu zastosowania zmian do MSR 36 na sprawozdanie finansowe.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiany do MSR 36 nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

MSSF 9 „Instrumenty finansowe: Klasyfikacja i wycena oraz Rachunkowość zabezpieczeń"

MSSF 9 został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 listopada 2009r. zastępuje te części MSR 39, które dotyczą klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych. W październiku 2010r. MSSF 9 został uzupełniony o problematykę klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych. W listopadzie 2013r. wprowadzono kolejne zmiany oraz wydano część dotyczącą rachunkowości zabezpieczeń. Zgodnie z ostatnimi zmianami usunięto również datę obowiązkowego zastosowania standardu, zatem jego zastosowanie jest dobrowolne.
Standard wprowadza jeden model przewidujący tylko dwie kategorie klasyfikacji aktywów finansowych: wyceniane w wartości godziwej i wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Klasyfikacja jest dokonywana na moment początkowego ujęcia i uzależniona jest od przyjętego przez jednostkę modelu zarządzania instrumentami finansowymi oraz charakterystyki umownych przepływów pieniężnych z tych instrumentów.
Większość wymogów MSR 39 w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych została przeniesiona do MSSF 9 w niezmienionym kształcie. Kluczową zmianą jest nałożony na jednostki wymóg prezentowania w innych całkowitych dochodach skutków zmian własnego ryzyka kredytowego z tytułu zobowiązań finansowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy.
W zakresie rachunkowości zabezpieczeń zmiany miały na celu ściślej dopasować rachunkowość zabezpieczeń do zarządzania ryzykiem. Standard pozwala na zastosowanie wymogów MSSF 9 lub kontynuowanie rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39, ze względu na fakt, iż nie obejmuje on makro zabezpieczeń.
Grupa zastosuje MSSF 9 po jego zatwierdzeniu przez Unię Europejską. Grupa nie jest wstanie obecnie oszacować wpływu zastosowania MSSF 9 na sprawozdanie finansowe.
Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, MSSF 9 nie został jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdanie finansowe"

MSSF 10 został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w maju 2011r. i obowiązuje w Unii Europejskiej dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014r. lub po tej dacie.

Nowy standard zastępuje wytyczne w sprawie kontroli i konsolidacji zawarte w MSR 27 oraz w interpretacji SKI-12. MSSF 10 zmienia definicję kontroli w taki sposób, by dla wszystkich jednostek obowiązywały te same kryteria określania kontroli. Zmienionej definicji towarzyszą obszerne wytyczne dotyczące zastosowania.

Grupa zastosuje MSSF 10 od 1 stycznia 2014r.

Obecnie nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie wpływu zastosowania tego standardu na skonsolidowane sprawozdanie.

MSSF 12 „Ujawnianie udziałów w innych jednostkach"

MSSF 12 został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w maju 2011 r. i obowiązuje w Unii Europejskiej dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 r. lub po tej dacie.

Nowy standard dotyczy jednostek posiadających udziały w jednostce zależnej, wspólnym przedsięwzięciu, jednostce stowarzyszonej lub w niekonsolidowanej jednostce zarządzanej umową. Standard zastępuje wymogi w zakresie ujawniania informacji zawartych obecnie w MSR 27 „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe", MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych" oraz MSR 31 „Udziały we wspólnych przedsięwzięciach". MSSF 12 wymaga, by jednostki ujawniały informacje, które pomogą użytkownikom sprawozdań finansowych ocenić charakter, ryzyko i skutki finansowe inwestycji w jednostkach zależnych, stowarzyszonych, wspólnych przedsięwzięciach i niekonsolidowanych jednostkach zarządzanych umową. W tym celu nowy standard nakłada wymóg ujawniania informacji dotyczących wielu obszarów, w tym znaczących osądów i założeń przyjmowanych przy ustalaniu, czy jednostka kontroluje, współkontroluje czy posiada znaczący wpływ na inne jednostki; obszernych informacji o znaczeniu udziałów niekontrolujących w działalności i przepływach pieniężnych grupy; sumarycznych informacji finansowych o spółkach zależnych ze znaczącymi udziałami niekontrolującymi, a także szczegółowych informacji o udziałach w niekonsolidowanych jednostkach zarządzanych umową.

Grupa zastosuje MSSF 12 od 1 stycznia 2014r.

Grupa nie jest w stanie obecnie oszacować wpływu zastosowania MSSF 12 na sprawozdanie finansowe.

Zmieniony MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe"

Zmieniony MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe" został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w maju 2011 r. i obowiązuje w Unii Europejskiej dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 r. lub po tej dacie.

MSR 27 został zmieniony w związku z opublikowaniem MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe". Celem zmienionego MSR 27 jest określenie wymogów ujmowania i prezentacji inwestycji w jednostki zależne, wspólne przedsięwzięcia oraz jednostki stowarzyszone w sytuacji gdy jednostka sporządza jednostkowe sprawozdanie finansowe. Wytyczne na temat kontroli oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych zostały zastąpione przez MSSF 10.

Grupa zastosuje MSR 27 od 1 stycznia 2014r.

Grupa nie jest w stanie obecnie oszacować wpływu zastosowania MSR 27 na sprawozdanie finansowe.

Zmieniony MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach"

Zmieniony MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach" został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w maju 2011 r. i obowiązuje w Unii Europejskiej dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 r. lub po tej dacie.

Zmiany do MSR 28 wynikały z projektu RMSR na temat wspólnych przedsięwzięć. Rada zdecydowała o włączeniu zasad dotyczących ujmowania wspólnych przedsięwzięć metodą praw własności do MSR 28, ponieważ metoda ta ma zastosowanie zarówno do wspólnych przedsięwzięć jak też jednostek stowarzyszonych. Poza tym wyjątkiem, pozostałe wytyczne nie uległy zmianie.

Grupa zastosuje MSR 28 od 1 stycznia 2014r.

Grupa szacuje, że zastosowanie MSR 28 nie będzie miało wpływu na sprawozdanie finansowe.

Zmiany do MSR 32 – Kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych

Zmiany do MSR 32 „Instrumenty finansowe: prezentacja" dotyczące kompensowania aktywów i zobowiązań finansowych zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w grudniu 2011r. i obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014r. lub po tej dacie.

Zmiany wprowadzają dodatkowe objaśnienia stosowania MSR 32, aby wyjaśnić niespójności napotykane przy stosowaniu niektórych kryteriów dotyczących kompensowania.

Grupa zastosuje zmiany do MSR 32 do 1 stycznia 2014r.

Grupa nie jest w stanie obecnie oszacować wpływu zastosowania zmian do MSR 32 na sprawozdanie finansowe.

Podmioty inwestycyjne – zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 27

Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 27 „Podmioty inwestycyjne" obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 r. lub po tej dacie.

Zmiany wprowadzają do MSSF 10 definicję podmiotu inwestycyjnego. Podmioty takie będą zobowiązane wykazywać swoje jednostki zależne w wartości godziwej przez wynik finansowy i konsolidować jedynie te jednostki zależne, które świadczą na jej rzecz usługi związane z działalnością inwestycyjną spółki. Zmieniono również MSSF 12, wprowadzając nowe ujawnienia na temat podmiotów inwestycyjnych.

Grupa zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2014 r.

Grupa nie jest w stanie obecnie oszacować wpływu zastosowania tych zmian na sprawozdanie finansowe.

Zmiany do MSR 19 – Plany określonych świadczeń: Składki pracowników

Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze" zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w listopadzie 2013r. i obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2014r. lub po tej dacie.

Zmiany pozwalają na rozpoznawanie składek wnoszonych przez pracowników jako zmniejszenie kosztów zatrudnienia w okresie, w którym praca jest wykonywana przez pracownika, zamiast przypisywać składki do okresów pracy, jeżeli kwota składki pracownika jest niezależna od stażu pracy.

Grupa zastosuje zmiany do MSR 19 od 1stycznia 2015r.

Grupa nie jest w stanie obecnie oszacować wpływu zastosowania tych zmian na sprawozdanie finansowe.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiany do MSR 19 nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

Poprawki do MSSF 2010-2012

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała w grudniu 2013r. „Poprawki do MSSF 2010-2012", które zmieniają 7 standardów. Poprawski zawierają zmiany w prezentacji, ujmowaniu oraz wycenie oraz zawierają zmiany terminologiczne i edycyjne. Zmiany obowiązują w większości dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 lipca 2014r.

Grupa zastosuje powyższe poprawki od 1 stycznia 2015r.

Grupa nie jest w stanie obecnie oszacować wpływu zastosowania tych poprawek na sprawozdanie finansowe.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, poprawki do MSSF 2010-2012 nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

Poprawki do MSSF 2011-2013

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała w grudniu 2013r. „Poprawki do MSSF 2011-2013", które zmieniają 4 standardy. Poprawki zawierają zmiany w prezentacji, ujmowaniu oraz wycenia oraz zawierają zmiany terminologiczne i edycyjne. Zmiany obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 lipca 2014r.

Grupa zastosuje powyższe poprawki od 1 stycznia 2015r.

Grupa nie jest w stanie obecnie oszacować wpływu zastosowania tych poprawek na sprawozdanie finansowe.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, poprawki do MSSF 2011-2013 nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

Odnowienie instrumentów pochodnych i kontynuowanie rachunkowości zabezpieczeń – Zmiany do MSR 39

Zmiany do MSR 39 „Instrumenty finansowe" rachunkowości zabezpieczeń zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w czerwcu 2013 r. i obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 r. lub po tej dacie.

Zmiany pozwalają na kontynuowanie rachunkowości zabezpieczeń w sytuacji, gdy instrument pochodny, który był desygnowany jako instrument zabezpieczający, zostaje odnowiony (tj. strony zgodziły się na zastąpienie oryginalnego kontrahenta nowym) w efekcie rozliczenia instrumentu z centralną izbą rozliczeniową będące konsekwencją przepisów prawa, jeżeli spełnione są ściśle określone warunki.

Grupa zastosuje zmiany do MSR 39 od 1 stycznia 2014 r.

Grupa nie jest w stanie obecnie oszacować wpływu zastosowania zmian do MSR 39 na sprawozdanie finansowe.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiany do MSR 39 nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

MSSF 11 „Wspólne przedsięwzięcia"

MSSF 11 został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w maju 2011 r. i obowiązuje w Unii Europejskiej dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 r. lub po tej dacie. Nowy standard zastępuje MSR 31 „Udziały we wspólnych przedsięwzięciach" oraz interpretację SKI-13 „Wspólnie kontrolowane jednostki – niepieniężny wkład wspólników". Zmiany w definicjach ograniczyły liczbę rodzajów wspólnych przedsięwzięć do dwóch: wspólne operacje i wspólne przedsięwzięcia. Jednocześnie wyeliminowano dotychczasową możliwość wyboru konsolidacji proporcjonalnej w odniesieniu do jednostek pod wspólną kontrolą. Wszyscy uczestnicy wspólnych przedsięwzięć mają obecnie obowiązek ich ujęcia metodą praw własności.

Grupa zastosuje MSSF 11 od 1 stycznia 2014 r.

Zmiany w przepisach przejściowych do MSSF 10, MSSF 11, MSSF 12

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała w czerwcu 2012 r. zmiany w przepisach przejściowych do MSSF 10, MSSF 11 i MSSF 12. Zmiany będą obowiązywać dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2014 r. lub wcześniej – jeżeli standardy które są ich podstawą (MSSF 10, 11 lub 12) zostały zastosowane z datą wcześniejszą. Zmiany precyzują przepisy przejściowe dla MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe". Podmioty przyjmujące MSSF 10 powinny ocenić, czy posiadają kontrolę w pierwszym dniu rocznego okresu dla którego po raz pierwszy zastosowano MSSF 10, a jeżeli wnioski z tej oceny różnią się od wniosków z MSR 27 i SKI 12, wtedy dane porównawcze powinny zostać przekształcone, chyba że byłoby to niepraktyczne. Zmiany wprowadzają również dodatkowe przejściowe ułatwienia przy stosowaniu MSSF 10, MSSF 11, i MSSF 12, poprzez ograniczenie obowiązku prezentacji skorygowanych danych porównawczych tylko do danych za bezpośrednio poprzedzający okres sprawozdawczy. Ponadto zmiany te znoszą wymóg prezentowania danych porównawczych dla ujawnień dotyczących niekonsolidowanych jednostek zarządzanych umową dla okresów poprzedzających okres zastosowania MSSF 12 po raz pierwszy.

Grupa zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2014 r.

MSSF 14 „Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe"

MSSF 14 został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w styczniu 2014 r. Standard ten pozwala jednostkom, które sporządzają sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF po raz pierwszy, do ujmowania kwot wynikających z działalności o regulowanych cenach, zgodnie z dotychczas stosowanymi zasadami rachunkowości. Dla poprawienia porównywalności z jednostkami które stosują już MSSF i nie wykazują takich kwot, zgodnie z opublikowanym MSSF 14 kwoty wynikające z działalności o regulowanych cenach, powinny podlegać prezentacji w odrębnej pozycji zarówno w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jak i w rachunku zysków i strat oraz sprawozdaniu z innych całkowitych dochodów.

Grupa zastosuje MSSF 14 po jego zatwierdzeniu przez Unię Europejską.

7.4. Zmiana danych porównawczych

W niniejszym sprawozdaniu finansowym zmieniono sposób kwalifikowania niektórych kosztów do technicznego kosztu wytworzenia oraz kosztów sprzedaży, zamiast do kosztów ogólnego zarządu. W wyniku zastosowanej zmiany prezentacji zmieniono również dane porównawcze.

W skonsolidowanym rachunku zysków i strat zmianie uległy następujące pozycje:

Koszt wytworzenia sprzedanych produktów: +39 875 tys. zł

Zysk brutto na sprzedaży: -39 875 tys. zł

Koszty sprzedaży: +8 778 tys. zł

Koszty ogólnego zarządu: -48 653 tys. zł

Zysk z działalności operacyjnej: 0 zł

W sprawozdaniu krajowej spółki zależnej od Emitenta wykryto błąd podstawowy. W okresach porównawczych nie utworzono rezerwy na nagrody jubileuszowe, ze względu na fakt braku obowiązku jednostki do ich utworzenia. Jednakże analiza wypłat nagród jubileuszowych w kolejnych następujących po sobie okresach sprawozdawczych wykazała, że pomimo braku obowiązku ich wypłacania, nieformalna praktyka wypłacania takich nagród niosła za sobą zwyczajowo oczekiwany obowiązek ich wypłacania.

Błąd ten ujęto retrospektywnie.

W wyniku korekty błędu zmianie uległy dane porównawcze:

W skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2011r.:

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego: +1 097 tys. zł

Zyski zatrzymane: -4 678 tys. zł

Długoterminowa rezerwa z tytułu świadczeń pracowniczych: +5 100 tys. zł

Krótkoterminowa rezerwa z tytułu świadczeń pracowniczych: +675 tys. zł

W skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2012r.:

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego: +1 706 tys. zł

Zyski zatrzymane: -7 274 tys. zł

Długoterminowa rezerwa z tytułu świadczeń pracowniczych: +7 851 tys. zł

Krótkoterminowa rezerwa z tytułu świadczeń pracowniczych: +1 129 tys. zł

W skonsolidowanym rachunku zysków i strat za okres od 01.01.2012r. do 31.12.2012r.:

Koszt wytworzenia sprzedanych produktów: +2 434 tys. zł

Zysk brutto na sprzedaży: -2.434 tys. zł

Koszty ogólnego zarządu: +711 tys. zł

Zysk z działalności operacyjnej: -3 205 tys. zł

Zysk brutto: -3.205 tys. zł

Podatek dochodowy: -609 tys. zł

Skonsolidowany zysk netto razem: -2.596 tys. zł

Zysk netto przypadający akcjonariuszom spółki dominującej: -2.596 tys. zł

8. Zarządzanie kapitałem

Grupa zarządza kapitałem w taki sposób, by przy zmieniających się warunkach ekonomicznych, należące do niej jednostki zachowały zdolność do kontynuowania działalności z uwzględnieniem planowanych inwestycji.

Celem zarządzania kapitałem jest :

- utrzymanie dobrego standingu finansowego
- utrzymanie bezpiecznych wskaźników kapitałowych
- maksymalizacja rentowności dla akcjonariuszy

Grupa monitoruje na bieżąco następujące wskaźniki kapitałowe:

Wskaźniki kapitałowe	31.12.2013	31.12.2012
wskaźnik średniego zadłużenia netto/średniego kapitału własnego	0,23	0,27
wskaźnik struktury pasywów (źródeł finansowania)	0,72	0,66
ROE	2,61%	2,02%
wskaźnik ogólnego zadłużenia	0,28	0,34

W marcu 2013r został opracowany i przyjęty do realizacji Program Optymalizacji Majątku Kluczowych Spółek Grupy. Ujmował on zamierzenia i plany Spółek zakładające dokonanie optymalizacji majątku i dostosowanie go do potrzeb prowadzonej działalności gospodarczej w perspektywie lat 2013-2015.

Głównymi zadaniami stawianymi przed Programem Optymalizacji Majątku jest:

- ciągła optymalizacja składników aktywów trwałych w zakresie majątku rzeczowego pod kątem stwierdzenia jego przydatności do działalności operacyjnej;
- sprzedaż majątku zbędnego do produkcji, permanentna optymalizacja majątku obrotowego w dziedzinie zapasów i należności z tytułu dostaw i usług;

Celem, który Grupa Kapitałowa zamierza osiągnąć realizując zadania Programu Optymalizacji Majątku jest maksymalnie duża redukcja zadłużenia odsetkowego netto.

Patrząc z perspektywy 2013 roku, należy zauważyć, że podstawowe założenie Programu Optymalizacji Majątku, którym jest redukcja długu netto dokonywana poprzez obniżanie wielkości aktywów zbędnych do produkcji (nieprodukcyjny majątek trwały, zapasy) w minionym okresie zostało zrealizowane.

W 2013 roku odnotowano:

a) zmniejszenie kapitału obrotowego netto do kwoty 588 mln PLN, tj. 32% poniżej analogicznego okresu 2012r.

b) istotny spadek zadłużenia oprocentowanego netto z poziomu 734 mln PLN do kwoty 399 mln PLN, tj. 46% poniżej analogicznego okresu 2012r.

c) spadek wskaźnika długu netto / EBITDA do bezpiecznego poziomu 1,7.

Ponadto Spółki z Grupy posiadają umowy kredytowe zawierające wskaźniki kapitałowe, które muszą zostać spełnione. W trakcie roku bilansowego nastąpiło złamanie niektórych kowenantów bankowych przez Spółki z Grupy. Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania banki nie zażądały spłaty kredytów w ramach umów zawierających złamane kowenanty.

9. Polityka zarządzania ryzykiem finansowym i zabezpieczanie

Przyjęcie właściwej strategii zarządzania ryzykiem finansowym pozwala na wyeliminowanie, bądź ograniczenie do niezbędnego minimum ryzyka wystąpienia problemów związanych z płynnością finansową oraz związanych ze zmiennością rynków kapitałowych.

Grupa zarządza kapitałem w taki sposób, by zagwarantować sobie płynną kontynuację działalności z jednoczesną maksymalizacją rentowności dla akcjonariuszy.

Grupa prowadzi aktywną politykę zarządzania ryzykiem finansowym, która obejmuje procesy identyfikacji, pomiaru, monitorowania, a w konsekwencji wyboru najbardziej odpowiednich instrumentów zabezpieczających przed zidentyfikowanym ryzykiem. Zarządzanie ryzykiem finansowym w Grupie Kopex nadzoruje Dyrektor Finansowy jednostki dominującej.

Grupa Kopex SA jest narażona przede wszystkim na następujące grupy ryzyka:

- ryzyko rynkowe obejmujące ryzyko cen towarów, ryzyko stóp procentowych i ryzyko zmian kursów walutowych,

- ryzyko płynności,

- ryzyko kredytowe.

Szczegółowy opis poszczególnych grup ryzyka (zakres występowania, stopień koncentracji, procedury zabezpieczające, analiza wrażliwości) zamieszczony jest w dalszej części sprawozdania finansowego.

Ryzyko cenowe

Ze względu na nieistotne pod względem wartościowym inwestycje w kapitałowe papiery wartościowe sklasyfikowane w sprawozdaniu finansowym jako dostępne do sprzedaży oraz wycenione w wartości godziwej przez wynik finansowy, Grupa nie jest w znaczący sposób narażona na ryzyko cenowe dotyczące zmian cen tego typu inwestycji.

Ryzyko stóp procentowych

W Grupie występuje ryzyko stóp procentowych głównie w związku z korzystaniem z kredytów bankowych , których oprocentowanie jest oprocentowaniem zmiennym – opartym przede wszystkim o WIBOR i stałą w okresie kredytowania marżę banków kredytujących.

Przychody/koszty z tytułu uzyskanych/zapłaconych odsetek od udzielonych/pozyskanych pożyczek zmieniały się na skutek zmian stóp procentowych w oparciu, o które były one liczone. W przypadku pożyczek w polskiej walucie oprocentowanie opierało się na zmiennym WIBOR 1M + marża, dla pożyczek w walutach obcych na EURIBOR/LIBOR + marża.

W celu minimalizacji ryzyka stopy procentowej spółka Kopex zamieniła zmienne strumienie płatności odsetkowych na stałe, zawierając w lutym 2013 roku transakcję IRS. Nominał transakcji 100 mln zł, okres zakończenia czerwiec 2014 roku.

Ryzyko walutowe

Grupa narażona jest na ryzyko walutowe głównie z tytułu prowadzenia działalności podstawowej tj. transakcji sprzedaży i zakupu towarów i usług w walutach obcych (głównie w EUR i USD).

Głównymi instrumentami finansowymi zabezpieczającymi ryzyko walutowe są terminowe transakcje walutowe typu forward.

Dla ograniczenia ryzyka walutowego zgodnie z przyjętą przez Grupę strategią stosujemy procedurę zabezpieczania rzeczywistych przepływów finansowych.

Grupa KOPEX S.A. w roku 2005 przyjęła „Strategię zabezpieczenia ryzyka walutowego oraz stóp procentowych", zgodnie z którą dokonywane są transakcje zabezpieczenia ryzyka kursowego (w stosunku do kursu walutowego przyjętego w kalkulacji ofertowej) z chwilą podpisania kontraktu handlowego, a w przypadku kontraktów dotyczących obrotu węglem z chwilą złożenia zlecenia wysyłki towaru.

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń oraz hedging naturalny dotyczący przepływów pieniężnych i wartości godziwej.

Instrumenty finansowe

Kategorie instrumentów finansowych- wartość bilansowa

Klasy instrumentów finansowych	Nota	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Pożyczki i należności finansowe	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania wyłączone z zakresu MSR 39	Należności wyłączone z zakresu MSR 39	Instrumenty zabezpieczające	Ogółem
Stan na dzień 31.12.2013r.											
Udziały i akcje	12.7, 12.13	1 346	-	90	-	-	-	-	-	-	**1 436**
Należności z tytułu dostaw i usług (netto)	12.10	-	-	-	371 345	-	-	-	-	-	**371 345**
Należności leasingowe	12.6	-	-	-	-	-	-	-	92 771	-	**92 771**
Środki pieniężne i lokaty	12.14	-	-	-	88 587	-	-	-	-	-	**88 587**
Obligacje i udzielone pożyczki	12.7,12.11	-	-	-	55 894	-	-	-	-	-	**55 894**
Pozostałe aktywa finansowe (netto)	12.10C	-	-	-	45 374	-	-	-	-	-	**45 374**
Pochodne instrumenty finansowe- walutowe	12.12	-	-	3 615	-	-526	-	-	-	6 176	**9 265**
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	12.25	-	-	-	-	-	-212 006	-	-	-	**-212 006**
Kredyty i pożyczki zaciągnięte	12.19	-	-	-	-	-	-408 189	-	-	-	**-408 189**
Zobowiązania leasingowe	12.21	-	-	-	-	-	-	-79 071	-	-	**-79 071**
Pozostałe zobowiązania finansowe	12.20	-	-	-	-	-	-41 654	-	-	-	**-41 654**
Razem		**1 346**	**-**	**3 705**	**561 200**	**-526**	**-661 849**	**-79 071**	**92 771**	**6 176**	**-76 248**
Stan na dzień 31.12.2012r.											
Udziały i akcje	12.7, 12.13	1 346	-	1 548	-	-	-	-	-	-	**2 894**
Należności z tytułu dostaw i usług (netto)	12.10	-	-	-	534 516	-	-	-	-	-	**534 516**
Należności leasingowe	12.6	-	-	-	-	-	-	-	164 767	-	**164 767**
Środki pieniężne i lokaty	12.14	-	-	-	81 583	-	-	-	-	-	**81 583**
Obligacje i udzielone pożyczki	12.7,12.11	-	-	-	87 544	-	-	-	-	-	**87 544**
Pozostałe aktywa finansowe (netto)	12.10C	-	-	-	40 866	-	-	-	-	-	**40 866**
Pochodne instrumenty finansowe- walutowe	12.12	-	-	3 998	-	-729	-	-	-	8 003	**11 272**
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	12.25	-	-	-	-	-	-212 616	-	-	-	**-212 616**
Kredyty i pożyczki zaciągnięte	12.19	-	-	-	-	-	-718 826	-	-	-	**-718 826**
Zobowiązania leasingowe	12.21	-	-	-	-	-	-	-96 902	-	-	**-96 902**
Pozostałe zobowiązania finansowe	12.20	-	-	-	-	-	-51 538	-	-	-	**-51 538**
Razem		**1 346**	**-**	**5 546**	**744 509**	**-729**	**-982 980**	**-96 902**	**164 767**	**8 003**	**-156 440**

Na dzień 31.12.2013 oraz 31.12.2012 wartość bilansowa instrumentów finansowych była zbliżona do jej wartości godziwej.

Hierarchia wartości godziwej

		Stan na dzień 31 grudnia 2013		
		Hierarchia wartości godziwej		
Klasy instrumentów finansowych	**Nota**			
		poziom 1	**poziom 2**	**poziom 3**
Udziały i akcje	12.13	90		
Instrumenty pochodne, w tym:	12.12		9 265	
Aktywa			9 812	
Zobowiązania			-547	

		Stan na dzień 31 grudnia 2012		
		Hierarchia wartości godziwej		
Klasy instrumentów finansowych	**Nota**			
		poziom 1	**poziom 2**	**poziom 3**
Udziały i akcje	12.13	1 548		
Instrumenty pochodne, w tym:	12.12		11 272	
Aktywa			12 167	
Zobowiązania			-895	

Metody i założenia przyjęte przez Grupę przy ustalaniu wartości godziwych

Dla instrumentów finansowych wycenianych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według wartości godziwej przyjęto następujące poziomy wyceny:

- poziom 1 – ceny notowane z aktywnych rynków dla identycznych aktywów lub zobowiązań,

- poziom 2 – dane wejściowe inne niż ceny notowane zaliczane do poziomu 1, które są obserwowalne dla składnika aktywów lub zobowiązań
  w sposób bezpośredni (tj. jako ceny) lub pośrednio (tj. bazujące na cenach),

- poziom 3 – dane wejściowe do wyceny składnika aktywów lub zobowiązań, które nie są oparte na obserwowalnych danych rynkowych.

Wartość godziwa instrumentów finansowych zaklasyfikowanych do poziomu 2 określono przy zastosowaniu odpowiednich technik wyceny (dokonanych przez banki).

Grupa nie jest w stanie wiarygodnie ustalić wartości godziwej posiadanych udziałów i akcji w spółkach nienotowanych na aktywnych rynkach, zakwalifikowanych do kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży. Grupa wycenia tę grupę aktywów według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Analiza wrażliwości

Przy założeniu, że przedział wahań kursów walutowych na dzień 31.12.2013 r. mógłby kształtować się na poziomie +/- 10 %, wówczas wynik brutto Grupy byłby niższy lub wyższy o 11 797 tys. zł (13 836 tys. zł na 31.12.2012r.)

Przy założeniu, że przedział wahań stóp procentowych na dzień 31.12.2013 r. mógłby kształtować się na poziomie +/-1 % wówczas wynik brutto Grupy byłby niższy lub wyższy o 2 500 tys. zł (4 818 tys. zł na 31.12.2012r.)

Analiza wrażliwości (w tys. zł) stan na 31.12.2013

	wartość bilansowa	Ryzyko stóp procentowych		Ryzyko kursu walutowego			
		plus / minus 1%		plus 10% (osłabienie zł)		minus 10% (umoc. zł)	
		zysk/strata	zysk/strata	zysk/strata	zmiany w kapitale	zysk/strata	zmiany w kapitale
AKTYWA FINANSOWE							
Środki pieniężne zł	50 994	510	-510				
Środki pieniężne USD w przeliczeniu na zł	2 908	29	-29	291		-291	
Środki pieniężne EUR w przeliczeniu na zł	18 269	183	-183	1 827		-1 827	
Środki pieniężne w innych walutach	16 416	164	-164	1 642		-1 642	
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe należności zł	290 432						
Pożyczki udzielone wraz z odsetkami w zł	55 892	559	-559				
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe należności EUR	94 466			9 447		-9 447	
pożyczki udzielone wraz z odsetkami w pozostałych walutach	2	0	0	0		0	
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe należności USD	13 391			1 339		-1 339	
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe należności AUD	44 208			4 421		-4 421	
Należności z tytułu dostaw i usług w pozostałych walutach	68 871			6 887		-6 887	
Należności leasingowe w zł	92 771	928	-928				
Instrumenty pochodne sklasyfikowane do wyceny wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	3 615			362		-362	
Instrumenty pochodne pozostające w powiązaniach zabezpieczających	6 197			78	541	-78	-541
Wpływ na wynik finansowy, pozostałe całkowite dochody przed opodatkowaniem		**2 373**	**-2 373**	**26 294**	**541**	**-26 294**	**-541**
Wpływ na wynik finansowy, pozostałe całkowite dochody po opodatkowaniu		**1 922**	**-1 922**	**21 298**	**438**	**-21 298**	**-438**
ZOBOWIĄZANIA FINASOWE							
Kredyty i pożyczki w zł	389 993	-3 900	3 900				
Kredyty AUD w przeliczeniu na zł	12 223	-122	122	-1 222		1 222	
Pożyczki otrzymane wraz z odsetkami w pozostałych walutach	5 973	-60	60	-597		597	
Zobowiązania z tyt dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania zł	252 385						
Zobowiązania z tyt dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania EUR	89 035			-8 904		8 904	
Zobowiązania z tyt dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania USD	428			-43		43	
Zobowiązania z tyt dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania AUD	27 182			-2 718		2 718	
Zobowiązania z tyt dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania w pozostałych walutach	9 577			-958		958	
Zobowiązania leasingowe w zł	79 071	-791	791				
Instrumenty pochodne sklasyfikowane do wyceny wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	526			-53		53	
Instrumenty pochodne pozostające w powiązaniach zabezpieczających	21			-2		2	
Wpływ na wynik finansowy, pozostałe całkowite dochody przed opodatkowaniem		**-4 873**	**4 873**	**-14 497**		**14 497**	
Wpływ na wynik finansowy, pozostałe całkowite dochody po opodatkowaniu		**-3 947**	**3 947**	**-11 743**		**11 743**	

Powyższa analiza wrażliwości nie jest reprezentatywna dla ryzyka kursowego i ryzyka stóp procentowych ze względu na fakt, iż narażenie na koniec roku na w/w ryzyka nie odzwierciedla narażenia w ciągu całego roku obrotowego. Stany należności, zobowiązań, wycena instrumentów pochodnym zmieniają się bowiem w ciągu roku.

Zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości Grupa prowadzi rachunkowość zabezpieczeń.

Analiza wrażliwości (w tys. zł) stan na 31.12.2012

	wartość bilansowa	Ryzyko stóp procentowych		Ryzyko kursu walutowego			
		plus / minus 1%		plus 10% (osłabienie zł)		minus 10% (umoc. zł)	
		zysk/strata	zysk/strata	zysk/strata	zmiany w kapitale	zysk/strata	zmiany w kapitale
AKTYWA FINANSOWE							
Środki pieniężne zł	42 323	423	-423				
Środki pieniężne USD w przeliczeniu na zł	3 576	36	-36	358		-358	
Środki pieniężne EUR w przeliczeniu na zł	27 680	277	-277	2 768		-2 768	
Środki pieniężne w innych walutach	8 004	80	-80	800		-800	
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe należności zł	427 251						
Pożyczki udzielone wraz z odsetkami w zł	82 629	826	-826				
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe należności EUR	168 212			16 821		-16 821	
pożyczki udzielone wraz z odsetkami w pozostałych walutach	4 915	49	-49	492		-492	
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe należności USD	20 670			2 067		-2 067	
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe należności AUD	30 986			3 099		-3 099	
Należności z tytułu dostaw i usług w pozostałych walutach	44 890			4 489		-4 489	
Należności leasingowe w zł	164 767	1 648	-1 648				
Instrumenty pochodne sklasyfikowane do wyceny wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	3 998			400		-400	
Instrumenty pochodne pozostające w powiązaniach zabezpieczających	8 169			326	491	-326	-491
Wpływ na wynik finansowy, pozostałe całkowite dochody przed opodatkowaniem		**3 339**	**-3 339**	**31 620**	**491**	**-31 620**	**-491**
Wpływ na wynik finansowy, pozostałe całkowite dochody po opodatkowaniu		**2 705**	**-2 705**	**25 612**	**397**	**-25 612**	**-397**
ZOBOWIĄZANIA FINASOWE							
Kredyty i pożyczki w zł	696 709	-6 967	6 967				
Kredyty AUD w przeliczeniu na zł	15 020	-150	150	-1 502		1 502	
Pożyczki otrzymane wraz z odsetkami w pozostałych walutach	7 097	-71	71	-710		710	
Zobowiązania z tyt dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania zł	198 283						
Zobowiązania z tyt dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania EUR	111 815			-11 182		11 182	
Zobowiązania z tyt dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania USD	3 240			-324		324	
Zobowiązania z tyt dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania AUD	31 425			-3 143		3 143	
Zobowiązania z tyt dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania w pozostałych walutach	8 345			-835		835	
Zobowiązania leasingowe w zł	96 902	-969	969				
Instrumenty pochodne sklasyfikowane do wyceny wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	729			-73		73	
Instrumenty pochodne pozostające w powiązaniach zabezpieczających	166			-15	-2	15	-2
Wpływ na wynik finansowy, pozostałe całkowite dochody przed opodatkowaniem		**-8 157**	**8 157**	**-17 784**	**-2**	**17 784**	**-2**
Wpływ na wynik finansowy, pozostałe całkowite dochody po opodatkowaniu		**-6 607**	**6 607**	**-14 405**	**-2**	**14 405**	**-2**

Ryzyko płynności

Grupa zarządza ryzykiem płynności utrzymując odpowiedni poziom dostępności do źródeł finansowania, wykorzystując szeroko usługi bankowe w zakresie linii kredytowych , jak również bankowe i ubezpieczeniowe limity gwarancyjne, programy faktoringowe, pozwalające na płynną obsługę transakcji w ramach zobowiązań handlowych i pozahandlowych.

Grupa sporządza co miesiąc cash-flow w perspektywie półrocznej (dla przewidywanych znaczących rozliczeń – w okresach dłuższych) celem uzyskania informacji na temat przewidywanych ujemnych przepływów i podjęcia stosownych działań wyprzedzających celem uzyskania pozytywnego cash-flow.

Jednostkowy raport przepływów pieniężnych firmy łączony jest z raportami głównych spółek z Grupy Kapitałowej dla opracowywania zbiorczego cash-flow, który pozwala na wykorzystanie przejściowych nadwyżek w jednej spółce dla pokrycia ujemnego cash-flow w innych spółkach Grupy. Wnioski wynikające z cash-flow, jak również informacje o przejściowych przesunięciach kapitałów w ramach Grupy są każdorazowo przekazywane i konsultowane z Zarządem Spółki.

Wykorzystuje się instytucję wzajemnych pożyczek w Grupie. Nadwyżki środków kierowane są na rachunki bankowe lokacyjne overnight, oprocentowane według indywidualnych, negocjowanych przez Grupę stóp procentowych.

Grupa posiada dostępne wielocelowe limity kredytowe przeznaczone zarówno na bieżące regulowanie płatności (kredyty w rachunku bieżącym), jak i na gwarancje i akredytywy – pozwalające na elastyczną alokację wykorzystania poszczególnych produktów dla zapewnienia płynnego działania Grupy. Grupa posiada również dostępne limity przeznaczone wyłącznie na obsługę gwarancji i akredytyw.

Preferowane przez Grupę linie kredytowe w rachunku bieżącym umożliwiają łatwą dostępność środków. Wynegocjowane z bankami warunki zapewniają Grupie możliwość rolowania spłaty naszych zobowiązań kredytowych.

Grupa współpracuje z wieloma bankami, celem rozproszenia ryzyka. Banki współpracujące należą do wiodących banków o wysokim ratingu.

W Grupie prowadzona jest bieżąca analiza wskaźników płynności i zadłużenia – zasadą jest dążenie do utrzymania poziomu tych wskaźników na bezpiecznym poziomie. Grupa posiada pełną zdolność obsługi długu. Dąży się do wydłużania terminów płatności zobowiązań, a skracania terminów wymagalności należności.

Umowne terminy wymagalności zobowiązań finansowych

Zobowiązania finansowe	Umowne terminy wymagalności od końca okresu sprawozdawczego			Razem (bez dyskonta)	Wartość bilansowa
Stan na dzień 31.12.2013r.	**Do 1 roku**	**1- 5 lat**	**powyżej 5 lat**		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	211 754	252	-	**212 006**	**212 006**
Kredyty i pożyczki zaciągnięte	373 731	45 446	-	**419 177**	**408 189**
Pochodne instrumenty finansowe	547	-	-	**547**	**547**
Pozostałe zobowiązania finansowe	38 190	3 464	-	**41 654**	**41 654**
Zobowiązania leasingowe	35 793	50 761	-	**86 554**	**79 071**
Razem zobowiązania finansowe w poszczególnych podziałach wymagalności	**660 015**	**99 923**	**-**	**759 938**	**741 467**
Stan na dzień 31.12.2012r.					
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	212 608	8	-	**212 616**	**212 616**
Kredyty i pożyczki zaciągnięte	616 635	167 823	-	**784 458**	**718 826**
Pochodne instrumenty finansowe	805	90	-	**895**	**895**
Pozostałe zobowiązania finansowe	45 052	6 486	-	**51 538**	**51 538**
Zobowiązania leasingowe	37 659	72 820	-	**110 479**	**96 902**
Razem zobowiązania finansowe w poszczególnych podziałach wymagalności	**912 759**	**247 227**	**-**	**1 159 986**	**1 080 777**

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe należy rozumieć jako brak możliwości wywiązania się ze zobowiązań przez dłużników Grupy. Wspomniane powyżej ryzyko kredytowe może obejmować różnego rodzaju obszary działalności Grupy:

- ryzyko kredytowe klientów, z którymi zawiera się transakcje sprzedaży produktów,
- ryzyko kredytowe instytucji finansowych, z którymi zawiera się lub, które pośredniczą w zawieraniu transakcji zabezpieczających,
- ryzyko kredytowe podmiotów, w które inwestuje się, bądź których papiery wartościowe się nabywa.

Polityka ryzyka kredytowego w Grupie Kopex S.A. w zakresie wiarygodności kontrahentów (z którymi zawierane są transakcje sprzedaży produktów i usług), a w szczególności występowania transakcji z nowymi kontrahentami, opiera się w głównej mierze na:

- sprawdzaniu danego kontrahenta w wywiadowi gospodarczej,

- pozyskiwaniu aktualnych dokumentów obrazujących sytuację majątkowo- finansową kontrahenta,

- wymaganiu przedstawienia przez w/w kontrahenta zabezpieczenia płatności na rzecz spółek Grupy w formie akceptowanej dla Grupy.

Do najczęściej stosowanych w Grupie zabezpieczeń płatności zalicza się:

- w obrocie krajowym: gwarancje bankowe, gwarancje ubezpieczeniowe, hipoteki, przewłaszczenia, zastaw rejestrowy, weksle, poręczenia, wzajemne kompensaty;

- w obrocie zagranicznym: akredytywy, akredytywy potwierdzone, gwarancje bankowe, rozliczenia w ramach kredytu dla nabywcy, spłata należności w ramach kredytów rządowych, wzajemne kompensaty;

- w transakcjach leasingowych wprowadzona zostaje klauzula, iż własność leasingowanego przedmiotu przechodzi na leasingobiorcę z datą zapłaty ostatniej raty leasingowej.

Grupa od wielu lat stosuje politykę ograniczania ryzyka kredytowego związanego z terminami spłat należności.

Polityka ryzyka kredytowego w Grupie w zakresie wiarygodności instytucji finansowych, z którymi współpracują spółki Grupy, przejawia się w podejmowaniu współpracy wyłącznie z bankami, czy firmami ubezpieczeniowymi o dobrym standingu finansowym i wysokim ratingu międzynarodowym. Ryzyko kredytowe dotyczące instrumentów pochodnych jest ograniczane. Grupa zawiera umowy dotyczące transakcji pochodnych i współpracuje w tym zakresie wyłącznie z wiodącymi bankami funkcjonującymi na międzynarodowym rynku finansowym, dysponującymi odpowiednim kapitałem własnym i silną pozycją rynkową.

Grupa stosuje politykę umów ramowych z w/w bankami, a także politykę ograniczonej koncentracji kredytowej poprzez wykorzystywanie do tego celu usług wielu banków, nie ograniczając się do jednego podmiotu - banku.

Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe reprezentowane jest przez wartość netto należności wynoszącą 509 490 tys. zł (739 855 tys. zł na dzień 31.12.2012r.).

** Podmioty, których zobowiązania na 31.12.2013 wobec Spółki kształtowały się na najwyższym poziomie to:*

1. Odbiorca 1 – 24,41% ogółu należności

2. Odbiorca 2 – 16,60% ogółu należności

3. Odbiorca 3 – 8,89 % ogółu należności

** Podmioty, których zobowiązania na 31.12.2012 wobec Spółki kształtowały się na najwyższym poziomie to:*

1. Odbiorca 1 – 18,5% ogółu należności

2. Odbiorca 2 – 10,6% ogółu należności

3. Odbiorca 3 – 7,0 % ogółu należności

10. Informacja o przeliczeniach wybranych danych finansowych

- Pozycje aktywów i pasywów przeliczono wg średniego kursu NBP dla waluty EURO, obowiązującego na dzień bilansowy:
  - na 31.12.2013 - 4,1472
  - na 31.12.2012 - 4,0882
- Pozycje rachunku zysków i strat oraz przepływów pieniężnych przeliczono wg kursu stanowiącego średnią arytmetyczną kursów EURO obowiązujących na koniec każdego miesiąca w okresie sprawozdawczym:
  - w 2013 roku - 4,2110
  - w 2012 roku - 4,1736
- Maksymalne kursy w okresie
  - w 2013 roku - 4,3292
  - w 2012 roku - 4,3889
- Minimalne kursy w okresie
  - w 2013 roku - 4,1429
  - w 2012 roku - 4,0882

11. Szacunki i osądy księgowe

Ze względu na to, iż wiele informacji zawartych w sprawozdaniu finansowym nie może zostać wycenione w sposób precyzyjny, sporządzenie sprawozdania finansowego wymaga od Zarządu Spółki dokonania szacunków. Zarząd weryfikuje przyjęte szacunki w oparciu o zmiany czynników branych pod uwagę przy ich dokonywaniu, nowe informacje lub doświadczenia z przeszłości. Dlatego też szacunki dokonane na dzień 31.12.2013 roku mogą w przyszłości ulec zmianie. Główne szacunki zostały opisane w istotnych zasadach rachunkowości oraz zaprezentowane w następujących notach:

Nota	Szacunki	Rodzaj ujawnionej informacji
12.2	Test na utratę wartości firmy	Kluczowe założenia w zakresie wzrostu przychodów ze sprzedaży, wyniku operacyjnego oraz stóp dyskontowych
12.6 12.7 12.10 12.11	Odpisy aktualizujące wartość pożyczek udzielonych i należności własnych	Metodologia przyjęta w celu ustalenia wartości odzyskiwalnej – Przyjęte zasady rachunkowości - punkt dot. utraty wartości
12.8	Podatek dochodowy	Założenie przyjęte w celu rozpoznania aktywów z tytułu podatku odroczonego oraz rezerw - Przyjęte zasady rachunkowości - punkt dot. aktywa i rezerwy na podatek dochodowy
12.22	Świadczenia pracownicze	Rezerwy szacowane przez aktuariusza - Przyjęte zasady rachunkowości - punkt dot. rezerw na zobowiązania.
12.12	Wartość godziwa instrumentów pochodnych	Model i założenia przyjęte dla wyceny wartości godziwej - Przyjęte zasady rachunkowości - punkt dot. instrumentów finansowych.
12.23	Rezerwy	Rezerwy dotyczące zobowiązań, których kwota lub termin nie są pewne - Przyjęte zasady rachunkowości – punkt dot. rezerw na zobowiązania
12.1 12.3 12.4	Okres ekonomicznej użyteczności środków trwałych, wartości niematerialnych oraz nieruchomości inwestycyjnych	Okres ekonomicznej użyteczności oraz metoda amortyzacji - Przyjęte zasady rachunkowości - punkt dot. wartości niematerialnych, środków trwałych oraz nieruchomości inwestycyjnych

13	Zobowiązania warunkowe	Możliwy obowiązek, który powstaje na skutek przeszłych zdarzeń, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia oraz obecny obowiązek, który powstaje na skutek przeszłych zdarzeń , ale nie jest prawdopodobne, aby nastąpił wypływ środków albo kwoty obowiązku nie można wycenić wystarczająco wiarygodnie
12.27	Umowa o usługi budowlane	Stopień zaawansowania realizacji umowy wyliczany procentowo jako iloraz kosztów faktycznie poniesionych do kosztów umowy – Przyjęte zasady rachunkowości – Umowy o usługi budowlane

W przypadku, gdy dana transakcja nie jest uregulowana w żadnym standardzie bądź interpretacji, Zarząd kierując się subiektywną oceną, określa i stosuje politykę rachunkowości, która zapewni, iż sprawozdanie finansowe będzie zawierać wiarygodne informacje prawidłowo, jasno i rzetelnie przedstawiające sytuację majątkową i finansową Spółki, wyniki jej działalności i przepływy pieniężne. Subiektywna ocena zostaje dokonana w taki sposób, aby sprawozdanie finansowe odzwierciedlało treść ekonomiczną transakcji, było obiektywne, sporządzone zgodnie z zasadą ostrożnej wyceny oraz kompletne we wszystkich istotnych aspektach.

12. Noty objaśniające do Sprawozdania z sytuacji finansowej i Rachunku zysków i strat

Nota 12.1A 31.12.2013
TABELA RUCHU WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH

	koszty zakończonych prac rozwojowych	koszty prac rozwojowych w trakcie realizacji	koncesje, patenty, licencje	inne wartości niematerialne	wartości niematerialne w trakcie realizacji	Wartości niematerialne razem
a) wartość brutto na początek okresu	**63 098**	**45 819**	**23 038**	**2 336**	**2 548**	**136 839**
- zwiększenia	895	67 780	302	-	4 133	73 110
- zmniejszenia	-2 281	-1 029	-429	-	-25	-3 764
- reklasyfikacja	12 157	-11 446	1 489	4	-2 204	-
- różnice kursowe z przeliczenia	-2 836	-2 264	-47	-4	-7	-5 158
- przejęcie kontroli nad spółką zależną	-	-	103	-	-	103
b) wartość brutto na koniec okresu	**71 033**	**98 860**	**24 456**	**2 336**	**4 445**	**201 130**
c) skumulowane umorzenie na poczatek okresu	**25 734**	**-**	**12 318**	**1 358**	**-**	**39 410**
- amortyzacja	8 227	-	2 285	162	-	10 674
- sprzedaż i likwidacja	-1 280	-	-347	-6	-	-1 633
- reklasyfikacja	-	-	92	-	-	92
- różnice kursowe z przeliczenia	-740	-	15	2	-	-723
d) skumulowane umorzenie na koniec okresu	**31 941**	-	**14 363**	**1 516**	**-**	**47 820**
e) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	**3 947**	**2 011**	**-**	**-**	**-**	**5 958**
- odwrócenie strat ujęte w ciągu okresu	-3 658	-2 011	**-**	**-**	**-**	-5 669
- różnice kursowe z przeliczenia	21	-	**-**	**-**	**-**	21
f) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	**310**	-	**-**	**-**	**-**	**310**
g) wartość netto wartości niematerialnych na początek okresu	**33 417**	**43 808**	**10 720**	**978**	**2 548**	**91 471**
h) wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	**38 782**	**98 860**	**10 093**	**820**	**4 445**	**153 000**

Nota 12.1A 31.12.2012
TABELA RUCHU WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH

	koszty zakończonych prac rozwojowych	koszty prac rozwojowych w trakcie realizacji	koncesje, patenty, licencje	inne wartości niematerialne	wartości niematerialne w trakcie realizacji	Wartości niematerialne razem
a) wartość brutto na początek okresu	**68 071**	**43 382**	**21 837**	**1 370**	**1 454**	**136 114**
- zwiększenia	-	20 462	-56	56	3 634	24 096
- zmniejszenia	-9 308	-7 489	-988	-13	-	-17 798
- reklasyfikacja	5 148	-9 951	2 396	933	-2 568	-4 042
- różnice kursowe z przeliczenia	-813	-585	-151	-10	28	-1 531
b) wartość brutto na koniec okresu	**63 098**	**45 819**	**23 038**	**2 336**	**2 548**	**136 839**
c) skumulowane umorzenie na poczatek okresu	**18 423**	-	**10 278**	**1 343**	-	**30 044**
- amortyzacja	9 890	-	2 512	21	-	12 423
- sprzedaż i likwidacja	-3 019	-	-409	-	-	-3 428
- różnice kursowe z przeliczenia	440	-	-63	-6	-	371
d) skumulowane umorzenie na koniec okresu	**25 734**	**-**	**12 318**	**1 358**	**-**	**39 410**
e) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	**2 450**	**3 906**	**-**	**-**	**-**	**6 356**
- straty ujęte w ciągu okresu	3 119	2 011	-	-	-	5 130
- odwrócenie strat ujęte w ciągu okresu	-1 619	-4 119	-	-	-	-5 738
- różnice kursowe z przeliczenia	-3	213	-	-	-	210
f) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	**3 947**	**2 011**	**-**	**-**	**-**	**5 958**
g) wartość netto wartości niematerialnych na początek okresu	**47 198**	**39 476**	**11 559**	**27**	**1 454**	**99 714**
h) wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	**33 417**	**43 808**	**10 720**	**978**	**2 548**	**91 471**

Nota 12.1B

WARTOŚCI NIEMATERIALNE (STRUKTURA WŁASNOŚCIOWA)	31.12.2013	31.12.2012
a) własne	151 430	91 471
- w tym wytworzone we własnym zakresie	109 830	11 961
b) używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu:	1 570	
Wartości niematerialne, razem	**153 000**	**91 471**

Nota 12.1C

Pozycje rachunku zysków i strat, w której zawarto amortyzację wartości niematerialnych	2013	2012
- koszt własny sprzedaży	7 855	2 734
- koszty sprzedaży	330	226
- koszty zarządu	2 489	9 463
Razem	**10 674**	**12 423**

Nota 12.2

WARTOŚĆ FIRMY JEDNOSTEK PODPORZĄDKOWANYCH

Na dzień 31.12.2013r. oraz na dzień 31.12.2012 w wyniku przeprowadzonych testów nie stwierdzono utraty wartości firmy.
Wartość firmy dla celów testów na utratę wartości firmy została alokowana do segmentów operacyjnych.
Wartość firmy ujęta w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w kwocie 1.248.064 tys. zł. przypisana została do segmentu Górnictwo.
Wartość odzyskiwalną ośrodka, do którego alokowano wartość firmy odpowiada jego wartości użytkowej, którą ustalono metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych przed opodatkowaniem, opartych na pięcioletnich prognozach finansowych przygotowanych niezależnie przez Spółki Grupy i zatwierdzonych przez ich Kierownictwo oraz skonsolidowanej prognozie na lata 2014-2020.
W kalkulacji przyjęto stopę dyskontową brutto na poziomie 10,36% (9,54% w 2012r.) na podstawie średnioważonego kosztu kapitału (WACC).
Założono kontynuację działalności po okresie prognozy i dla określenia wartości rezydualnej zastosowano wzór na rentę wieczystą. Nie zakładano wzrostu głównych parametrów modelu po okresie prognozy.
Przewidywania dotyczące przepływów pieniężnych w okresie budżetowym przyjęto zakładając długofalowy rozwój biznesowy Grupy oparty na wykorzystaniu potencjału wewnętrznego. Określenie celów rynkowych oparto o dostępne perspektywy i prognozy dla światowego górnictwa oraz opracowywaną Strategię Sprzedaży Grupy Kapitałowej. Zarząd Spółki dominującej optymalizuje model funkcjonowania Spółek w Grupie (program optymalizacji) by stworzyć warunki organizacyjne dla realizacji stałej poprawy rentowności i bardziej efektywnego wykorzystania wszystkich posiadanych zasobów.
Kluczowe założenia prognozy:
- przychody ze sprzedaży – średnioroczny wzrost w okresie prognozy: 13,5%
- wynik operacyjny – średnioroczny wzrost w okresie prognozy: 33,7%.

Przepływy środków pieniężnych w okresie prognozy przyjęto na podstawie szczegółowej analizy produktów (przychody, rentowność) oraz analizy rynków zbytu.
Projekcje finansowe wykonano w warunkach cen stałych roku 2013.
Zakłada się, że przyjęta stopa wzrostu, a szczególnie wyniku operacyjnego jest uzasadniona w świetle intensywnego rozwoju kluczowych produktów oraz włączenia do oferty handlowej Grupy Kopex usług w postaci systemu opieki serwisowej i wczesnego ostrzegania tzw. „life cycle management".
Analiza wrażliwości, w której przyjęto zmienność współczynnika dyskontowego w przedziale od -1p.p. do +1p.p. oraz zmienność wyniku operacyjnego od -10p.p. do +10p.p., wykazała, że gdyby zaszły istotne zmiany jednego z głównych założeń do modelu to łączna wartość bilansowa segmentu – Górnictwo nie przekraczałaby jej łącznej wartości możliwej do odzyskania.

Nota 12.3A 31.12.2013

TABELA RUCHU ŚRODKÓW TRWAŁYCH

	grunty	budynki i budowle	urządzenia techniczne i maszyny	środki transportu	pozostałe środki trwałe	środki trwałe w budowie	środki trwałe razem
wartość brutto środków trwałych na początek okresu	**15 521**	**278 208**	**878 811**	**27 387**	**42 575**	**38 344**	**1 280 846**
- zwiększenia	1 023	269	12 649	2 078	594	114 758	131 371
- zmniejszenia	-1 166	-603	-69 923	-5 626	-7 975	-7 617	-92 910
- reklasyfikacja	794	8 904	111 023	2 263	2 736	-124 242	1 478
- różnice kursowe z przeliczenia	-374	-804	-3 464	-254	-554	22	-5 428
- objęcie kontroli nad spółką zależną	148	3 632	5 197	544	325	243	10 089
wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	**15 946**	**289 606**	**934 293**	**26 392**	**37 701**	**21 508**	**1 325 446**
skumulowane umorzenie na początek okresu	**2 567**	**60 593**	**400 899**	**15 600**	**28 098**	**-**	**507 757**
- amortyzacja	162	6 848	122 971	3 128	5 542	-	138 651
- sprzedaż i likwidacja	-36	-14 657	-48 728	-3 775	-5 683	-	-72 879
- reklasyfikacja	-	-1 083	-673	-126	47	-	-1 835
- różnice kursowe z przeliczenia	-	-82	-2 004	-109	-452	-	-2 647
- objęcie kontroli nad spółką zależną	-	509	2 081	182	167	-	2 939
skumulowane umorzenie na koniec okresu	**2 693**	**52 128**	**474 546**	**14 900**	**27 719**	-	**571 986**
odpisy z tyt.trwałej utraty wartości na początek okresu	**-**	**-**	**7 629**	**798**	**-**	**-**	**8 427**
- straty ujęte w ciągu okresu	-	-	1 579	-	-	508	2 087
- odwrócenie strat ujęte w ciągu okresu	-	-	-9 077	-	-	-434	-9 511
- różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-2	-	-	-	-2
odpisy z tyt.trwałej utraty wartości na koniec roku	**-**	**-**	**129**	**798**	**-**	**74**	**1 001**
wartość netto środków trwałych na początek okresu	**12 954**	**217 615**	**470 283**	**10 989**	**14 477**	**38 344**	**764 662**
wartość netto środków trwałych na koniec okresu	**13 253**	**237 478**	**459 618**	**10 694**	**9 982**	**21 434**	**752 459**

Nota 12.3A 31.12.2012

TABELA RUCHU ŚRODKÓW TRWAŁYCH

	grunty	budynki i budowle	urządzenia techniczne i maszyny	środki transportu	pozostałe środki trwałe	środki trwałe w budowie	środki trwałe razem
wartość brutto środków trwałych na początek okresu	**15 173**	**279 082**	**778 098**	**28 904**	**41 364**	**48 908**	**1 191 529**
- zwiększenia	-	-	-	-	-	140 191	140 191
- zmniejszenia	-47	-936	-49 058	-5 551	-4 109	-	-59 701
- reklasyfikacja	949	585	149 950	4 913	5 394	-150 763	11 028
- inne	-554	-523	-179	-879	-74	8	-2 201
wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	**15 521**	**278 208**	**878 811**	**27 387**	**42 575**	**38 344**	**1 280 846**
skumulowane umorzenie na początek okresu	**2 275**	**50 483**	**344 678**	**18 922**	**25 318**	**-**	**441 676**
- amortyzacja	292	5 419	96 624	3 225	6 723	**-**	112 283
- sprzedaż i likwidacja	**-**	-70	-37 287	-5 241	-4 180	**-**	-46 778
- reklasyfikacja	**-**	**4 811**	-868	**-**	823	**-**	4 766
- różnice kursowe z przeliczenia	**-**	**-**	-2 119	-492	-518	**-**	-3 129
- inne		-50	-129	-814	-68	**-**	-1 061
skumulowane umorzenie na koniec okresu	**2 567**	**60 593**	**400 899**	**15 600**	**28 098**	**-**	**507 757**
odpisy z tyt.trwałej utraty wartości na początek roku	**-**	**-**	-	**-**	**-**	**-**	**-**
- straty ujęte w ciągu okresu	-	-	7 629	798	-	-	8 427
odpisy z tyt.trwałej utraty wartości na koniec roku	**-**	**-**	**7 629**	**798**	**-**	**-**	**8 427**
wartość netto środków trwałych na początek okresu	**12 898**	**228 599**	**433 420**	**9 982**	**16 046**	**48 908**	**749 853**
wartość netto środków trwałych na koniec okresu	**12 954**	**217 615**	**470 283**	**10 989**	**14 477**	**38 344**	**764 662**

Środki trwałe obciążone są hipoteką i zastawem do kwoty 897 972 tys.zł i stanowią zabezpieczenie kredytów oraz umów leasingowych.

Nota 12.3B

ŚRODKI TRWAŁE BILANSOWE (STRUKTURA WŁASNOŚCIOWA)	**31.12.2013**	**31.12.2012**
własne	**641 192**	**644 666**
używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy,w tym umowy leasingu, z tego:	**111 267**	**119 996**
- na podstawie umów leasingowych-urządzenia tech.i maszyny	107 272	119 038
- na podstawie umów leasingowych-środki transportu	3 874	837
- na podstawie umów leasingowych - pozostałe środki trwałe	121	121
Środki trwałe bilansowe, razem	**752 459**	**764 662**

Nota 12.3C

ŚRODKI TRWAŁE WYKAZANE POZABILANSOWO	**31.12.2013**	**31.12.2012**
- używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym:	3 336	5 200
- wartość gruntów użytkowanych wieczyście	9 869	10 936
Środki trwałe pozabilansowe, razem	**13 205**	**16 136**

Nota 12.4A 31.12.2013

ZMIANY NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNYCH

	grunty	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	nieruchomości inwestycyjne w trakcie realizacji	Nieruchomości inwestycyjne razem
wartość brutto nieruchomości inwestycyjnych na początek okresu	**16 722**	**19 168**	**112**	**36 002**
- zwiększenia	-	335	224	559
- zmniejszenia	-438	-	-	-438
- reklasyfikacja	-	2 684	-261	2 423
- różnice kursowe z przeliczenia	-1 816	-2 132	-	-3 948
wartość brutto nieruchomości inwestycyjnych na koniec okresu	**14 468**	**20 055**	**75**	**34 598**
skumulowane umorzenie na początek okresu	**143**	**6 476**	-	**6 619**
- amortyzacja	83	600	-	683
- reklasyfikacja	-	1 094	-	1 094
- różnice kursowe z przeliczenia	-	-1 660	-	-1 660
skumulowane umorzenie na koniec okresu	**226**	**6 510**	-	**6 736**
straty z tytułu utraty wartości na początek okresu	-	-	-	-
- straty ujęte w ciągu okresu	1 137	-	-	1 137
straty z tytułu utraty wartości na koniec okresu	**1 137**	-	-	**1 137**
wartość netto nieruchomości inwestycyjnych na początek okresu	**16 579**	**12 692**	**112**	**29 383**
wartość netto nieruchomości inwestycyjnych na koniec okresu	**13 105**	**13 545**	**75**	**26 725**

Nota 12.4A 31.12.2012

ZMIANY NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNYCH

	grunty	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	nieruchomości inwestycyjne w trakcie realizacji	Nieruchomości inwestycyjne razem
wartość brutto nieruchomości inwestycyjnych na początek okresu	**14 841**	**18 921**	-	**33 762**
- zwiększenia	-	-	1 557	1 557
- zmniejszenia	-	-67	-	-67
- reklasyfikacja	2 730	795	-1 557	1 968
- różnice kursowe z przeliczenia	-849	-369	-	-1 218
wartość brutto nieruchomości inwestycyjnych na koniec okresu	**16 722**	**19 280**	-	**36 002**
skumulowane umorzenie na początek okresu	**60**	**4 525**	-	**4 585**
- amortyzacja	83	2 134	-	2 217
- różnice kursowe z przeliczenia	-	-183	-	-183
skumulowane umorzenie na koniec okresu	**143**	**6 476**	-	**6 619**
wartość netto nieruchomości inwestycyjnych na początek okresu	**14 781**	**14 396**	-	**29 177**
wartość netto nieruchomości inwestycyjnych na koniec okresu	**16 579**	**12 804**	**-**	**29 383**

Nota 12.4B

PRZYCHODY I KOSZTY ZWIĄZANE Z NIERUCHOMOŚCIAMI INWESTYCYJNYMI	**31.12.2013**	**31.12.2012**
a) przychody z czynszów dot. nieruchomości inwestycyjnej	6 339	7 492
b) bezpośrednie koszty operacyjne pod przychody z czynszów dot. nieruchomości inwestycyjnej	3 745	3 731
c) bezpośrednie koszty operacyjne dot. nieruchomości inwestycyjnej nieprzynoszącej przychodów z czynszów	18	33

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych jest zbliżona do ich wartości księgowej.

Nota 12.5A 31.12.2013

INWESTYCJE ROZLICZANE ZGODNIE Z METODĄ PRAW WŁASNOŚCI

Lp.	nazwa jednostki	siedziba	% posiadanego kapitału zakładowego	udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgroma-dzeniu
1.	WS Baildonit Sp. z o.o.	Katowice	29,41%	29,41%
2.	Anhui Long Po Electrical Corporation Ltd	Chiny	20,00%	20,00%
3.	Tifenbach Polska Sp. z o.o.	Radzionków	49,00%	49,00%
4.	Odlewnia Staliwa Łabędy Sp. z o.o.	Gliwice	25,63%	25,63%
5.	Shandong Tagao Mining Equipment Manufacturing Co. Ltd	Chiny	50,00%	50,00%
7.	Hansen Electric spol. S.r.o.	Czechy	50,00%	50,00%
8.	OOO SIB-Hansen	Rosja	40,00%	40,00%

Nota 12.5A 31.12.2012

INWESTYCJE ROZLICZANE ZGODNIE Z METODĄ PRAW WŁASNOŚCI

Lp.	nazwa jednostki	siedziba	% posiadanego kapitału zakładowego	udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgroma-dzeniu
1.	WS Baildonit Sp. z o.o.	Katowice	29,41%	29,41%
2.	Anhui Long Po Electrical Corporation Ltd	Chiny	20,00%	20,00%
3.	Tifenbach Polska Sp. z o.o.	Radzionków	49,00%	49,00%
4.	Odlewnia Staliwa Łabędy Sp. z o.o.	Gliwice	25,63%	25,63%
5.	Shandong Tagao Mining Equipment Manufacturing Co. Ltd	Chiny	50,00%	50,00%
6.	Nepean Longwall*	Australia	25,00%	25,00%
7.	Hansen Electric spol. S.r.o.	Czechy	50,00%	50,00%
8.	OOO SIB-Hansen	Rosja	40,00%	40,00%

* do 30.06.2012r. Spółka była wyceniana metodą praw własności. Na dzień 31.12.2012r. prezentowana w Aktywach trwałych przeznaczonych do sprzedaży. W 2013r. Spółka udziały w Spółce zostały sprzedane

Nota 12.5B

INWESTYCJE ROZLICZANE ZGODNIE Z METODĄ PRAW WŁASNOŚCI	**31.12.2013**	**31.12.2012**
- stan na początek okresu	55 132	59 645
- korekta wyniku z lat ubiegłych	-58	-2
- różnice kursowe z przeliczenia	-2 146	-3 680
- korekta zysków z transakcji odgórnych	100	76
- wycena praw własności	9 614	16 863
- dywidenda	-8 116	-10 980
- przesunięcie do aktywów trałych przeznaczonych do sprzedaży	-	-2 476
- inne	-	-4 314
- stan na koniec okresu	**54 526**	**55 132**

Nota 12.5C

DANE FINANSOWE DOTYCZĄCE JEDNOSTEK STOWARZYSZONYCH	**31.12.2013**	**31.12.2012**
Aktywa razem	631 942	533 035
Zobowiązania	533 915	411 056
Przychody	734 042	856 932
Zysk/ (Strata) za okres obrachunkowy	14 592	34 931

Nota 12.6

NALEŻNOŚCI LEASINGOWE	31.12.2013	31.12.2012
minimalne opłaty leasingowe, w tym:	**100 196**	**179 334**
- do 1 roku	61 385	81 846
- do 5 lat	38 811	97 488
niezrealizowane dochody finansowe, w tym:	**7 085**	**14 277**
- do 1 roku	5 417	8 129
- do 5 lat	1 668	6 148
wartość bieżąca mnimalnych opłat z tytułu leasingu finansowego:	**93 111**	**165 057**
- do 1 roku	55 968	73 717
- do 5 lat	37 143	91 340
rezerwa na nieodzyskiwalne opłaty leasingowe (odpisy aktualizujące)	340	**290**
należności leasingowe w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, w tym:	**92 771**	**164 767**
- długoterminowe	37 144	91 592
- krótkoterminowe	55 627	73 175

Łączna kwota niegwarantowanych wartości końcowych wynosi 2 635 tys. zł

Ogólne postanowienie umów leasingu klasyfikowanych jako leasing finansowy:
- przekazanie prawa własności leasingobiorcy po zapłacie ostatniej raty
- zmienne oprocentowanie oparte na wskaźniku WIBOR 1M
- umowa zawarta w PLN
- koszty ubezpieczenia przedmiotu leasingu ponosi leasingobiorca

Nota 12.7

POZOSTAŁE DŁUGOTERMINOWE AKTYWA	31.12.2013	31.12.2012
Długoterminowe aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	1 346	1 346
Długoterminowe pozostałe należności	242	100
Udzielone pożyczki długoterminowe	16 609	13 403
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	56	168
Udziały w jednostkach powiązanych	6	6
Inne długoterminowe aktywa finansowe	-	294
Razem	**18 259**	**15 317**

Szczegółowe informacje dotyczące pozostałych należności zawarto w nocie nr 12.10
Szczegółowe informacje dotyczące udzielonych pożyczek zawarto w nocie nr 12.11

Do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży Grupa zalicza w szczególności udziały i akcje zakupione bez zamiaru szybkiej odprzedaży.

Na dzień 31.12.2013r. oraz 31.12.2012r. Grupa posiadała akcje spółek, dla których nie ma aktywnego rynku. Wartość akcji tych spółek wyceniono w cenie nabycia.

Nota 12.8A

ODROCZONY PODATEK DOCHODOWY	31.12.2013	31.12.2012
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu	81 762	78 888
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu sprawozdawczego	41 624	40 012
Nadwyżka aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu	**41 192**	**42 584**
Nadwyżka rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu	**1 054**	**3 708**
Zmiany w ciągu okresu sprawozdawczego:		
Ujęte w rachunku zysków i strat	17 046	6 594
Ujęte w pozostałych całkowitych dochodach	281	-934
Objęcie/utrata kontroli nad spółką zależną; różnice kursowe z przeliczenia	-2 538	-4 111
Działalność zaniechana	-81	-287
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu	115 118	81 762
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu sprawozdawczego	60 272	41 624
Nadwyżka aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu	**61 198**	**41 192**
Nadwyżka rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu	**6 352**	**1 054**

Grupa nie ujęła aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego od strat podatkowych, które można rozliczyć w przyszłych okresach poprzez zmniejszenie dochodu do opodatkowania, na łączną kwotę 13.463 tys. zł.

Nota 12.8B 31.12.2013

AKTYWO I REZERWA Z TYTUŁU ODROCZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO

Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na dzień 01.01.2013	Uznanie/Obciążenie (-) zysku netto z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych i straty podatkowej	Zwiększenie/Zmniejszenie (-) innych całkowitych dochodów z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	Utrata/zwiększenie kontroli/różnice kursowe z przeliczenia	Działalność zaniechana	Stan na dzień 31.12.2013
Rozliczenia międzyokresowe bierne i rezerwy	10 064	-938	49	-110	-	**9 065**
Odsetki	1 389	989	-	-	-	**2 378**
Odpisy aktualizujące wartość aktywów	4 897	-261	-	62	-	**4 698**
Środki trwałe	6 594	9 015	-	-3	-	**15 606**
Różnice kursowe	1 659	1 016	-	-	-	**2 675**
Aktualizacja wyceny aktywów i zobowiązań	-255	120	135	-	-	**-**
Nadwyżka ujętych strat i należności uwarunkowanych wykonaniem umowy nad ustalonymi z wyceny narastająco przychodami	5 419	4 700	-	-	-	**10 119**
Inwestycyjna ulga podatkowa	21 565	7 004	-	-	-	**28 569**
Ujemne różnice przejściowe dotyczące oddziałów zagranicznych	136	28	-	-	-	**164**
Straty podatkowe	22 678	15 913	-	-3 010	-81	**35 500**
Niezapłacone zobowiązania	0	5 337	-	-	-	**5 337**
Pozostałe	7 616	-6 875	-	266	-	**1 007**
Razem	**81 762**	**36 048**	**184**	**-2 795**	**-81**	**115 118**

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na dzień 01.01.2013	Uznanie (-) /Obciążenie zysku netto z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych i straty podatkowej	Zwiększenie (-) /Zmniejszenie innych całkowitych dochodów z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	Utrata/zwiększenie kontroli/różnice kursowe z przeliczenia	Działalność zaniechana	Stan na dzień 31.12.2013
Rozliczenia międzyokresowe	1 156	-691	-	-41	-	**424**
Odsetki	2 489	309	-	-11	-	**2 787**
Środki trwałe	16 189	9 359	-	-479	-	**25 069**
Różnice kursowe	1 757	-1 000	-	-	-	**757**
Nieotrzymane kary	710	-489	-	-	-	**221**
Aktualizacja wyceny aktywów i zobowiązań	2 686	-637	-97	-	-	**1 952**
Nadwyżka ustalonych z wyceny przychodów nad sumą ujętych strat i należności uwarunkowanych wykonaniem umowy	6 556	16 543	-	-4	-	**23 095**
Dodatnie różnice przejściowe dotyczące oddziałów zagranicznych	1 950	784	-	7	-	**2 741**
Dodatnie różnice przejściowe dotyczące leasingu finansowego	1 515	-838	-	-	-	**677**
Pozostałe	6 616	-4 338	-	271	-	**2 549**
Razem	**41 624**	**19 002**	**-97**	**-257**	**-**	**60 272**

Nota 12.8B 31.12.2012

AKTYWO I REZERWA Z TYTUŁU ODROCZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO

Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na dzień 01.01.2012	Uznanie/Obciążenie (-) zysku netto z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych i straty podatkowej	Zwiększenie/Zmniejszenie (-) innych całkowitych dochodów z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	Utrata/zwiększenie kontroli/różnice kursowe z przeliczenia	Działalność zaniechana	Stan na dzień 31.12.2012
Rozliczenia międzyokresowe bierne i rezerwy	10 976	-1 587	342	-	-	**9 731**
Odsetki	2 204	-815	-	-	-	**1 389**
Odpisy aktualizujące wartość aktywów	2 612	2 285	-	-	-	**4 897**
Środki trwałe	4 454	2 140	-	-	-	**6 594**
Różnice kursowe	1 705	-46	-	-	-	**1 659**
Aktualizacja wyceny aktywów i zobowiązań	1 349	-973	-631	-	-	**-255**
Nadwyżka ujętych strat i należności uwarunkowanych wykonaniem umowy nad ustalonymi z wyceny narastająco przychodami	3 878	1 541	-	-	-	**5 419**
Inwestycyjna ulga podatkowa	26 421	-4 856	-	-	-	**21 565**
Ujemne różnice przejściowe dotyczące oddziałów zagranicznych	-	-	-	-	-	**-**
Straty podatkowe	17 515	5 450	-	-	-287	**22 678**
Pozostałe	7 774	1 472	-	-1 161	-	**8 085**
Razem	**78 888**	**4 611**	**-289**	**-1 161**	**-287**	**81 762**

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na dzień 01.01.2012	Uznanie (-) /Obciążenie zysku netto z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych i straty podatkowej	Zwiększenie (-) /Zmniejszenie innych całkowitych dochodów z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	Utrata/zwiększenie kontroli/różnice kursowe z przeliczenia	Działalność zaniechana	Stan na dzień 31.12.2012
Rozliczenia międzyokresowe	1 156	-	-	-	-	**1 156**
Odsetki	2 583	-94	-	-	-	**2 489**
Środki trwałe	7 693	8 496	-	-	-	**16 189**
Różnice kursowe	6 154	-4 397	-	-	-	**1 757**
Nieotrzymane kary	1 536	-826	-	-	-	**710**
Aktualizacja wyceny aktywów i zobowiązań	796	1 245	645	-	-	**2 686**
Nadwyżka ustalonych z wyceny przychodów nad sumą ujętych strat i należności uwarunkowanych wykonaniem umowy	3 498	3 058	-	-	-	**6 556**
Dodatnie różnice przejściowe dotyczące oddziałów zagranicznych	2 943	-993	-	-	-	**1 950**
Dodatnie różnice przejściowe dotyczące leasingu finansowego	1 682	-167	-	-	-	**1 515**
Pozostałe	11 971	-8 305	-	2 950	-	**6 616**
Razem	**40 012**	**-1 983**	**645**	**2 950**	**-**	**41 624**

Nota 12.9A

ZAPASY	31.12.2013	31.12.2012
materiały	139 086	180 375
półprodukty i produkty w toku	92 828	130 671
produkty gotowe	61 735	65 178
towary	3 059	32 990
Zapasy, razem	**296 708**	**409 214**
odpisy aktualizujące wartość zapasów	25 614	27 007
Zapasy brutto, razem	**322 322**	**436 221**

Zapasy są obciążone zastawem do wysokości 73 000 tys. zł i stanowią zabezpieczenie kredytów bankowych.

Nota 12.9B

ZMIANA STANU ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH WARTOŚĆ ZAPASÓW	31.12.2013	31.12.2012
Stan na początek okresu	27 007	10 197
różnice kursowe	-472	1 190
zwiększenia ujęte w okresie w rachunku zysków i strat	3 542	17 478
zmniejszenia ujęte w okresie w rachunku zysków i strat	-4 463	-1 858
Stan na koniec okresu	**25 614**	**27 007**

W związku z wdrożonym programem optymalizacji sprzedano oraz zużyto do produkcji materiały, na które wcześniej utworzno odpisy z tytułu aktualizacji wartości.

Nota 12.10A

KRÓTKOTERMINOWE NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG	31.12.2013	31.12.2012
o okresie spłaty do 12 miesięcy	369 829	524 744
o okresie powyżej 12 miesięcy	1 516	9 772
Krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług netto, razem	**371 345**	**534 516**
odpisy aktualizujące	31 981	38 815
Krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług brutto, razem	**403 326**	**573 331**

Należności z tytułu dostaw i usług nie stanowią zabezpieczenia zobowiązań.

Nota 12.10B

NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG PRZETERMINOWANE, NIEOBJĘTE ODPISEM Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI	31.12.2013	31.12.2012
do 1 miesiąca	7 126	34 457
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	12 377	60 712
powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	6 258	18 832
powyżej 6 miesięcy do 1 roku	2 512	16 367
powyżej 1 roku	18 602	11 451
Należności z tytułu dostaw i usług, przeterminowane, razem	**46 875**	**141 819**

Nota 12.10C	31.12.2013	31.12.2012
POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI		
Należności finansowe:		
z tytułu działalności finansowej	11 892	31 769
z tytułu działalności inwestycyjnej	16 994	-
kaucje, wadium	1 170	6 859
kwoty do zwrotu	1 277	-
inne	14 041	1 944
Razem należności finansowe, z tego:	**45 374**	**40 572**
dlugoterminowe	-	100
krótkoterminowe	45 374	40 472
Należności niefinansowe:		
zaliczki na dostawy	8 104	13 377
z tytułu podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń społecznych, zdrowotnych i innych świadczeń	17 713	27 164
należności od likwidatorów z zlikwidowanych spółek zależnych	6 959	7 289
rozliczenia międzyokresowe czynne	3 119	5 154
inne	3 198	10 254
Razem należności niefinansowe, z tego:	**39 093**	**63 238**
dlugoterminowe	242	-
krótkoterminowe	38 851	63 238
Razem pozostałe należności netto	**84 467**	**103 810**
odpisy aktualizujące	23 575	14 868
Razem pozostałe należności brutto	**108 042**	**118 678**

Nota 12.10D	31.12.2013	31.12.2012
ZMIANA STANU ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH WARTOŚĆ KRÓTKOTERMINOWYCH NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁYCH NALEŻNOŚCI		
Stan na początek okresu	53 683	58 662
różnice kursowe	-150	-2 459
przejęcie kontroli nad spółką zależną	1 065	-
zwiększenia	8 184	11 451
zmniejszenia	-7 226	-13 971
Stan odpisów aktualizujących wartość należności na koniec okresu	**55 556**	**53 683**

Nota 12.10E	31.12.2013	31.12.2012
KRÓTKOTERMINOWE NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI BRUTTO (STRUKTURA WALUTOWA)		
a) w walucie polskiej	290 432	427 251
b) w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	220 936	264 758
b1. jednostka/waluta tys./USD	4 433	6 704
tys. zł	13 391	20 670
b2. jednostka/waluta tys./EUR	22 784	40 107
tys. zł	94 466	168 212
b3. jednostka/waluta tys./AUD	16 301	9 281
tys. zł	44 208	30 986
b4. pozostałe waluty w tys. zł	68 871	44 890
Należności, razem	**511 368**	**692 009**

Nota 12.11A	31.12.2013	31.12.2012
UDZIELONE POŻYCZKI		
udzielone pożyczki	39 352	28 529
obligacje	16 542	59 015
Udzielone pożyczki razem, z tego:	**55 894**	**87 544**
długoterminowe	16 609	13 403
krótkoterminowe	39 285	74 141

Nota 12.11B	31.12.2013	31.12.2012
UDZIELONE POŻYCZKI (STRUKTURA WALUTOWA)		
w walucie polskiej	55 892	82 629
w walutach obcych	2	4 915
Udzielone pożyczki, razem	**55 894**	**87 544**

Nota 12.12A	31.12.2013
INSTRUMENTY POCHODNE - AKTYWA FINANSOWE	
zabezpieczające przepływy pieniężne , dla których prowadzona jest rachunkowość zabezpieczeń, w tym:	**6 197**
- kontrakty forward sprzedaży CZK - wolumen 2 012 tys. zł, uśredniony kurs 0,1754 (termin realizacji do 12 miesięcy)	269
- kontrakty forward sprzedaży EUR - wolumen 181 869 tys. zł, uśredniony kurs 4,2432 (termin realizacji do 12 miesięcy)	5 347
- kontrakty forward sprzedaży EUR - wolumen 15 604 tys. zł, uśredniony kurs 4,4481 (termin realizacji pow.12 miesięcy)	581
zabezpieczające przepływy pieniężne , dla których nie prowadzi się rachunkowości zabezpieczeń, w tym:	**3 615**
- kontrakty forward sprzedaży CZK - wolumen 2 321 tys. zł, uśredniony kurs 0,1754 (termin realizacji do 12 miesięcy)	310
- kontrakty forward sprzedaży EUR - wolumen 67 299 tys. zł, uśredniony kurs 4,4532 (termin realizacji do 12 miesięcy)	3 305
Pochodne instrumenty finansowe, razem	**9 812**

Nota 12.12A.	31.12.2012
INSTRUMENTY POCHODNE - AKTYWA FINANSOWE	
zabezpieczające przepływy pieniężne , dla których prowadzona jest rachunkowość zabezpieczeń, w tym:	**8 169**
- kontrakty forward sprzedaży USD - wolumen 2 455 tys. zł, uśredniony kurs 3,4434 (termin realizacji do 12 miesięcy)	216
- kontrakty forward sprzedaży EUR - wolumen 176 830 tys., uśredniony kurs 4,283 (termin realizacji do 12 miesięcy)	6 112
- kontrakty forward sprzedaży EUR - wolumen 459 tys. zł, uśredniony kurs 4,3781 (termin realizacji pow. 12 miesięcy)	68
- kontrakty forward sprzedaży CZK - wolumen 145 276 tys. zł, uśredniony kurs 0,1792 (termin realizacji pow.12 miesięcy)	1 354
- kontrakty forward sprzedaży CZK - wolumen 59 300 tys. zł, uśredniony kurs 0,1733 (termin realizacji do 12 miesięcy)	419
zabezpieczające przepływy pieniężne , dla których nie prowadzi się rachunkowości zabezpieczeń, w tym:	**3 998**
- kontrakty forward sprzedaży USD - wolumen 8 396 tys. zł, uśredniony kurs 3,3583 (termin realizacji do 12 miesięcy)	435
- kontrakty forward sprzedaży EUR - wolumen 65 838 tys. zł, uśredniony kurs 4,3911 (termin realizacji do 12 miesięcy)	752
- kontrakty forward sprzedaży EUR - wolumen 10 361 tys. zł, uśredniony kurs 4,3912 (termin realizacji pow. 12 miesięcy)	1 819
- kontrakty forward sprzedaży AUD - wolumen 21 024 tys. zł, uśredniony kurs 3,3866 (termin realizacji do 12 miesięcy)	992
Pochodne instrumenty finansowe, razem	**12 167**

Nota 12.12B	31.12.2013	31.12.2012
WYNIK NA INSTRUMENTACH POCHODNYCH ZABEZPIECZAJĄCYCH PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE UJĘTY BEZPOŚREDNIO W KAPITALE WŁASNYM		
skumulowany wynik osiągnięty na instrumentach finansowych zabezpieczających przepływy pieniężne na początek okresu obrotowego	**7 550**	**819**
kwota ujęta w kapitale własnym w okresie sprawozdawczym z tytułu zawartych efektywnych transakcji zabezpieczających	3 994	7 576
zrealizowane transakcje zabezpieczające utrzymywane w kapitałach własnych do momentu zajścia planowanej (zabezpieczanej) transakcji	1 553	2 745
kwota przeniesiona z kapitalów własnych do rachunku zysków i strat w okresie sprawozdawczym	6 687	3 590
- transakcje otwarte	865	524
- transakcje zamknięte	5 822	3 066
skumulowany w kapitale własnym wynik osiągnięty na instrumentach finansowych zabezpieczających przepływy pieniężne na koniec roku obrotowego	**6 410**	**7 550**

Nota 12.12C	31.12.2013	31.12.2012
WYNIK NA INSTRUMENTACH POCHODNYCH WYCENIONYCH W WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT - AKTYWA FINANSOWE		
zrealizowane instrumenty pochodne	4 842	757
wycena niezrealizowanych instrumentów pochodnych	-101	4 486
Razem	**4 741**	**5 243**

Nota 12.12D **INSTRUMENTY POCHODNE - ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE**	**31.12.2013**
zabezpieczające przepływy pieniężne, dla których prowadzi się rachunkowość zabezpieczeń, w tym:	**21**
- kontrakty forward sprzedaży EUR - wolumen 8 127 tys. zł, uśredniony kurs 4,1698 (termin realizacji do 12 miesięcy)	21
zabezpieczające przepływy pieniężne, dla których nie prowadzi się rachunkowości zabezpieczeń, w tym:	**131**
- kontrakty forward sprzedaży USD - wolumen 6 756 tys. zł, uśredniony kurs 3,0707 (termin realizacji do 12 miesięcy)	12
- kontrakty forward sprzedaży AUD - wolumen 2 145 tys. zł, uśredniony kurs 2,8394 (termin realizacji do 12 miesięcy)	119
transakcje IRS - wolumen 100 000 tys. zł (termin realizacji do 12 miesięcy)	**395**
Pochodne instrumenty finansowe, razem	**547**

Nota 12.12D **INSTRUMENTY POCHODNE - ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE**	**31.12.2012**
zabezpieczające przepływy pieniężne, dla których prowadzi się rachunkowość zabezpieczeń	**166**
- kontrakty forward sprzedaży USD - wolumen 1 689 tys. zł, uśredniony kurs 3,0784 (termin realizacji do 12 miesięcy)	15
- kontrakty forward sprzedażyEUR - wolumen 11 382 tys zł, uśredniony kurs 4,1438 (termin realizacji do 12 miesięcy)	61
- kontrakty forward sprzedażyEUR - wolumen 887 tys. zł, uśredniony kurs 4,17 (termin realizacji pow. 12 miesięcy)	90
zabezpieczające przepływy pieniężne, dla których nie prowadzi się rachunkowości zabezpieczeń	**729**
- kontrakty forward sprzedaży EUR - wolumen 27 352 tys. zł, uśredniony kurs 4,208 (termin realizacji do 12 miesięcy)	729
Pochodne instrumenty finansowe, razem	**895**

Nota 12.13	31.12.2013	31.12.2012
ZMIANA STANU KRÓTKOTERMINOWYCH AKTYWÓW FINANSOWYCH WYCENIANYCH W WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY (BEZ POCHODNYCH INSTRUMENTÓW)		
stan na poczatek okresu obrotowego	1 548	510
nabycie	-	1 018
wycena odniesiona wynik finansowy okresu	-461	254
sprzedaż	-997	-234
stan na koniec roku obrotowego	**90**	**1 548**

W pozycji krótktoerminowych aktywów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy Grupa ujęła akcje spółek notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

Nota 12.14A	31.12.2013	31.12.2012
ŚRODKI PIENIĘŻNE I INNE AKTYWA PIENIĘŻNE (STRUKTURA WALUTOWA)		
a) w walucie polskiej	50 994	42 323
b) w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	37 593	39 260
b1. jednostka/waluta USD	965	1 154
w zł	2 908	3 576
b2. jednostka/waluta EUR	4 405	6 713
w zł	18 269	27 680
b3. pozostałe waluty w zł	16 416	8 004
Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne, razem	**88 587**	**81 583**

Nota 12.14B	31.12.2013	31.12.2012
STRUKTURA ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH		
środki pieniężne w bankach	87 615	79 183
środki pieniężne w kasach	641	1 320
inne środki	331	1 080
Środki pieniężne, razem	**88 587**	**81 583**

Nota 12.15	31.12.2013	31.12.2012
KAPITAŁ ZAKŁADOWY (STRUKTURA)		
- rodzaj akcji	na okaziciela	na okaziciela
- rodzaj uprzywilejowania	nieuprzywilejowane	nieuprzywilejowane
- emisja akcji serii "A" (data rejestracji)	03.01.1994	03.01.1994
- prawo do dywidendy (od daty)	03.01.1994	03.01.1994
- liczba akcji	1 989 270	1 989 270
- wartość nominalna jednej akcji	10 zł	10 zł
- data splitu	01.08.2006	01.08.2006
- liczba akcji	**19 892 700**	**19 892 700**
- wartość nominalna jednej akcji	**1 zł**	**1 zł**
- emisja akcji serii "B" (data rejestracji)	10.08.2007	10.08.2007
- prawo do dywidendy (od daty)	10.08.2007	10.08.2007
- liczba akcji	**47 739 838**	**47 739 838**
- wartość nominalna jednej akcji	**1 zł**	**1 zł**
- emisja akcji serii "C" (data rejestracji)	01.12.2009	01.12.2009
- prawo do dywidendy (od daty)	01.12.2009	01.12.2009
- liczba akcji	**6 700 000**	**6 700 000**
- wartość nominalna jednej akcji	**1 zł**	**1 zł**
Liczba akcji razem	**74 332 538**	**74 332 538**
Wartość nominalna jednej akcji	**1 zł**	**1 zł**
Kapitał zakładowy, razem	**74 333**	**74 333**

Zarząd KOPEX S.A. działając na podstawie upoważnienia udzielonego Uchwałą nr 1 NWZA KOPEX S.A. z dnia 11 grudnia 2008 roku w sprawie wyrażenia zgody i określenia warunków nabycia akcji własnych przez Spółkę oraz Uchwałą nr 2 NWZA KOPEX S.A. z dnia 11 grudnia 2008 roku w sprawie udzielenia Zarządowi Spółki upoważnienia do nabywania akcji własnych w trybie art. 362 & 1 pkt. 8) ksh przystąpił do realizacji Programu nabycia (odkupu) akcji własnych KOPEX S.A. Od dnia rozpoczęcia Programu tj. do 15 grudnia 2008 roku do dnia 05 lutego 2009 roku nabytych zostało łącznie 276.500 akcji własnych KOPEX S.A. po średniej cenie zakupu 10,75 zł za 1 akcję. Akcje własne w kwocie 2.979 tys. zł nabyte przez Emitenta stanowią 0,4008% kapitału zakładowego KOPEX S.A. Akcje te nie posiadają prawa głosu i w związku z tym w Sprawozdaniu Finansowym wykazuje się zysk na 1 akcję uprawnioną do głosu.

Spółki zależne i stowarzyszone nie są w posiadaniu akcji KOPEX S.A.

Nota 12.16	31.12.2013	31.12.2012
EMISJA AKCJI POWYŻEJ WARTOŚCI NOMINALNEJ		
emisja akcji serri B	907 178	907 178
emisja akcji serii C	147 764	147 764
Razem	**1 054 942**	**1 054 942**

Nota 12.17	31.12.2013	31.12.2012
KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY		
aktualizacja aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-176	-176
zabezpieczenie przepływów pieniężnych	6 410	7 550
odroczony podatek z tyt. zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-1 215	-1 430
Kapitał z aktualizacji wyceny, razem	**5 019**	**5 944**

Nota 12.18	31.12.2013	31.12.2012
ZYSKI ZATRZYMANE		
kapitał zapasowy z podziału zysku	1 193 950	1 147 256
z przeszacowania środków trwałych	47 635	43 871
kapitały rezerwowe	34 458	30 051
zyski z lat ubiegłych	28 063	52 682
zysk okresu bieżącego	65 278	50 159
Zyski zatrzymane, razem	**1 369 384**	**1 324 019**

Nota 12.19A	31.12.2013	31.12.2012
KREDYTY I POŻYCZKI (STRUKTURA WALUTOWA)		
a) w walucie polskiej	389 993	696 709
b) w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	18 196	22 117
b1. jednostka/waluta tys./EUR	-	-
tys. zł	-	-
b.2.jednostka/waluta tys./USD	-	-
tys.zł.	-	-
b.3.jednostka/waluta tys./AUD	4 550	4 667
tys.zł.	12 223	15 020
b.4.pozostałe waluty w tys. zł	5 973	7 097
Kredyty i pożyczki, razem	**408 189**	**718 826**

Nota 12.19B **31.12.2013**

KREDYTY I POŻYCZKI

Nazwa (firma) pożyczkodawcy/kredytodawcy, ze wskazaniem formy prawnej	Siedziba	Kwota kredytu / pożyczki wg umowy		Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty		Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Zabezpieczenia
				Część długoterminowa	Część krótkoterminowa			
		tys. zł	waluta kredytu/pożyczki	tys. zł	tys. zł			
PKO BP S.A.	Warszawa	110 235	PLN	33 608	22 406	WIBOR 1M + MARŻA	09.06.2016	cesje należności z kontraktów, poręczenie, weksel własny
PKO BP S.A.	Warszawa	79 389	PLN	-	55 210	WIBOR 1M + MARŻA	30.06.2014	weksel własny, pełnomocnictwo do rachunku w ING, poręczenie KOPEX, hipoteka łączna na nieruchomościach Tagor S.A. w Tarnowskich Górach i Zabrzu wraz z cesją z polisy
PKO BP S.A.	Warszawa	51 000	PLN	-	51 000			
ING Bank Ślski SA	Katowice	140 664	PLN	2 660	90 648	WIBOR 1M + MARŻA	19.07.2014	hipoteki na nieruchomościach, zastaw rejestrowy na maszynach i zapasach hutniczych, pełnomocnictwo do rachunków bankowych, cesja z kontraktów
Raifaisen Bank Polska S.A.	Katowice	52 325	PLN	-	25 020	WIBOR 1M + MARŻA	29.08.2014	pełnomocnictwo do rachunku, oswiadczenie o poddaniu się egzekucji
PKO BP S.A.	Warszawa	20 000	PLN	-	20 000	WIBOR 1M + MARŻA	30.11.2014	weksel własny poręczony przez KM SA, poddanie się egzekucji, poręczenie wg prawa cywilnego KOPEX SA, zastaw na materiałach hutniczych Tagor, cesja z kontraktu
PKO BP S.A.	Warszawa	98 000	PLN	-	-			
PKO BP S.A.	Warszawa	19 000	PLN	-	15 575	WIBOR 1M + MARŻA	01.07.2014	weksel "in blanco", poręczenie cywilne Kopex, poręczenie wekslowe KMSA, zastaw rejestrowy na maszynach, cesja należności z umowy
PKO BP S.A.	Warszawa	179 000	PLN	-	12 265	WIBOR 1M + MARŻA	01.07.2014	hipoteka kaucyjna na nieruchomości+cesja z polisy, cesja należności z kontraktów, pełnomocnictwo do rachunków bankowych, poręczenie, zastaw na akcjach
PKO BP S.A.	Warszawa	20 000	PLN	-	20 000			
PKO BP S.A.	Warszawa	18 268	AUD	6 089	4 059	1M LIBOR AUD + MARŻA	30.06.2016	poręczenie KOPEX, zastaw rejestrowy na mat.hutniczych KM S.A. , cesja z polisy
BNP Paribas Bank Polska S.A.	Katowice	10 000	PLN	-	8 903	WIBOR 1M + MARŻA	02.05.2014	weksel własny in blanco KOPEX, KM, PBSZ, oświadzenie o poddaniu się egzekucji, zastaw rejestrowy na zapasach KM, hipoteka kaucyjna na nieruchomości KM w Rybniku
DZ BANK	Warszawa	30 016	PLN	-	7 585	WIBOR 1M + MARŻA	21.03.2015	weksel in blanco poręczony przez Kopex SA; poręczenie cywilne firmy Kopex, zastawy rejestrowe KM SA i Tagor
DZ BANK	Warszawa	28 195	PLN	-	2 890	WIBOR 1M + MARŻA	12.05.2014	weksel in blanco, poręczenie, cesja wierzytelności z kontraktu, zastaw rejestrowy
PKO BP S.A.	Warszawa	21 667	PLN	-	6 019	WIBOR 1M + MARŻA	31.10.2014	przelew wierzytelności, poręczenie cywilne KOPEX SA
PKO BP S.A.	Warszawa	10 939	PLN	509	3 053	WIBOR 1M + MARŻA	28.02.2015	przelew wierzytelności, poręczenie cywilne KOPEX SA
BZ WBK SA	Warszawa	5 000	PLN	-	5 015	WIBOR 1M + MARŻA	17.01.2014	weksel "in blanco", poręczenie KOPEX SA, pełnomocnictwo dla banku do dysponowania rachunkami, przelew wierzytelności przyszłych z kontraktów handlowych
PKO BP S.A.	Warszawa	15 000	PLN	-	-	WIBOR 1M + MARŻA	30.06.2016	weksel własny, poddanie się egzekucji, poręczenie KM SA i KOPEX SA
ING BSK SA	Gliwice	12 000	PLN	-	3 668	WIBOR 1M + MARŻA	30.04.2015	pełnomocnictwo do dysponowania środkami na rachunku bieżącym KM SA w ING
mBank SA	Katowice	3 000	PLN	80	1 062	WIBOR 1M + MARŻA	05.01.2015	przelew wierzytelności, poręczenie cywilne KOPEX SA
mBank SA	Katowice	10 000	PLN	-	446	WIBOR O/N + MARŻA	31.01.2014	weksel; poręczenie KOPEX
Pozostałe kredyty i pożyczki w PLN				878	1 492			
Pozostałe kredyty i pożyczki w walutach obcych				-	8 049			
				43 824	**364 365**			

Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania termin spłaty kredytu bankowego w BZ WBK przedłużono do 30.06.2014r. (limit 5 000 tys. zł), natomiast termin spłaty kredytu bankowego w mBank przedłużono do 31.01.2015r. (w styczniu 2014r. obniżono limit z 10 000 tys. zł do 9 000 tys. zł).

Nota 12.19C **31.12.2012**

KREDYTY I POŻYCZKI

Nazwa (firma) pożyczkodawcy/kredytodawcy, ze wskazaniem formy prawnej	Siedziba	Kwota kredytu / pożyczki wg umowy		Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty		Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Zabezpieczenia
				Część długoterminowa	Część krótkoterminowa			
		w tys. zł	waluta kredytu/pożyczki	w tys. zł	w tys. zł			
PKO BP S.A.	Katowice	110 235	PLN	56 014	22 406	WIBOR 1M + MARŻA	09.06.2016	cesje należności z kontraktów, poręczenie, weksel własny
PKO BP S.A.	Katowice	20 000	PLN	-	20 000	WIBOR 1M + MARŻA	01.07.2014	hipoteka kaucyjna na nieruchomości+cesja z polisy, cesja należności z kontraktu, pełnomocnistwo do rachunków bankowych, poręcznie, zastaw na akcjach
PKO BP S.A.	Katowice	179 000	PLN	-	145 699	WIBOR 1M + MARŻA	01.07.2014	hipoteka kaucyjna na nieruchomości+cesja z polisy, cesja należności z kontraktu, pełnomocnistwo do rachunków bankowych, poręcznie, zastaw na akcjach
ING BSK S.A.	Katowice	36 000	PLN	-	35 603	WIBOR 1M + MARŻA	20.07.2013	hipoteki na nieruchomościach, zastaw rejestrowy na maszynach i zapasach hutniczych, pełnomocnictwo do rachunków bankowych, cesja z kontraktów
Living ad	Beograd	22	RSD	-	22	-	30.06.2013	-
La strada Caffe	Niś. Serbia	43	RSD	-	43	-	03.01.2013	-
Minholding	Niś. Serbia	4	RSD	-	4	stopa NBS	31.03.2013	weksel in blanco
Kopex Min. Fitip w likwidacji	Niś. Serbia	1 379	RSD	-	1 379	bezodsetkowe	21.03.2013	-
PKO BP SA	Katowice	24 000	PLN	-	21 583	WIBOR 1M + MARŻA	01.07.2014	WEKSEL "IN BLANCO", poręczenie cywilne Kopex, poręczenie wekslowe KMSA
ING BSK SA	Katowice	16 000	PLN	-	15 921	WIBOR 1M + MARŻA	01.07.2014	hipoteki na nieruchomościach KMSA, PBSz, KESSA, zastaw rejestrowy na maszynach i zapasach hutniczych KMSA, zastaw rejestrowy na maszynach Famago i Tagor, pełnomocnictwo dla banku do dysponowania rachunkami kredytobiorców w banku PKO BP i ING, cesja z kontraktów PBSZ, Famago i Tagor
ING Bank Ślski SA	Katowice	70 000	PLN	-	68 717	WIBOR 1M + MARŻA	20.07.2013	hipoteki na nieruchomościach KMSA, PBSz, KESSA, zastaw rejestrowy na maszynach i zapasach hutniczych KMSA, zastaw rejestrowy na maszynach Famago i Tagor, pełnomocnictwo dla banku do dysponowania rachunkami kredytobiorców w banku PKO BP i ING, cesja z kontraktów PBSZ, Famago i Tagor
DZ BANK	Warszawa	30 785	PLN	-	21 545	WIBOR 1M + MARŻA	21.03.2015	weksel in blanco poręczony przez Kopex SA; poręczenie cywilne firmy Kopex, zastawy rejestrowe KM SA i Tagor
DZ BANK	Warszawa	28 195	PLN	-	12 130	WIBOR 1M + MARŻA	12.05.2014	weksel in blanco, poręczenie na kwotę 34 mln PLN, cesja wierzytelności z kontraktu, zastaw rejestrowy
PKO BP	Warszawa	98 000	PLN	-	84 342	WIBOR 1M + MARŻA	30.11.2013	weksel in blanco poręczony przez Kopex SA,poręczenie cywilne Kopexu, zastawy rejestrowe ZZM i Tagoru
PKO BP	Warszawa	20 000	PLN	-	20 000	WIBOR 1M + MARŻA	30.11.2013	
ING BSK SA	Bytom	17 500	PLN	-	11 537	WIBOR 1M + MARŻA	20.07.2013	hipoteki na nieruchomościach KMSA, PBSz, KESSA, zastaw rejestrowy na maszynach i zapasach hutniczych KMSA, zastaw rejestrowy na maszynach Famago i Tagor, pełnomocnictwo dla banku do dysponowania rachunkami kredytobiorców w banku PKO BP i ING, cesja z kontraktów PBSZ, Famago i Tagor
PKO BP SA	Gliwice	21 884	AUD	12 158	2 862	1M LIBOR AUD + MARŻA	30.06.2016	poręczenie KOPEX, zastaw rejestrowy na mat.hutniczych KM SA (znajdujących się w Tagorze), cesja z polisy
PKO BP SA	Gliwice	30 615	PLN	30 000	-	WIBOR 1M + MARŻA	30.06.2014	weksel własny, pełnomocnictwo do rachunku w ING, poręczenie KOPEX, hipoteka łączna na nieruchomościach Tagor SA w Tarnowskich Górach i Zabrzu wraz z cesją z polisy
PKO BP SA	Gliwice	70 389	PLN	30 378	-			
ING BSK SA	Gliwice	16 000	PLN	4 017	-	WIBOR 1M + MARŻA	30.04.2015	hipoteki na nieruchomościach KMSA, PBSz, KESSA, zastaw rejestrowy na maszynach i zapasach hutniczych KMSA, zastaw rejestrowy na maszynach Famago i Tagor, pełnomocnictwo dla banku do dysponowania rachunkami kredytobiorców w banku PKO BP i ING, cesja z kontraktów PBSZ, Famago i Tagor
ING BSK SA	Gliwice	31 500	PLN	-	29 109		20.07.2013	
BNP Paribas Bank Polska S.A.	Katowice	7 150	PLN	-	6 322	WIBOR 1M + MARŻA	01.03.2013	weksel własny in blanco, zastaw rejestrowy na zapasach i cesja praw z polisy ubezpieczeniowej, hipoteka kaucyjna na nieruchomości, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej nieruchomości, cesja należności
PKO BP SA	Rybnik	7 080	PLN	-	-	WIBOR 1M + MARŻA	18.08.2013	weksel własny in blanco, poręczenie cywilne udzielone przez KOPEX SA, pełnomocnictwa do rachunków bankowych
		21 000	PLN	-	21 000	WIBOR 1M + MARŻA		
PKO BP SA	Rybnik	10 939	PLN	3 561	3 053	WIBOR 1M + MARŻA	28.02.2015	przelew wierzytelności, poręczenie cywilne KOPEX SA
PKO BP SA	Rybnik	21 667	PLN	6 019	7 222	WIBOR 1M + MARŻA	31.10.2014	przelew wierzytelności, poręczenie cywilne KOPEX SA
BRE Bank S.A.	Katowice	3 000	PLN	1 053	1 062	WIBOR 1M + MARŻA	05.01.2015	przelew wierzytelności, poręczenie cywilne KOPEX SA
ING BSK SA	Gliwice	12 000	PLN	3 395	3 937	WIBOR 1M + MARŻA	30.04.2015	pełnomocnictwo do dysponowania środkami na rachunku bieżącym KMSA w ING
REL IBIS Sp.z o.o.	Warszawa	5 197	PLN	-	650	WIBOR 1M + MARŻA	28.02.2013	2 weksle własne in blanco/Poręczenie Kopex S.A./pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem
WFOŚiGW	Katowice	2 201	PLN	1 468	891	3%	15.12.2015	gwarancja bankowa 1 mln., poręczenie cywilno-prawne KOPEX S.A. 1,5 mln.
WFOŚIGW	Katowice	1 003	PLN	-	451	3%	31.03.2013	Blokada lokaty na kwotę 622,000,00 zł
Reiffeisen Bank Polska SA	Warszawa	12 000	PLN	-	4 596	WIBOR 1M + MARŻA	09.11.2013	Weksel , pełnomocnictwo do rachunku ,
BRE Bank SA	Warszawa	10 000	PLN	-	4 617	Wibor O/N + MARŻA	31.01.2013	Weksel , pełnomocnictwo do rachunku , poręczenie KOPEX SA
Standard Bank of South Africa	RPA	4 142	ZAR	-	4 060	MARŻA w zależności od kwoty wykorzystanego limitu	-	Hipoteka
Razem				**148 063**	**570 763**			

Nota 12.20A

POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	31.12.2013	31.12.2012
zaliczki otrzymane na dostawy	79 890	38 164
nadwyżka ujętych strat i należności uwarunkowanych wykonaniem umowy nad ustalonymi z wyceny narastająco przychodami	8 117	3 418
z tytułu działalności inwestycyjnej	13 129	17 058
z tytułu dywidendy	527	2 314
z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń	36 940	47 372
z tytułu wynagrodzeń	17 141	18 471
z tytułu przymusowego wykupu akcji	2 075	5 816
zobowiązania oddziałów zagranicznych	1 045	910
inne	7 737	6 969
Pozostałe zobowiązania, z tego:	**166 601**	**140 492**
długoterminowe	3 464	6 486
krótkoterminowe	163 137	134 006

Nota 12.20B

POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA (STRUKTURA WALUTOWA)	31.12.2013	31.12.2012
a) w walucie polskiej	72 828	98 774
b) w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	93 773	41 718
b1. jednostka/waluta tys/EUR	17 337	9 351
tys. zł	72 753	39 233
b.2.jednostka/waluta tys./USD	-	565
tys.zł.	-	1 912
b.3.jednostka/waluta tys./AUD	6 674	-
tys.zł.	17 929	-
b.4.pozostałe waluty w tys. zł	3 091	573
Pozostałe zobowiązania , razem	**166 601**	**140 492**

Nota 12.21

ZOBOWIĄZANIA LEASINGOWE	31.12.2013	31.12.2012
minimalne opłaty leasingowe, w tym:	**86 554**	**110 479**
- do 1 roku	35 793	37 659
- do 5 lat	50 761	72 820
przyszłe obciążenia finansowe, w tym:	**7 483**	**13 577**
- do 1 roku	3 234	6 057
- do 5 lat	4 249	7 520
wartość bieżąca mnimalnych opłat z tytułu leasingu finansowego:	**79 071**	**96 902**
- do 1 roku	32 559	31 602
- do 5 lat	46 512	65 300
zobowiązania leasingowe w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, w tym:	**79 071**	**96 902**
- długoterminowe	46 951	65 300
- krótkoterminowe	32 120	31 602

Umowy zostały zawarte na czas określony na okres do 5 lat.
Przedmiotami umow leasingowych są maszyny górnicze.
Oprocentowanie większości umów leasingowych może ulec zmianie w zależności od zmiany stopy WIBOR 1M.
Korzystający ma prawo do nabycia przedmiotu leasingu po zakończeniu umów i uiszczeniu wszystkich opłat.

Nota 12.22A	31.12.2013	31.12.2012
REZERWA Z TYTUŁU ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH		
z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych i pośmiertnych	7 636	8 169
z tytułu nagród jubileuszowych	12 307	17 910
z tytułu niewykorzystanych urlopów	7 749	6 165
z tytułu pozostałych świadczeń dla pracowników	3 237	786
Razem rezerwa z tytułu świadczeń pracowniczych, z tego:	**30 929**	**33 030**
długoterminowa	17 925	22 531
krótkoterminowa	13 004	10 499

Nota 12.22B		
KWOTA UJĘTA W POZOSTAŁYCH CAŁKOWITYCH DOCHODACH	**2013**	**2012**
	-249	-1 804

Nota 12.22C		
UZGODNIENIE SALDA ZOBOWIĄZAŃ O ZDEFINIOWANYM ŚWIADCZENIU	**31.12.2013**	**31.12.2012**
Zobowiązanie o zdefiniowanym świadczeniu na początku okresu obrachunkowego	26 079	22 684
Koszty obsługi	-1 029	797
Koszty kapitału (odsetki)	413	363
Zmiana poziomu zobowiązań wynikających z przeprowadzonej korekty	-388	-2 336
Zmiana poziomu zobowiązań wynikających z tzw. Uszczuplenia	131	-115
Koszty przeszłego zatrudnienia		-
Zysk (+) lub Strata (-) aktuarialna za okres	2 398	-4 456
Świadczenia wypłacone w okresie bieżącym	-2 603	-
Zobowiązanie o zdefiniowanym świadczeniu na koniec okresu obrachunkowego	**19 943**	**26 079**

Nota 12.22D	2013	2012
KOSZTY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH UJĘTE W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT		
z tytułu odpraw emerytalnych i rentowych	-2 946	1 463
z tytułu nagród jubileuszowych	-358	-1 565
z tytułu pozostałych świadczeń dla pracowników	5 323	796
Razem koszt okresu	**2 019**	**694**

Nota 12.22E	2013	2012
KOSZT OKRESU UJĘTY W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT		
Koszty obsługi	-1 029	797
Koszty kapitału (odsetki)	413	363
Zmiana poziomu zobowiązań wynikających z tzw. Uszczuplenia	131	-115
Zmiana poziomu zobowiązań wynikających z przeprowadzonej korekty	-388	-2 336
Pozostałe	196	279
Razem koszt okresu	**-677**	**-1 012**

Nota 12.22F		
ZAŁOŻENIA WYCENY AKTUARIALNEJ	**31.12.2013**	**31.12.2012**
Stopa dyskonta	4,5%	3,8%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń	4,5%	4,0%

Nota 12.23 31.12.2013

POZOSTAŁE REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA	Stan na 01.01.2013	Utworzenie rezerwy w ciężar rachunku zysków i strat	Przejęcie kontroli nad spółką zależną	Zmiana wartości rezerwy po aktualizacji szacunków odniesiona w rachunek zysków i strat	Wykorzystanie rezerw	Rozwiązanie niewykorzystanych rezerw - uznanie rachunku zysków i strat	Stan na 31.12.2013
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	**16 296**	334	173	-27	-3 908	-600	**12 268**
Rezerwa na roszczenia i sprawy sądowe	**1 212**	42	-	-	-	-285	**969**
Rezerwa na przewidywanie zobowiązania finansowe	**1 748**	438	-	-20	-1 512	-223	**431**
Pozostałe rezerwy	**990**	230	10	-99	-473	-	**658**
Razem	**20 246**	**1 044**	**183**	**-146**	**-5 893**	**-1 108**	**14 326**

Nota 12.26A

PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW	od 01.01.2013 do 31.12.2013	od 01.01.2012 do 31.12.2012
a) kraj	**707 035**	**962 638**
- górnictwo	666 392	915 477
- produkcja i sprzedaż maszyn i urządzeń dla przemysłu	6 688	-
- pozostałe usługi	33 955	47 161
b) zagranica	**594 761**	**611 253**
- górnictwo	584 028	593 680
- produkcja i sprzedaż maszyn i urządzeń dla przemysłu	8 903	16 850
- pozostałe usługi	1 830	723
Przychody netto ze sprzedaży produktów, razem	**1 301 796**	**1 573 891**

Nota 12.26B

UMOWY O USŁUGI BUDOWLANE	od 01.01.2013 do 31.12.2013	od 01.01.2012 do 31.12.2012
Kwoty przychodów z tytułu umowy ujętej jako przychody za dany okres	687 882	657 385
Łączna kwota poniesionych kosztów i ujętych zysków (pomniejszony o ujęte straty) na dzień bilansowy	374 516	425 863
Kwota otrzymanych zaliczek	67 348	132 119
Kwota sum zatrzymanych	5 957	2 368
Kwota brutto należna od zamawiającego z tytułu prac wykonanych z umowy, jako aktywa	174 108	94 621
Kwota brutto należna zamawiającemu z tytułu prac wykonanych z umowy, jako zobowiązania	8 117	3 418

Do określenia przychodów z umowy ujętych za dany okres przyjęto metodę według której przychody z tytułu umowy są zestawiane z kosztami umowy poniesionymi do określonego momentu zaawansowania realizacji umowy.

Do określenia stanu zaawansowania realizowanych umów przyjęto metodę proporcji kosztów z tytułu poniesionych prac wykonanych do danego momentu w stosunku do szacunkowych łącznych kosztów umowy.

Nota 12.26C

PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY TOWARÓW I MATERIAŁÓW	od 01.01.2013 do 31.12.2013	od 01.01.2012 do 31.12.2012
a) kraj	**35 072**	**31 966**
- górnictwo	14 238	6 446
- sprzedaż pozostałych towarów i materiałów	20 834	25 520
b) zagranica	**54 076**	**76 690**
- górnictwo	31 349	42 395
- sprzedaż węgla	21 211	29 608
- sprzedaż pozostałych towarów i materiałów	1 516	4 687
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, razem	**89 148**	**108 656**

Nota 12.27

KOSZTY WEDŁUG RODZAJU	od 01.01.2013 do 31.12.2013	od 01.01.2012 do 31.12.2012
amortyzacja	150 118	126 881
zużycie materiałów i energii	371 701	502 045
usługi obce	355 051	363 466
podatki i opłaty	14 213	15 131
wynagrodzenia	330 367	336 583
ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	76 479	77 118
pozostałe koszty rodzajowe	48 725	49 331
Koszty według rodzaju, razem	1 346 654	1 470 555
Zmiana stanu zapasów produktów i rozliczeń międzyokresowych	-54 847	-20 386
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki (w tym wytworzenie środków trwałych)	54 732	65 588
Koszty sprzedaży	37 136	47 757
Koszty ogólnego zarządu	124 573	116 051
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	**1 075 366**	**1 220 773**

Nota 12.28

POZOSTAŁE PRZYCHODY

	od 01.01.2013 do 31.12.2013	od 01.01.2012 do 31.12.2012
Rozwiązanie rezerw z lat poprzednich	1 201	-
Rozwiązanie odpisów z tytułu aktualizacji wartości aktywów	9 221	-
Odszkodowania, kary, koszty sądowe	3 909	6 281
Nadwyżki inwentaryzacyjne	304	1 540
Umorzone zobowiązania	1 063	1 044
Sprzedaż usług socjalnych	702	829
Dotacje	1 031	254
Pozostałe	2 225	1 241
Pozostałe przychody, razem	**19 656**	**11 189**

Nota 12.29

POZOSTAŁE KOSZTY

	od 01.01.2013 do 31.12.2013	od 01.01.2012 do 31.12.2012
Utworzone rezerwy	-	96
Utworzone odpisy z tytułu aktualizacji aktywów	-	38 044
Kary, koszty sądowe, odszkodowania	2 051	41 362
Koszty prac rozwojowych-zaniechana produkcja	250	5 131
Koszt utrzymania obiektów socjalnych	1 244	1 429
Niedobory inwentaryzacyjne	46	1 633
Renty wyrównawcze	259	296
Należności odpisane	618	244
Złomowanie składników majątku obrotowego	1 908	199
Pozostałe	2 205	2 144
Pozostałe koszty, razem	**8 581**	**90 578**

Nota 12.30

POZOSTAŁE ZYSKI (STRATY)

	od 01.01.2013 do 31.12.2013	od 01.01.2012 do 31.12.2012
Wynik na transakcjach walutowych (dla których nie prowadzi się rachunkowości zabezpieczeń)	2 427	1 841
Wycena transakcji walutowych (dla których nie prowadzi się rachunkowości zabezpieczeń)	781	4 798
Różnice kursowe (za wyjątkiem dotyczących kredytów i pożyczek)	-13 871	-16 054
Wynik ze sprzedaży środków trwałych	10 930	-921
Wynik ze sprzedaży aktywów finansowych (akcji, obligacji)	2 757	21
Aktualizacja wartości inwestycji (wycena pożyczek, rozrachunków długoterminowych, akcji)	-952	242
Pozostałe	517	371
Pozostałe zyski (straty), razem	**2 589**	**-9 702**

Nota 12.31

PRZYCHODY FINANSOWE

	od 01.01.2013 do 31.12.2013	od 01.01.2012 do 31.12.2012
Odsetki, w tym:	**16 082**	**22 697**
z tytułu udzielonych pożyczek	2 235	6 277
z tytułu leasingu	7 340	9 892
pozostałe odsetki	6 507	6 528
Inne przychody finansowe, w tym:	**1 321**	**285**
Rozwiązanie odpisów aktualizujących należności finansowe	86	85
Prowizje od poręczeń, gwarancji	555	178
Rozwiązanie rezerw na koszty finansowe	87	-
Pozostałe	593	22
Przychody finansowe, razem	**17 403**	**22 982**

Nota 12.32

KOSZTY FINANSOWE

	od 01.01.2013 do 31.12.2013	od 01.01.2012 do 31.12.2012
Odsetki, w tym:	**34 309**	**69 279**
od kredytów i pożyczek	24 353	45 872
z tytułu leasingu	3 895	5 572
pozostałe odsetki	6 061	17 835
Inne koszty finansowe, w tym:	**4 060**	**3 047**
Utworzenie rezerwy na koszty finansowe	-	108
Prowizje od poręczeń, gwarancji, kredytów	2 756	2 188
Odpisy aktualizujące należności finansowe	-	-
Pozostałe	1 304	751
Koszty finansowe, razem	**38 369**	**72 326**

Nota 12.33A

PODATEK DOCHODOWY	od 01.01.2013 do 31.12.2013	od 01.01.2012 do 31.12.2012
Podatek bieżący, w tym:	26 430	26 529
- bieżące obciążenie podatkowe	26 213	26 565
- korekty wykazane w bieżącym okresie w odniesieniu do podatku z lat ubiegłych	217	-36
Podatek odroczony	-17 046	-6 594
Podatek dochodowy, razem	**9 384**	**19 935**

Nota 12.33B

UZGODNIENIE TEORETYCZNEGO PODATKU WYNIKAJĄCEGO Z ZYSKU PRZED OPODATKOWANIEM I USTAWOWEJ STAWKI PODATKOWEJ DO OBCIĄŻENIA Z TYTUŁU PODATKU DOCHODOWEGO WYKAZANEGO W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	od 01.01.2013 do 31.12.2013	od 01.01.2012 do 31.12.2012
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	75 442	71 550
Podatek wyliczony według stawki 19%	14 334	13 594
Efekt zastosowania stawek podatkowych stosowanych w innych krajach	-256	2 231
Dochody niepodlegające opodatkowaniu	-852	-6 113
Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	4 872	15 031
Wykorzystanie/utworzenie aktywa od uprzednio nie rozpoznanych strat podatkowych	-	-8 014
Straty podatkowe, z tytułu których nie rozpoznano aktywów z tytułu podatku odroczonego	1 417	3 712
Ulga podatkowa z tytułu której nie rozpoznano aktywów z tytułu odroczonego podatku	-9 071	-
Korekty w odniesieniu do podatku z lat ubiegłych	265	202
Inne korekty	-1 325	-708
Obciążenie wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego	**9 384**	**19 935**

Władze podatkowe mogą przeprowadzić kontrolę ksiąg rachunkowych i rozliczeń podatkowych w ciągu 5 lat od zakończenia roku, w którym złożono deklaracje podatkowe i obciążyć Spółkę dodatkowym wymiarem podatku wraz z karami i odsetkami.

Nota 12.34

PRZYCHODY, KOSZTY, WYNIKI I PRZEPŁYWY Z DZIAŁALNOŚCI ZANIECHANEJ W OKRESIE	od 01.01.2013 do 31.12.2013	od 01.01.2012 do 31.12.2012
Przychody i koszty z działalności zaniechanej:		
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	126 275	351 198
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	123 571	341 331
Zysk brutto na sprzedaży	**2 704**	**9 867**
Pozostałe przychody	80	-
Koszty sprzedaży	1 838	4 291
Koszty ogólnego zarządu	624	3 201
Pozostałe koszty	28	315
Pozostałe zyski (straty)	-256	-878
Zysk z działalności operacyjnej	**38**	**1 182**
Przychody finansowe - odsetki	388	329
Koszty finansowe- odsetki	-	3
Zysk brutto	**426**	**1 508**
Podatek dochodowy - część odroczona	81	287
Zysk netto z działalności zaniechanej	**345**	**1 221**
Zysk netto z działalności zaniechanej przypadający akcjonariuszom spółki dominującej	**345**	**1 221**
Przepływy z działalności zaniechanej:		
Przepływy z działalności operacyjnej	33 925	-2 279
Przepływy z działalności inwestycyjnej	-	-
Przepływy z dzialalności finansowej	-	-
Przepływy z działalności zaniechanej, razem	**33 925**	**-2 279**

Decyzją Zarządu KOPEX S.A. z dniem 1 października 2013r. zaniechała działalności związanej z obrotem energią elektryczną.

13. Zobowiązania warunkowe

	Stan na 31.12.2013	*Zwiększenia (+) zmniejszenia (-)*	Stan na 31.12.2012
Zobowiązania warunkowe razem, w tym:	**98 802**	**12 774**	**86 028**
1. Na rzecz jednostek powiązanych	-	-	-
2. Na rzecz pozostałych jednostek	98 802	12 774	86 028
- udzielonych gwarancji i poręczeń	86 794	7 889	78 905
- wystawionych weksli	12 008	4 885	7 123

Roszczenia i sprawy sporne

W dniu 8 i 11 stycznia 2010 roku zostały doręczone do Kopex S.A. przez Sąd Okręgowy w Katowicach niżej wymienione odpisy pozwów:

a) pozew wniesiony przez Fazos S.A. w sprawie o zapłatę przeciwko spółkom Kopex S.A. i Tagor S.A. (jednostka pośrednio zależna). Wartość przedmiotu sporu w pozwie określona została na kwotę 51 876 tys. zł.

b) pozew wniesiony przez Fazos S.A. w sprawie o zapłatę przeciwko spółkom Kopex S.A. i Tagor S.A. (jednostka pośrednio zależna). Wartość przedmiotu sporu w pozwie określona została na kwotę 22 207 tys. zł. Dnia 29 marca 2013r. Sąd Okręgowy w Katowicach ogłosił w niniejszej sprawie wyrok, mocą którego oddalił w całości powództwo. Powodowa spółka wniosła apelację względem niego do Sądu Apelacyjnego w Katowicach. 18 lutego 2014r. odbyła się rozprawa apelacyjna. W dniu 3 marca 2014r. Sąd Apelacyjny w Katowicach ogłosił wyrok, w którym oddalił apelację spółki Fazos S.A. Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach jest prawomocny. Spółce Fazos S.A. służy prawo wniesienia skargi kasacyjnej do Sądu Najwyższego.

c) pozew wniesiony przez Famur S.A. przeciwko Kopex S.A. w sprawie o zapłatę kwoty 41 532 tys. zł. W dniu 26 kwietnia 2012r. Sąd Okręgowy w Katowicach, rozpatrując sprawę z powództwa spółki FAMUR S.A. w Katowicach przeciwko Emitentowi o zapłatę kary umownej, wydał wyrok, mocą którego zasądził od KOPEX S.A. kwotę 40.262 tys. zł. wraz ustawowymi odsetkami oraz kosztami procesu. W pozostałej części powództwo zostało oddalone. Zarząd KOPEX S.A. skorzystał z przysługującego mu prawa do wniesienia apelacji od wyroku, jednak Sąd Apelacyjny w Katowicach w dniu 8 listopada 2012 roku oddalił apelację Emitenta i utrzymał w mocy wyrok wydany w przedmiotowej sprawie przez Sąd Okręgowy w Katowicach w dniu 26.04.2012 r. W wykonaniu prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w dniu 9.11.2012 r. Emitent uregulował na rzecz Famur S.A. kwotę 56.048 tys. zł., obejmującą kwotę główną, odsetki oraz zwrot kosztów procesu. W dniu 1 marca 2013r. w Sądzie Apelacyjnym w Katowicach KOPEX S.A. złożyła skargę kasacyjną względem wyroku tego sądu z dnia 8 listopada 2012r. Na mocy postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2013r. przedmiotowa skarga nie została przyjęta do rozpoznania.

Według stanowiska Kancelarii Prawnej reprezentującej Kopex S.A. i Tagor S.A. prawdopodobieństwo uwzględnienia przez sąd roszczenia FAZOS i zapłatę kwot opisanych w punkcie a) i b) jest niższe niż prawdopodobieństwo jego oddalenia, ze względu na brak umownych podstaw do ich formułowania oraz brak adekwatnego związku przyczynowo-skutkowego. W związku z tym KOPEX S.A. w oparciu o przepisy MSR 37 uznał, iż nie istnieje obecny obowiązek wynikający z przeszłych zdarzeń i nie utworzył rezerwy.

14. Sprawozdawczość wg segmentów branżowych i geograficznych

Mając na uwadze regulacje MSSF 8 obowiązujące od 01.01.2009 działalność Grupy Kapitałowej podzielono na segmenty operacyjne odzwierciedlające główne kierunki działalności a jako główny segment wyodrębniono górnictwo. Podstawowym kryterium prezentacji segmentów operacyjnych jest podział wynikający ze struktury zarządzania i raportowania wewnętrznego Grupy.

- Segment – górnictwo, obejmuje następujące obszary działalności:
  - usługi górnicze,
  - produkcja i sprzedaż maszyn i urządzeń dla górnictwa podziemnego,
  - produkcja i sprzedaż maszyn i urządzeń dla górnictwa odkrywkowego,
  - produkcja i sprzedaż maszyn i urządzeń elektrycznych i elektronicznych,
  - odlewy.

Pozostałe segmenty operacyjne:

- produkcja i sprzedaż maszyn i urządzeń dla przemysłu,
- sprzedaż węgla,
- pozostała działalność.

Z uwagi na zaniechanie działalności związanej ze sprzedażą energii elektrycznej z dniem 1 października 2013 roku, Emitent wyłączył z segmentów operacyjnych prezentację: przychodów ze sprzedaży, wyniku brutto na sprzedaży oraz wyniku operacyjnego objętego powyższą działalnością.

Spółki Grupy Kapitałowej prowadzą główną działalność skierowaną do górnictwa, polegającą na sprzedaży maszyn i urządzeń dla górnictwa podziemnego, odkrywkowego oraz przemysłu, usług górniczych, w tym kompletnych obiektów przemysłowych, sprzedaży surowców, a także usług konsultingowych oraz pośrednictwa w tym zakresie w handlu krajowym i zagranicznym.

Natomiast pozostała działalność to przede wszystkim: usługi budowlane, usługi warsztatowe, usługi dzierżawy, usługi agencyjne, usługi spedycyjno-transportowe, usługi leasingowe, usługi serwisowe oraz usługi remontowe.
Działalność powyższa w zasadniczej mierze nie ma charakteru działalności masowej, lecz jest działalnością specyficzną, uzależnioną od indywidualnych potrzeb odbiorców.

Przy wyborze segmentów operacyjnych kierowano się przede wszystkim wiarygodnością i porównywalnością informacji na przestrzeni czasu dla różnych grup towarów i usług Grupy Kapitałowej jak również wzięto pod uwagę jej strukturę organizacyjną.

Należy zwrócić uwagę na fakt, iż nie wszystkie wyodrębnione segmenty spełniają ilościowy próg 10% lub więcej łącznych zewnętrznych i wewnętrznych przychodów. Jednostka decydując się na ich prezentacje miała na względzie ich istotność.

Organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji w jednostce, ocenia wyniki działalności poszczególnych segmentów operacyjnych opierając się o wynik ze sprzedaży brutto oraz wynik z działalności operacyjnej, co znajduje swoje odzwierciedlenie w ich prezentacji. Korekty konsolidacyjne, wyłączenia uwzględnione są w przychodach oraz wyniku segmentów, co obiektywizuje wynik segmentu.

Grupa działa w wielu obszarach geograficznych, dlatego kierownictwo jednostki uznało za konieczne uzupełnienie zaprezentowanych przychodów ze sprzedaży w poszczególnych krajach, z uwagi na fakt złożoności aktywności terytorialnej Grupy Kapitałowej. Poniższe tablice przedstawiają informacje o skonsolidowanych segmentach operacyjnych w podziale branżowym oraz w ujęciu geograficznym.

NFORMACJE O SKONSOLIDOWANYCH SEGMENTACH OPERACYJNYCH W PODZIALE BRANŻOWYM

W TYS. PLN.

	Górnictwo		Produkcja i sprzedaż maszyn i urządzeń dla przemysłu		Sprzedaż węgla		Pozostała działalność		Wyłączenia konsolidacyjne		**Wartość skonsolidowana**	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
DZIAŁALNOŚĆ KONTYNUOWANA												
Przychody segmentu razem	1 692 671	2 109 001	17 834	16 886	21 211	29 608	105 071	119 422	-445 843	-592 370	**1 390 944**	**1 682 547**
Przychody segmentu od klientów zewnętrznych	1 296 007	1 557 998	15 591	16 850	21 211	29 608	58 135	78 091	-	-	1 390 944	1 682 547
Przychody między segmentami	-	-	-	-	-	-	46 936	41 331	-46 936	-41 331	-	-
Wynik segmentu - wynik brutto ze sprzedaży	223 855	344 971	1 014	-2 323	873	1 667	9 097	12 824	-	-	**234 839**	**357 139**
Wynik operacyjny segmentu	104 139	163 879	-3 780	-4 931	120	505	-13 685	-14 738	-	-	86 794	144 715
Koszty operacyjne nie przypisane do segmentu												40 475
Razem wynik operacyjny											**86 794**	**104 240**
Wynik z działalności finansowej całej grupy											-20 966	-49 344
Odpis wartość firmy jednostek podporządkowanych											-	-
Utrata kontroli nad spółką zależną											-	-209
Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności											9 614	16 863
Zysk (strata) brutto											**75 442**	**71 550**
Podatek dochodowy											9 384	19 935
Skonsolidowany zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej											66 058	51 615
Skonsolidowany zysk (strata) netto z działalności zaniechanej											345	1 221
Skonsolidowany zysk (strata) netto razem											**66 403**	**52 836**
Zysk (strata) netto przypadający udziałom niekontrolującym											1 125	2 677
Zysk (strata) netto przypadający akcjonariuszom spółki dominującej											**65 278**	**50 159**
z tego:												
- z działalności kontynuowanej											64 933	48 938
- z działalności zaniechanej											345	1 221

INFORMACJE O SKONSOLIDOWANYCH PRZYCHODACH W UJĘCIU GEOGRAFICZNYM

W TYS. PLN.

	Górnictwo		Produkcja i sprzedaż maszyn i urządzeń dla przemysłu		Sprzedaż węgla		Pozostała działalność		**Wartość skonsolidowana**	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
AFRYKA PŁD	52 869	40 709	-	-	-	-	-	-	52 869	40 709
ARGENTYNA	161 996	81 328	-	-	-	-	-	-	161 996	81 328
AUSTRALIA	38 825	98 291	-	-	-	-	1 002	1 103	39 827	99 394
AUSTRIA	-	2 228	-	-	1 307	8 303	-	-	1 307	10 531
BOŚNIA	63 257	1 005	-	2	-	-	-	-	63 257	1 007
CHINY	48 021	16 893	-	-	-	-	254	-	48 275	16 893
CZECHY	35 707	61 779	226	-	-	-	741	1 187	36 674	62 966
FRANCJA	13 259	14 767	926	1 261	-	-	-	-	14 185	16 028
HISZPANIA	38	135	-	-	9 312	13 613	-	8	9 350	13 756
NIEMCY	29 395	42 369	5 991	11 925	2 777	-	259	726	38 422	55 020
NORWEGIA	6 248	4 293	-	-	857	3 034	-	-	7 105	7 327
POLSKA	680 630	921 923	6 688	-	-	-	54 789	72 680	742 107	994 603

	Górnictwo		Produkcja i sprzedaż maszyn i urządzeń dla przemysłu		Sprzedaż węgla		Pozostała działalność		**Wartość skonsolidowana**	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
ROSJA	134 317	246 232	-	-	-	-	198	290	134 515	246 522
SERBIA	12 063	6 432	1 561	3 653	-	-	854	2 052	14 478	12 137
SŁOWACJA	17	29	-	-	1 342	4 658	-	-	1 359	4 687
SZWECJA	339	1 913	29	-	5 616	-	-	-	5 984	1 913
TURCJA	13 637	8 156	-	-	-	-	-	-	13 637	8 156
UKRAINA	1 796	-	-	-	-	-	-	-	1 796	-
POZOSTAŁE	3 593	9 516	170	9	-	-	38	45	3 801	9 570
RAZEM	**1 296 007**	**1 557 998**	**15 591**	**16 850**	**21 211**	**29 608**	**58 135**	**78 091**	**1 390 944**	**1 682 547**

Informacja na temat głównych zewnętrznych klientów, od których przychody przekraczają 10% lub więcej łącznych przychodów Grupy Kapitałowej, tj. 139.094 tys. zł. lub więcej.

Za okres od stycznia do grudnia 2013 roku kryterium ilościowe, określające klienta głównego zostało osiągnięte z dwoma kontrahentami. Przychody z pierwszym kontrahentem zostały zrealizowane w wysokości 174.178 tys. zł. Powyższe przychody zrealizowane zostały w segmencie: górnictwo. Kopex S.A. nie jest formalnie powiązany z powyższym odbiorcą. Przychody z drugim kontrahentem zostały zrealizowane w wysokości 140.421 tys. zł. Powyższe przychody zrealizowane zostały w segmencie: górnictwo. Kopex S.A. nie jest formalnie powiązany z powyższym odbiorcą.

Największymi odbiorcami Grupy Kapitałowej w roku 2013 są spółki działające w segmencie: górnictwo, sprzedaży węgla oraz pozostałych produktów. Sprzedaż kierowana jest do odbiorców usytuowanych na ponad 30 rynkach całego świata.

Aktywa trwałe (inne niż instrumenty finansowe, aktywa z tytułu podatku odroczonego, aktywa z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia oraz prawa wynikające z umów ubezpieczeniowych) Grupy Kapitałowej w 91,7% zlokalizowane są w kraju pochodzenia Jednostki Dominującej.

15. Informacje o znaczących zdarzeniach, jakie nastąpiły po dniu bilansowym, a nie uwzględnionych w sprawozdaniu finansowym

Do dnia zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji, tj. do dnia 29.04.2014 roku nie wystąpiły znaczące zdarzenia wymagające ujawnienia.

16. Informacje o łącznej wartości netto wynagrodzeń i nagród wypłaconych lub należnych dla osób zarządzających i nadzorujących emitenta w przedsiębiorstwie emitenta oraz informacje o wartości wynagrodzeń i nagród otrzymanych z tytułu pełnienia funkcji we władzach jednostek zależnych, współzależnych i stowarzyszonych w 2013 roku (netto), za okres pełnienia funkcji.

ZARZĄD		
Imię i Nazwisko		w tys. zł.
ANDRZEJ	CZECHOWSKI	144
ANDRZEJ	JAGIELLO	438
ANDRZEJ	MEDER	332
ARKADIUSZ	ŚNIEŻKO	420
JOANNA	WĘGRZYN	165
JÓZEF	WOLSKI	577
RAZEM WYNAGRODZENIA		**2 076**

RADA NADZORCZA		
Imię i Nazwisko		w tys. zł.
PIOTR	AUGUSTYNIAK	20
BOGUSŁAW	BOBROWSKI	39
ZOFIA	DZIK	19
KRZYSZTOF	JĘDRZEJEWSKI	373
ADAM	KALKUSIŃSKI	19
MARZENA	MISIUNA	19
WOJCIECH	NAPIÓRKOWSKI	19
MICHAŁ	ROGATKO	87
ANDRZEJ	SIKORA	20
RAZEM WYNAGRODZENIA		**615**

17. Transakcje z jednostkami powiązanymi

	Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	Pozostała sprzedaż	Przychody finansowe
Od 01.01.2013 do 31.12.2013			
Od jednostek stowarzyszonych	2 836	52	-
Od pozostałych jednostek powiązanych	596	147	3 820
Od 01.01.2012 do 31.12.2012			
Od jednostek stowarzyszonych	3 903	194	342
Od pozostałych jednostek powiązanych	534	77	1 111

	Zakupy dóbr i usług	Zakup środków trwałych i wartości niematerialnych	Koszty finansowe
Od 01.01.2013 do 31.12.2013			
Od jednostek stowarzyszonych	19 024	-	-
Od pozostałych jednostek powiązanych	6 894	1 326	-
Od 01.01.2012 do 31.12.2012			
Od jednostek stowarzyszonych	8 626	-	516
Od pozostałych jednostek powiązanych	10 259	608	13

Należności i zobowiązania od jednostek powiązanych	**31.12.2013**	**31.12.2012**
Należności od jednostek stowarzyszonych (brutto)	4 706	12 316
Należności od pozostałych jednostek powiązanych (brutto)	12 572	53 853
Należności leasingowe od pozostałych jednostek powiązanych	428	701
Zobowiązania wobec jednostek stowarzyszonych	8 489	4 199
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek powiązanych	501	945

Odpisy aktualizujące należności od jednostek stowarzyszonych	**31.12.2013**	**31.12.2012**
Stan na początek okresu	4 970	4 970
Utworzenie odpisu	-	-
Stan na koniec okresu	4 970	4 970

Odpisy aktualizujące należności od pozostałych jednostek powiązanych	**31.12.2013**	**31.12.2012**
Stan na początek okresu	3 899	6 647
Utworzenie odpisu	254	532
Rozwiązanie odpisu	46	3 280
Stan na koniec okresu	4 107	3 899

Należności i zobowiązania z tytułu pożyczek	**31.12.2013**	**31.12.2012**
Należności z tyt. pożyczek od jednostek stowarzyszonych	-	-
Należności z tyt. pożyczek od pozostałych jednostek powiązanych	38 519	23 312

Transakcje z jednostkami powiązanymi są przeprowadzane wyłącznie na warunkach rynkowych.

18. Oświadczenie zarządu

Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe i dane porównawcze sporządzone zostały zgodnie z zasadami obowiązującymi w Międzynarodowych Standardach Rachunkowości, oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy Grupy Kapitałowej KOPEX S.A.

Roczne sprawozdanie Zarządu zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy Kapitałowej KOPEX S.A., w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego został wybrany zgodnie z przepisami prawa.

Podmiot ten oraz biegły rewident dokonujący badania spełniali warunki do wydania bezstronnego i niezależnego raportu z badania, zgodnie z właściwymi przepisami prawa krajowego.

Członek Zarządu	Członek Zarządu	Członek Zarządu	Prezes Zarządu
Piotr Broncel	Joanna Węgrzyn	Andrzej Meder	Józef Wolski

Osoba odpowiedzialna
za prowadzenie ksiąg rachunkowych:

Dyrektor ds. Rachunkowości i Podatków

Alina Mazurczyk

Katowice, dnia 29.04.2014 r.